

NASJONALMUSEET FOR KUNST, ARKITEKTUR OG DESIGN

ÅRSMELDING 2005

Innhold

1 STYRETS ÅRSBERETNING 2005 4

- 1.1 Aktiviteten
- 1.2 Kyss Frosken! Forvandlingens kunst
- 1.3 Landsdekkende formidling
- 1.4 Utlån
- 1.5 Innkjøp av kunst
- 1.6 Personal og arbeidsmiljø
- 1.7 Styret
- 1.8 Venneforeninger tilknyttet Nasjonalmuseet
- 1.9 Sponsormidler
- 1.10 Økonomiske forhold
- 1.11 Disponering av årets resultat
- 1.12 Andre forhold

2 DIREKTØRENS FORORD 12

3 NASJONALMUSEETS UTBYGGINGSPROSJEKT 14

- 3.1 Funksjonsanalyse og romprogram for nybygget
- 3.2 Arkitektkonkurransen
- 3.3 Behov for bedre magasin- og konserveringslokaler
- 3.4 Arealbehov

4 KYSS FROSKEN! FORVANDLINGENS KUNST 18

- 4.1 Årets største kunstbegivenhet
- 4.2 Et vendepunkt i presentasjon av kunst i Norge
- 4.3 Nasjonalmuseet – et museum for hele landet
- 4.4 Fakta om "Kyss frosken!"

5 LANDSDEKKENDE PROGRAM 22

- 5.1 Landsdekkende program virkeliggjøres gjennom nettverk
- 5.2 Landsdekkende program berører alle museets avdelinger
- 5.3 Landsdekkende virksomhet i overgangsfasen
- 5.4 Ny organisering og nye utfordringer

6 FORSKNING OG UTVIKLINGS- VIRKSOMHET 26

- 6.1 Bevaring
- 6.2 Billedkunst
- 6.3 Arkitektur
- 6.4 Kunsthåndverk og design
- 6.5 Institusjons- og samlingshistorie
- 6.6 Prosjekter som ble avsluttet i 2005

7 AVDELING FOR UTSTILLINGER 30

- 7.1 Seksjon kunst
- 7.2 Seksjon arkitektur
- 7.3 Seksjon kunsthåndverk og design
- 7.4 Seksjon utstillingsteknikk
- 7.5 Utstillinger i Oslo
  - 7.5.1 Nye Basisutstillinger i Oslo
- 7.6 Utstillinger på turné
  - 7.6.1 Landsdekkende program - Arena galleri og museum
  - 7.6.2 Landsdekkende program – Arena skole
  - 7.6.3 Landsdekkende program 1. halvår 2005 – Riksutstillinger
  - 7.6.4 Internasjonal turné

8 AVDELING FOR SAMLINGER 46

- 8.1 Seksjon samlinger og dokumentasjon
  - 8.1.1 Utlån og deposita
  - 8.1.2 Studiesal, publikumstjenester, bildebyrå
  - 8.1.3 Dokumentasjonsarkivet
  - 8.1.4 Foto og video
  - 8.1.5 Inventarisering – registrering – katalogisering
  - 8.1.6 Restanseregistreringsprosjektet
- 8.2 Seksjon konservering
- 8.3 Seksjon bibliotek
- 8.4 Utlån 2005

9 NYERVERVELSER 2005 66

- 9.1 Innkjøp 2005
- 9.2 Gaver / tilvekst til arkitektursamlingen 2005

10 AVDELING FOR KOMMUNIKASJON 80

- 10.1 Seksjon formidling
  - 10.1.1 Formidlingsprogram
  - 10.1.2 Publikasjoner
  - 10.1.3 Turnerende utstillinger i gallerier, museer og offentlige rom
  - 10.1.4 Turnerende utstillinger til skoler
  - 10.1.5 Statistikk – turnévirksomhet
  - 10.1.6 Andre faglige bidrag
- 10.2 Seksjon informasjon
  - 10.2.1 Hjemmeside
  - 10.2.2 Ekstern informasjon og presse
  - 10.2.3 Intern informasjon
  - 10.2.4 Adressedatabasen
  - 10.2.5 Publikumstall
- 10.3 Seksjon markedsføring
  - 10.3.1 Sponsing

- 10.3.2 Relasjonsmarkedsføring
- 10.3.3 Markedsundersøkelse
- 10.3.4 Legat og Fond
- 10.3.5 Skilt/bannere/plakater
- 10.3.6 Nasjonalmuseets venneforeninger

11 AVDELING FOR ADMINISTRASJON 96

- 11.1 Innflytting i Kristian Augsts gate 23
- 11.2 Seksjon drift og sikkerhet
- 11.3 Seksjon økonomi og regnskap
- 11.4 Seksjon organisasjon og kontorforvaltning
- 11.5 Seksjon forretningsdrift

12 ÅRSREGNSKAP FOR STIFTELSEN NASJONALMUSEET FOR KUNST 2005 100

- 12.1 Resultatregnskap og balanse 2005
- 12.2 Noter til årsregnskap 2005
- 12.3 Kontantstrømsoppstilling
- 12.4 Erklæring fra museets ledelse
- 12.5 Revisors beretning for 2005

1 Styrets årsberetning 2005

Nasjonalmuseets styre i 2005. Fra venstre:
William Nygaard, Ellen Lerberg, Bergljot
Jonsdottir, styreleder Christian Bjelland,
nestleder Kari Kjenndalen, Viggo Hagstrøm og
Turid Aakhus.
Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Nasjonalmuseet driver museumsvirksomhet i Oslo sentrum og et landsdekkende formidlingsprogram. Institusjonen har i 2005 hatt fem utstillingsarenaer knyttet til bygningene som huset de tidligere institusjonene Nasjonalgalleriet, Kunstindustrimuseet, Museet for samtidskunst samt Tullinløkka som ble konvertert fra parkeringsplass til utstillingsarena for kunst med etableringen av Kunsthallen og "Kyss Frosken!". Biblioteket og hoveddelen av personalet er nå samlokalisert i Kristian Augusts gate 23. Bygget som ble ervervet av Entra Eiendom as, var innflyttingsklart etter ombygging og restaurering i april 2005.

Riksutstillinger ble integrert i Nasjonalmuseet 1.7.2005, men staben fra Riksutstillinger flyttet inn i Kristian Augusts gate 23 allerede i april, samtidig med innflyttingen av Nasjonalmuseets ansatte. Det er i 2005 utarbeidet to rapporter som omhandler konsekvensen av integrasjonen av Riksutstillinger: "Handlingsplan for landsdekkende formidling av billedkunst, kunsthåndverk, arkitektur og design" og "Landsdekkende formidling – konkretisering av oppgaver".

1.1 Aktiviteten

2005 var det andre ordinære driftsåret for Nasjonalmuseet for kunst. Det var høy utstillingsaktivitet med 20 utstillinger i Oslo, samt 21 utstillinger på turné som del av vår landsdekkende formidling og den store manifestasjonen "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst". Det samlede besøkstallet for Nasjonalmuseet i Oslo var 689.413 mot 549.573 i 2004. Det er en økning på 25,4%. Det samlede antallet omvisninger var 1830 mot 1610 i 2004, det er en økning på ca 14%. Det landsdekkende formidlingsprogrammet hadde 357 turnestopp og 95.413 besøkende.

Internt har året vært preget av flytting til Kristian Augusts gate 23, omorganisering og oppbygging av fellesfunksjoner og styringssystemer. Videreføring og videreutvikling av alle museumsfaglige kjerneoppgaver har fulgt vedtatte planer.

I Nasjonalmuseets lokaler i Nasjonalgalleriet ble det åpnet fire utstillinger i 2005: blant annet "Alle snakker om museet. Basisutstilling. Kunst 1" og "Kyss frosken! Forvandlingens kunst". Den siste var Nasjonalmuseets store satsing i forbindelse med 100-årsmarkeringen "Norge 2005". Utstillingen tematiserte et kunstfelt i forvandling og en samtid hvor grenser mellom kunstarter, materialer og teknikker oppheves. Den rullerende basisutstillingen gir mulighet for innsikt i og opplevelse av kunstverk og kunstneriske praksiser over et spenn på over 200 år fra begynnelsen av 1800-tallet til i dag og er et innspill i debatten om hvordan samlingene kan sammenstilles og formidles for å gi ny innsikt og samtidig engasjere et bredere publikum. Årets siste utstilling var storsatsingen "Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner" i Nasjonalgalleriets første etasje.

Samlet var det i denne delen av Nasjonalmuseet 459.075 besøkende i 2005 (eksklusiv Kyss frosken), mot 410.198 året før. Antall omvisninger var 627 i 2005 mot 524 i 2004.

I Nasjonalmuseets lokaler i det tidligere Museet for samtidskunst, ble det i 2005 vist fire utstillinger. Året åpnet med "Sikt. Marijke van Warmerdam", så fulgte "Alle snakker om museet. Basisutstilling. Kunst 2". Den fokuserte på norsk etterkrigskunst med perspektiver til utenlandsk kunst. "Populisme" problematiserte forholdet mellom samtidskunst og tidens kulturelle og politiske trender. "Museumsfeber: Verk fra samlingene. Inkludert: Louise Lawler" tematiserte museets rolle som samler og forvalter av kulturelle gjenstander.

Besøkstallene for det tidligere Museet for samtidskunst

var 66.752 mot 80.524 året før. Besøktallet for 2004 er det høyeste besøktallet på ti år. Museet hadde 487 omvisninger mot 619 året før.

I Nasjonalmuseets lokaler i det tidligere Kunstindustri-museet, ble det i 2005 vist seks utstillinger. Her åpnet en stor, ny basisutstilling i hele museets 2. etg., "Design og kunsthåndverk 1905–2005", som viser modernismens utvikling gjennom ulike faser; fra 1800-tallets reformer innenfor design og kunsthåndverk, gjennom Art Deco, funksjonalisme, Scandinavian Design, popmodernisme og frem til postmodernismen. Utstillingen "SCHTILIG!" var et samarbeidsprosjekt mellom Seksjon for formidling ved Nasjonalmuseet og Høgskolen i Oslo. "Torbjørn Kvasbø. Keramikk" viste en rekke monumentale keramiske objekter. Andre utstillinger var "Kunsthøgskolen i Oslo – hovedfagsutstilling" og "Hundre års nasjonsbygging. Norsk arkitektur og samfunnsliv 1905–2005" med fokus på de store samfunnsmessige endringer som Norge har gjennomgått i perioden 1905 til 2005. Årets siste utstilling var "Italiensk design 1945–2000. 100 gjenstander fra Triennale di Milanos faste samling".

Besøktallet i denne delen av Nasjonalmuseet var 42.869 mot 37.438 året før, og antall omvisninger var 335 mot 269 året før.

I det tidligere Arkitekturmuseet i Kongensgate 4 ble det vist tre utstillinger fram til disse lokalene ble fraflyttet i april. "Arne Berg. Arkitekten som tegner". Berg er vår fremste forsker på trebygninger fra middelalderen. "Best i Europa! EU-prisen for samtidsarkitektur. Mies van der Rohe Award 2003". Prisen er EUs offisielle arkitekturpris og Europas viktigste. Den siste utstillingen i Kongensgate 4 var "Arkitekt Oscar Niemeyer i Oslo. Norsk blikk på Niemeyer i Brasil".

Antall besøkende i Arkitekturmuseet fram til 18. mars

2005 var 3.178, antall omvisninger 28. På de seks arkitekturvandringene museet arrangerte var det 570 som deltok.

I Nasjonalmuseets nye visningsarena Kunsthallen på Tullinløkka var det tre utstillinger i 2005. Først ute var arkitekturdelen av "Kyss frosken! Forvandlingens kunst", som oppsummerte Tullinløkkas historie, med dens mange planer, konflikter og tidligere arkitektkonkurranser. Så fulgte "Generator X", en utstilling av kunstnere og designere som skaper arbeidene sine gjennom programmering. Utstillingen skal turnere som vandreutstilling fra 2006. Siste utstilling i Kunsthallen i 2005 var en visning av et utvalg fra den nyervervede fotosamlingen til Robert Meyer, en utstilling som har et historisk spenn fra 1840-tallet til samtidsfotografiet.

Antall besøkende i Kunsthallen i 2005 etter "Kyss Frosken!" var 1.280 og antall omvisninger 19. En rekke foredrag og andre arrangementer ble avviklet i tilknytning til utstillingene. I tillegg til utstillingene i de fire museumsbygningene, markerte Nasjonalmuseet sin toårsdag litt på forskudd med en føråpningsfest i "Kyss Frosken!" 28. mai.

1.2 Kyss Frosken! Forvandlingens kunst

I slutten av mai åpnet museets bidrag til 100-årsmarkeringen med utstillingen "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst" på Tullinløkka. Paviljongen, tegnet av arkitekt Magne Magler Wiggen, forente Nasjonalgalleriet med Kunsthallen, en ny plattform for utstillinger og prosjekter under den kommende byggefasen. "Kyss Frosken!" ble en viktig manifestasjon for det kommende museet, en forening av kunst, arkitektur og design, et skille mellom fortid og framtid. Utstillingen ble sett av 116.259 besøkende og det ble holdt 329 omvisninger,

et resultat styret anser som meget godt. "Kyss Frosken!" ble dermed den best besøkte utstillingen med samtidskunst i Norge. Men den viktigste effekten var at Nasjonalmuseet tok Tullinløkka i bruk for museet.

1.3 Landsdekkende formidling

Riksutstillinger ble formelt innlemmet i Nasjonalmuseet 1. juli 2005. Forut for innlemmelsen ble det utarbeidet en handlingsplan for den landsdekkende formidlingen. Mandatet for handlingsplanen var nedfelt i St. prp. Nr 1 (2004-2005) Tillegg 4: "Departementet vil videre understreke behovet for bedre samordning av kunstformidlingsaktiviteten, slik det er uttrykt i St.meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014. Det er på tide å få dei mange aktørane Riksutstillinger, Nasjonalmuseet, knutepunktinstitusjonane, fylkeskommunane, andre kunstmuseum og kunstforeiningane i endå sterkare grad å samarbeida som eitt nettverk, tufta på likeverd i samhandlingsmønsteret."

Handlingsplanen foreslår konkrete tiltak som kunnskap om og tilgjengeliggjøring av Nasjonalmuseets og nettverkets kunstsamlinger, utstillingsproduksjon for og ved museer, kunsthaller, kunstforeninger, kunstnersentra og offentlige rom, utstillingsproduksjon for skoler og fylkeskommuner, Nasjonalmuseet som et nasjonalt ressurs- og kompetansesenter, og en nettverksmodell for samhandling om kompetanseutvikling, produksjon, formidling og distribusjon. Med utgangspunkt i handlingsplanen, nedsatte direktøren et internt utvalg som blant annet skulle identifisere de oppgaver og utfordringer som lå i handlingsplanen, og peke på organisatoriske og ressursmessige konsekvenser av forslagene, både

for arbeidet nasjonalt og i Nasjonalmuseet internt.

Turnerende utstillinger i gallerier og museer etter integrasjonen av Riksutstillinger i Nasjonalmuseet 1. juli var i tråd med planer allerede lagt. I sum ble det gjennomført 357 turnestopp med 95.413 besøkende.

1.4 Utlån

I 2005 ble det lånt ut i alt 552 verk fra samlingene som inngår i Nasjonalmuseet, av disse ble 360 verk lånt ut til utstillinger i Norge og 192 til utstillinger i utlandet.

1.5 Innkjøp av kunst

Samlede innkjøp av kunst utgjør 9.7 mill. mot 10.0 mill. i 2004. Avsetning til fond for innkjøp av kunst er 1.4 mill. i 2005 mot 0.3 mill. i 2004. Fondet er nå på 1.7 mill. Styret vurderer dagens nivå for innkjøp å være for lavt i forhold til Nasjonalmuseets forpliktelser for sitt samlingsområde. Styret vil i årene framover ha som ambisjon å bygge opp et innkjøpsfond av betydelig størrelse for å sikre Nasjonalmuseet muligheten til å erverve viktige verk til samlingene.

1.6 Personal og arbeidsmiljø

Året var preget av den store manifestasjonen "Kyss frosken! Forvandlingens kunst", flyttingen til Kristian Augusts gate 23 og integrasjonsprosessen med Riksutstillinger. Arbeidsmiljøutvalget har avholdt seks møter. I tillegg er det utpekt

en AKAN-kontakt. Nasjonalmuseet har avtale om bedriftshelsetjenester hos Bedriftshelse Norge. Museet har i rapporteringsåret vært preget av store endringer og utfordringer som har gitt seg utslag i frustrasjoner blant de ansatte. Museet har iverksatt lederutviklingsprogram og tiltak som vil bidra til bedre konsekvensanalyser når det skal gjøres endringer i de fysiske arbeidsforhold. Av forbedringstiltak nevner bedriftshelsetjenesten følgende: få implementert HMS system i organisasjonen inklusiv system for risiko-/konsekvensanalyser ved utstillinger, fortsette periodiske trivselsundersøkelser og arbeidet med forbedring av rapporteringer mellom AMU og de enkelte seksjoner/avdelinger. Bedriftslegens vurdering er likevel at HMS-arbeidet i museet er i godt gjenge.

2005 viser et gjennomsnittlig sykefravær på 4,7 % mot 3,2 % i 2004. Nasjonalmuseet tar i løpet av 2006 sikte på å bli en IA bedrift.

I 2005 var det 143 faste årsverk inkludert medarbeiderne fra Riksutstillinger, mot 95,8 årsverk i 2004. Museet ansatte 38 personer i faste stillinger, av disse var 22 museumsvertstillinger som tidligere var i engasjementer, og 12 ble ansatt i tilknytning til overdragelsen av Riksutstillinger.

Det er ikke blitt rapportert om alvorlige arbeidsuhell eller ulykker som har resultert i store materielle skader eller personskader. Det er gjennomført brannvernøvelse og gjennomgang av branninstruks. Samtlige utstillingssteder har verneombud, og administrasjonen gjennomfører jevnlig møter med de tillitsvalgte. Nasjonalmuseet for kunst har inngått avtale om bedriftshelsetjeneste for samtlige ansatte.

Blant museets ansatte er det en noe skjev fordeling mellom kjønnene med henholdsvis 65,9 % kvinner og 34,1 % menn. Museets ansatte omfattes av tariffavtaler som regulerer lønns- og arbeidsbetingelser uavhengig av kjønn. Leder-

gruppen i museet besto i 2005 av fem personer, tre kvinner og to menn. Museet har 11 styre- og varamedlemmer; sju kvinner og fire menn. Ved ansettelse tilstreber museet å jevne ut eventuell ubalanse i fordelingen av kjønn, religion og etnisk bakgrunn.

Av stiftelsens 157,6 faste og engasjerte årsverk (i alt 192 personer) er 65,9 % kvinner. Gjennomsnittlig årslønn for kvinner er kr 320.217, mens den for menn er noe høyere med kr 326.721. Av stiftelsens 143 faste årsverk er 14,7 årsverk midlertidig ansatte. Av disse er 12 årsverk kvinner. Andel overtid er likt fordelt mellom kjønnene. I 2005 fratradte fire personer sine stillinger, hvorav to var engasjementstillinger.

Nasjonalmuseet har som policy at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, religion eller etnisk bakgrunn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering.

Arbeidet med å restrukturere Nasjonalmuseet fra fem separate institusjoner til én funksjonsdelt organisasjon for ett museum med fire utstillingsarenaer, samt et omfattende landsdekkende formidlingsprogram, preget store deler av 2005. Styret vil takke ledelsen og alle ansatte for den store innsatsen og det gode samlede resultatet museet oppnådde i 2005.

1.7 Styret

Styret har i 2005 avholdt åtte styremøter. I 2005 tiltrådte tre nye styremedlemmer William Nygaard, Viggo Hagstrøm og ansattrepresentant Ellen Lerberg, samt to nye varamedlemmer, Grete Jarmund og Ingebjørg Gunnarson (vara ansattrepresentant).

1.8 Venneforeninger tilknyttet Nasjonalmuseet

Ved sammenslåingen 1. juli 2003 eksisterte fire venneforeninger tilknyttet Nasjonalmuseet. Disse er: Nasjonalgalleriets Venner, Museet for Samtidskunsts Venner, Venneforeningen for Kunstindustrimuseet i Oslo og Norsk Arkitekturmuseums Venner. Nasjonalmuseet ser det som formålstjenlig på sikt kun å ha én venneforening, men vil overlate initiativet til en eventuell sammenslåing av dagens foreninger til foreningene selv, og ønsker at foreningene selv bestemmer tempoet i prosessen.

1.9 Sponsormidler

Nasjonalmuseet mottok i 2005 en videreføring av den betydelige donasjonen fra Umoe AS øremerket forskning og utvikling ved museet. I perioden 2004–2006 vil Umoe-konsernet gi årlige bidrag til en samlet verdi av 37.5 mill. kroner. Donasjonen gir mulighet til å frigjøre midler fra museets ordinære driftsbudsjett slik at prosjektering og bygging av en paviljong i tilknytning til Nasjonalmuseets arena for arkitektur på Bankplassen 3, tegnet av Sverre Fehn, kan bli realisert. Paviljongen vil bære navnet ”Ulltveit-Moe paviljongen”.

Det ble i 2005 inngått en femårig sponsoravtale med Entra Eiendom as, som vil være hovedsponsor for Nasjonalmuseet. Den samlede verdien av sponsoravtalen er 15 millioner. Bidraget for 2005 på 3 mill. gikk i sin helhet til ”Kyss Frosken! AS”. Arbeidet med å etablere flere langsiktige samarbeidsforhold har pågått gjennom året. Det er mottatt prosjektrelaterte bidrag på til sammen 5.3 mill. Styret vil takke Nasjonalmuseets venneforeninger og samarbeidspartnere for den betydelige støtte og for det viktige samarbeidet i året som er gått.

1.10 Økonomiske forhold

Nasjonalmuseet gikk inn i 2005 med egenkapital på 17.4 mill. hvorav 12.4 mill. stammet fra donasjonen fra Umoe AS. Bunden avsetning til innkjøp av kunst utgjorde 0.3 mill. Fri egenkapital utgjorde 4.7 mill.

Driftsinntekter i 2005 ble 190.060 mill. mot 155.933 mill. i 2004. Egeninntektene var 15.079 mill. mot 1.42 mill. i 2004. Gaver og donasjoner utgjorde 14.663 mill. mot 14.546 mill. i 2004. Integrasjonen med Riksutstillinger fra 1. juli påvirket årsresultatet for Nasjonalmuseet ved at museet mottok 0.6 mill. i mertilskudd til inndekking av pensjonsutgifter. Driftsrammen som ble stilt til rådighet for 2. halvår for videreføring av aktivitetene 2. halvår var 2.5 millioner lavere enn Riksutstillings opprinnelig årsbudsjett for 2. halvår. Det skyldes et historisk underskudd fra 2004 på 0.9 mill. og et overforbruk 1. halvår som kom til fratrekke på driftsrammen 2. halvår. Ved avslutningen av Riksutstillinger overtok Nasjonalmuseet utgifter hjemmehørende i 1. halvår 2005 for 1.1 mill. Disse utgiftene dekkes av Nasjonalmuseet. Da Riksrevisjonen framla sitt regnskap for Riksutstillinger i januar 2006, framgikk det at Nasjonalmuseet må dekke inn ytterligere 0.9 mill. tilknyttet Riksutstillinger i 2006. Samlet bar dermed Nasjonalmuseet omkostninger med integrasjonen på 3.9 mill. Nasjonalmuseet videreførte avtaler og kontrakter i henhold til avtalte planer med fylkeskommuner, kunstmuseer og kunstforeninger.

Driftskostnadene ble 177.028 mill. mot 135.770 mill. i 2005. Driftsresultatet ble 13.031 mill. mot 20.163 mill. i 2004. Resultatet etter finanskostnader ble 13.543 mill. mot 20.578 mill. i 2004. Bundne avsetninger til fond er 1.4 mill. til innkjøp av kunst. Fri egenkapital utgjorde ved utgangen av året 30.6 mill.

Likviditeten har i 2005 vært tilfredsstillende. Det er aktivert investeringer for 14.5 mill. Det gjelder investeringen i basisutstilling for design og kunsthåndverk i 2. og 3. etasje på Kunstindustrimuseet med 13.1 mill. og 1.3 mill. til Sikkerhetsprosjektet. Det er foretatt investeringer for 12 mill. i ordinære driftsmidler. Det gjelder inventar og teknisk utstyr i Kristian Augusts gate med 5.2 mill., bibliotek og dokumentasjonsarkiv med 1.2 mill., inventar i magasiner og øvrige bygg 1.7 mill. og oppgradering av eksisterende bygg med 2 mill.

Fortsatt drift er lagt til grunn ved avleggelse av regnskapet.

1.11 Disponering av årets resultat

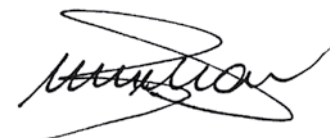
Styret foreslår at årets overskudd på 13.5 mill. disponeres som følger: 1.4 mill. avsettes til innkjøpsfond for kunst, netto 0.2 mill. overføres fra fond for forskningsmidler, 4.1 mill. overføres fra øremerkede midler og 16.4 mill. avsettes til annen egenkapital. Fri egenkapital utgjorde ved utgangen av året 30.6 mill. Det vises også til note 14 i regnskapet.

1.12 Andre forhold

Stiftelsen er ikke involvert i virksomhet som medfører forurenning av det ytre miljø. Stiftelsen driver kildesortering.

Oslo 30. mars 2006

I styret for Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst

Christian Bjelland
Styreleder

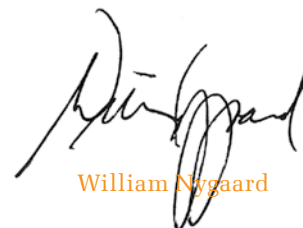
Kari Kjøndalen
Nestleder

Bergljot Jonsdottir

Turid Aakhus

William Nygaard

Viggo Hagstrøm

Ellen Lerberg

Sune Nordgren
Direktør

Bilde fra installasjon med filmen *Lichte Stelle* (35 mm) fra utstillingen "Sikt" med Marijke van Warmerdams arbeider, vist i Museet for samtidskunst vinteren 2005. Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

2 Direktørens forord

Nasjonalmuseets andre virksomhetsår ble et år med videre konsolidering av organisasjonen, men også et markeringsår. Ikke bare som en del av Hundreårsmarkeringen, men også med egne manifestasjoner som kom til å signalisere det nye museet og sette forandringene i fokus.

Nyopphegningen i tre av museumsbygningene ga publikum et utvidet blikk på samlingene med framfor alt gjennomarbeidete basisutstillinger for design og kunsthåndverk samt museets samling av billedkunst gjenforent i Nasjonalgalleriet. Den delingen som ble gjort for 15 år siden er nå en parentes. De nye utstillingene viser på en mer oversiktelig måte det nye museets voksende ansvar og fulle bredde.

Integreringen av Riksutstillinger tilførte museet kompetanse framfor alt på samtidskunsten, men også når det gjelder logistikk og kunstformidling utenfor institusjonene. Det ble også startskuddet for en stor utfordring – vårt utvidete nasjonale oppdrag. Dette er en oppgave som museet tar på største alvor, men skal Nasjonalmuseet lykkes, må den base-res på samarbeid i et landsdekkende nettverk.

Flyttingen til Kristian Augusts gate 23 ble et løft for museet. Fordelene med en samlet administrasjon og idéproduksjon kan ikke overvurderes. Nytt bibliotek og forbedret arkiv har stor betydning for så vel rasjonell drift som intellektuell forankring av museets ulike faggrupper. En populær kantine, auditorium og fortreffelige møtelokaler. Alt dette har fremmet ”vi-følelsen” – et svært viktig steg på veien mot å fungere som ett museum.

”Kyss Frosken!” ble en publikumssuksess som virkelig satte fantasien i sving. Ikke bare fordi det var en utstilling som forente kunsten med design og arkitektur, men også gjennom å ta den nesten seksti år gamle parkeringsplassen i besittelse og vise at Tullinløkka igjen er en aktiv møteplass midt i byen. ”Kyss Frosken!” ga også museet den nye Kunst-

hallen, en plattform for framfor alt samtidens uttrykk, og i tillegg et besøksenter med et unikt utsyn over tomten for Nasjonalmuseets framtidige utbyggingsprosjekt.

Rehabiliteringen av Nasjonalgalleriet fortsatte og ga oss den nye bokhandelen, et bedre fungerende auditorium og det viktige Atelieret, et verksted for museets formidling og pedagogikk. I Kunstindustrimuseet pusset vi opp de vakre galleriene og museet fikk en mer inviterende vestibyle. Samlet er dette tydelige resultater av den nye stordriftens fordeler. Dette hadde aldri kunnet skje uten de ressurser og den samlede kompetanse som sammenslåingen har ført med seg.

I løpet av året har det pågått et intensivt internt arbeid for å forberede museets utbyggingsprosjekt fram mot en åpen og internasjonal arkitektkonkurranse. Samarbeidet med Kultur- og kirke departementet, liksom med entreprenørene Statsbygg og Entra har fungert bra. En kvalitetssikring av museets behov er gjennomført, og denne gir et solid beslutningsunderlag når saken går videre gjennom departementene til regjering og Storting.

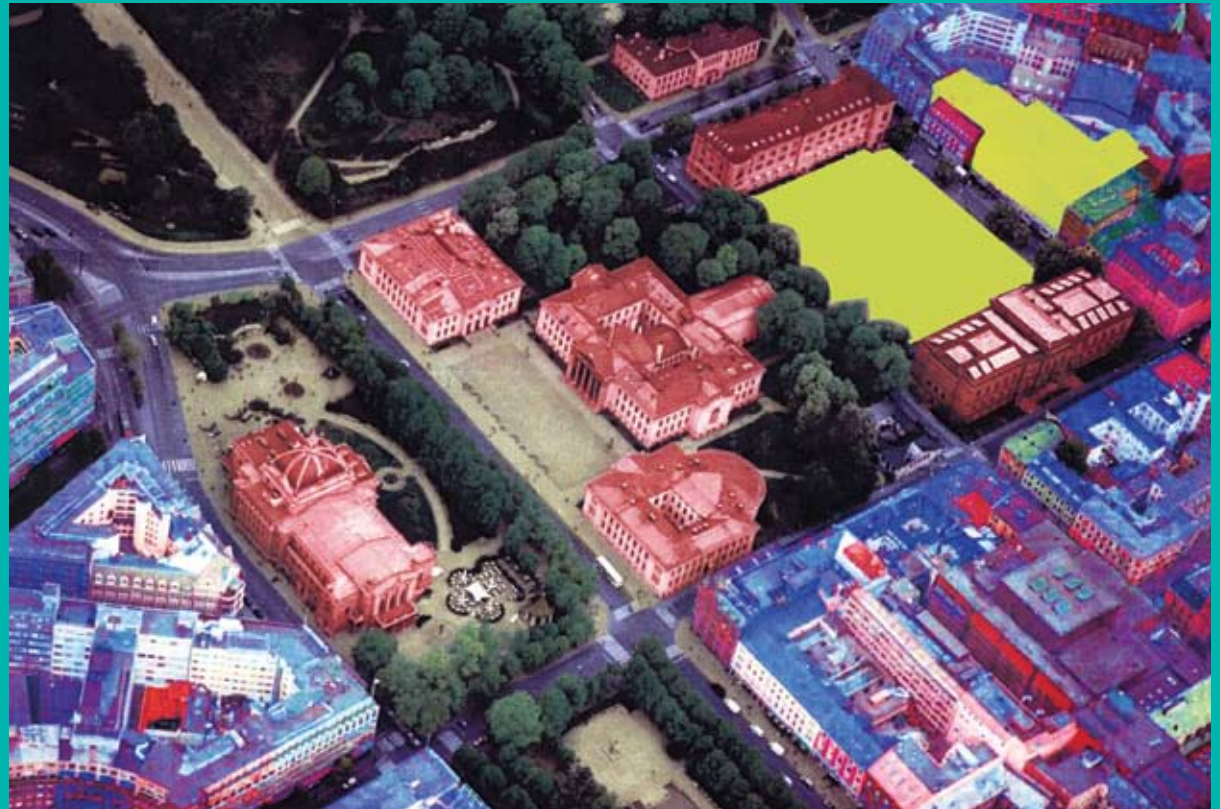
Vi gikk inn i året under parolen ”Alle snakker om museet...”, og den ”spådommen” gikk virkelig i oppfyllelse. Debatten kom i gang umiddelbart og pågår fortsatt. Etter hvert har den kommet inn i en mer konstruktiv fase, og det er nå viktig å holde den i gang med innlegg fra deltakere både utenfor og innenfor museet. Det store engasjementet har blant annet vist seg i en betydelig økning av besøkstallet. De mange meningene og de store forventningene skal vi ta vare på i den videre prosessen for å skape det nye Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

Sune Nordgren
Direktør

3 Nasjonalmuseets utbyggingsprosjekt

Bildet viser Tullinløkka-området hvor utbyggingen av Nasjonalmuseet skal skje. I tillegg til de to eksisterende museumsbygningene på Tullinløkka, Nasjonalgalleriet og Historisk museum, har Nasjonalmuseet behov for betydelige utvidelser i området. Det er denne utvidelsen og kommunikasjonene mellom de ulike bygningene den kommende arkitektkonkurransen dreier seg om.

Utbyggingsprosjektet for Nasjonalmuseet har en lang forhistorie. Den fasen vi er i nå startet med "St.meld. nr. 22 (1999–2000) Kjelder til kunnskap og oppleving", der ideen om et samorganisert Nasjonalmuseum ble lansert. Her ble det slått fast at Tullinløkka-området skal være hovedbase for museets aktiviteter. Det har i flere sammenhenger blitt påpekt i stortingsdokumenter og fra Riksrevisjonen at museets nåværende lokaler er utilfredsstillende både når det gjelder omfang, teknisk standard, sikkerhet for samlingene og tilgjengelighet for publikum. I stedet for å legge opp til separate bygningsløsninger for hver enkelt institusjon, ble det foreslått å finne hensiktsmessige fellesløsninger som var basert på at hele det visuelle kunstfeltet ble håndtert innenfor en samorganisert institusjon.

Nasjonalmuseet har i 2005 utarbeidet rapporten "Utbyggingsprosjekt for Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design. Funksjonsanalyse og romprogram" der museet har analysert sine funksjoner og konkretisert sine utbyggingsbehov i Tullinløkka-området. Tre interne brukergrupper ble etablert for å arbeide fram et underlag for det videre arbeidet med utbyggingsprosjektet. Gruppene har også analysert de historiske museumsbygningene Nasjonalgalleriets og Historisk museums egnethet. Arbeidet ble utført under ekstern veiledning av Vigleif Næss fra PTL og Pål Henry Eng fra LPO arkitekter, og i tett samarbeid med museets ledelse.

3.1 Funksjonsanalyse og romprogram for nybygget

Utbyggingsprosjektet tar utgangspunkt i den overordnede hensikten med etableringen av Nasjonalmuseet: å skape et vitalt nasjonalt forsknings- og kompetansesenter for de visuelle

kunstartene i området rundt Tullinløkka, i kjernen av Oslo sentrum, ett kvartal fra Karl Johan, byens hovedgate. Nasjonalmuseet skal være en nyskapende møteplass for opplevelse og forståelse av de visuelle kunstartene.

Nasjonalmuseet forventer gjennom utbygging av gode utstillings- og publikumsarealer å kunne tilby et program som vil gi en betydelig publikumsvekst. Det er et uttalt mål å vise større deler av museets samlinger enn de 5 % av samlingene som blir vist i dag. Det vil representere et vesentlig nasjonalt løft å transformere dette sentrale og uutnyttede byrommet på og rundt Tullinløkka til en utstillings- og formidlingsarena for visuell kunst på internasjonalt nivå.

Det kulturpolitiske samfunns målet for Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design er å nå ut til et bredt spekter av brukergrupper og gjennom sitt virke heve kunnskapen om og engasjementet for visuell kunst, stimulere til ny erkjennelse, skape økt historisk bevissthet om og respekt for mangfold. Nasjonalmuseets kjerneoppgaver er forvaltning og bevaring av samlingene, utstillings-, forsknings- og formidlingsvirksomhet i Oslo, nasjonalt og internasjonalt. Nasjonalmuseet skal være en serviceinstitusjon og en nasjonal kunnskapsbank for de visuelle kunstarter. Museet har ansvar for landsdekkende kunstformidlingsprogrammer, og museet skal arrangere forskningsbaserte, nyskapende og spektakulære utstillinger og derigjennom tiltrekke seg flere besøkende og nye publikumsgrupper. Med Tullinløkka-området forstås selve Tullinløkka og enkelte eiendommer på nordsiden av Kristian Augusts gate. Både Nasjonalgalleriet og Historisk museum vil bli bevart og skal inngå i det framtidige Nasjonalmuseet. Museets administrasjon, bibliotek og dokumentasjonsarkiv flyttet inn i Kristian Augusts gate 23 i april 2005.

3.2 Arkitektkonkurransen

I tillegg til de to eksisterende museumsbygningene på Tullinløkka, Nasjonalgalleriet og Historisk museum, har Nasjonalmuseet behov for betydelige utvidelser i området. Det er denne utvidelsen og kommunikasjonene mellom de ulike bygningene i utbyggingsprosjektet den kommende arkitektkonkurransen dreier seg om. Konkurransen skal gi svar på hvordan Nasjonalmuseets utbyggingsbehov i Oslo sentrum kan ivaretas i et samspill mellom ny bebyggelse, eksisterende bygninger og uterom. Konkurransområdet omfatter både Tullinløkka og kvartalet nord for Kristian Augusts gate. Kristian Augusts gate 21 (frontbygningen til Treider Handesskole) skal bevares. Denne bygningen er i dag ikke disponert av Nasjonalmuseet, men bruken av denne bygningen er en av arkitektkonkurransens utfordringer. I sør grenser Tullinløkka-området til Kristian IV's gate, Universitetet i Oslo og Universitetshagen.

3.3 Behov for bedre magasin- og konserveringslokaler

Nasjonalmuseet har betydelige bygningsmessige problemer på magasin- og konserveringsområdet. U hensiktsmessige og spredte lokaler er fordelt rundt på ti adresser. Dårlig kvalitet preger flere av lokalene. Disse må erstattes av løsninger som ivaretar alle de grunnleggende kvalitetskravene som stilles til moderne museumsforvaltning. Det er nasjonens betydeligste kunstsamlinger Nasjonalmuseet forvalter. For å bevare disse samlingene må det tas spesielt hensyn til oppbevaring, klimakrav, branntekniske krav

og krav til sikkerhet mot tyveri, ran og andre kriminelle anslag.

Som ledd i Nasjonalmuseets interne prosess for å få avklart det totale arealbehovet ble det arbeidet med en idé om å etablere magasin- og konserveringsfunksjoner i et eget lokale utenfor Tullinløkka-området. Utgangspunktet for ideen var en antakelse om at det ville bli vanskelig og svært dyrt å etablere fullgode magasinlokaler for Nasjonalmuseets samlinger i Tullinløkka-området. Derfor ville det være en brukbar løsning å etablere en separat bygning for magasin- og konserveringsfunksjonene et annet sted i byen.

Den konkrete løsningen som Nasjonalmuseet startet arbeidet med våren 2004, gjelder ombygging av et tidligere industribygg som OBOS eier i Lodalen, den såkalte Kværnerhallen. Bygningen ligger ikke langt fra sentrum og i et område som er i sterk utvikling og vekst.

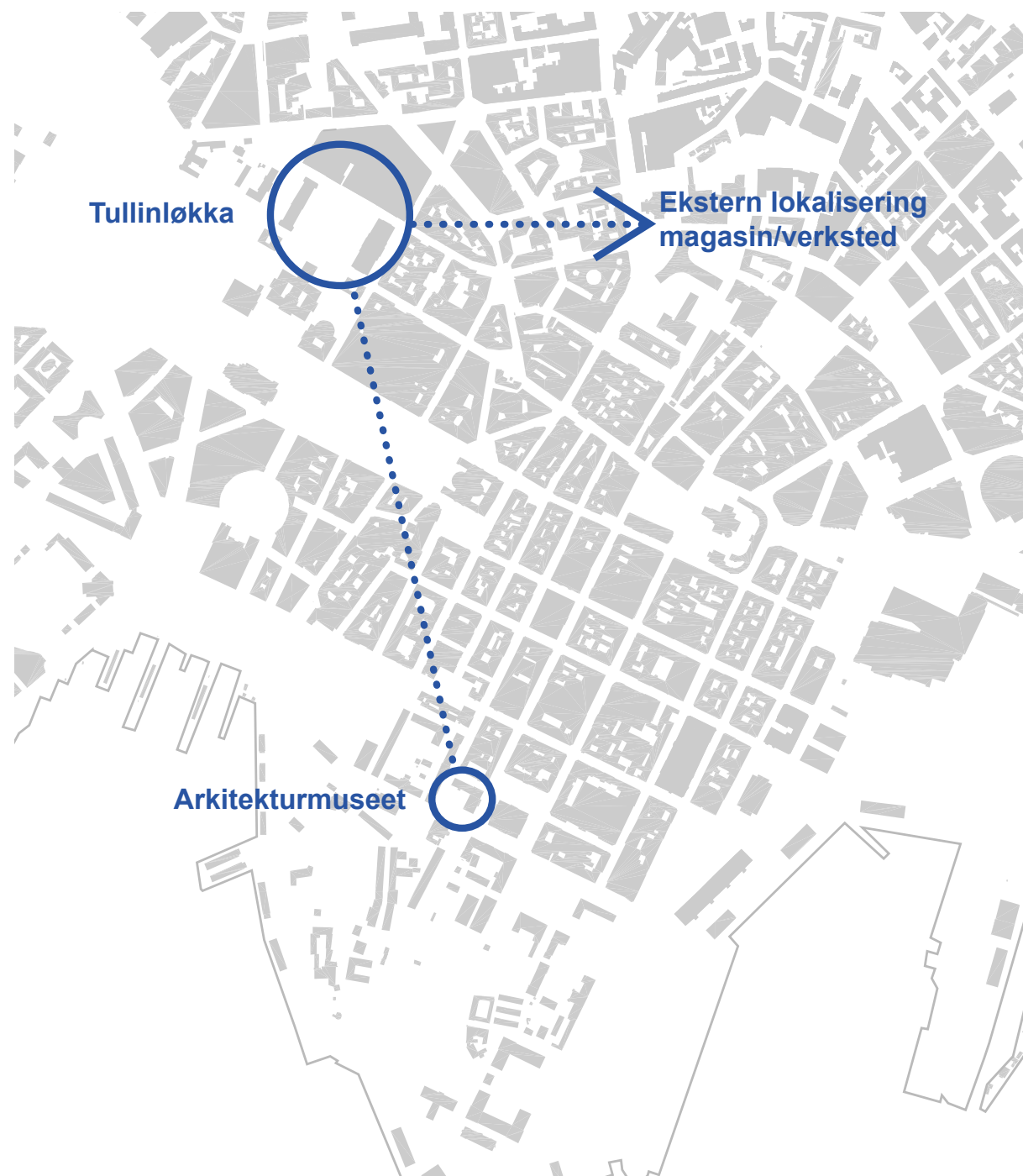
3.4 Arealbehov

Tre hensyn har vært vektlagt når arealbehovet til Nasjonalmuseet er blitt vurdert og dimensjonert. Det er en løsning av de akkumulerte og akutte behovene, dimensjoneringen av arealene som kan møte normal, forventet tilvekst av samlinger og ambisjonen om å trekke til seg et større publikum. Den nevnte dimensjonering av visse arealer, først og fremst publikums- og kommunikasjonsarealer, må ta hensyn til at eksisterende bygninger og et nybygg skal fungere som en integrert helhet. Nasjonalmuseets samlede nettoareal er forutsatt å være 35.900 m². Av dette utgjør funksjoner utenfor Tullinløkka-området 11.650 m², og Nasjonalgalleriet, Historisk museum og Kristian Augusts gate 23 samlet 12.050 m². Resterende

arealbehov på 12.200 m² netto skal ivaretas av nybygg i Tullinløkka-området. Arkitekturmuseet på Bankplassen er ikke regnet med i disse tallene. Den nye museumsbebyggelsen i Tullinløkka-området skal først og fremst inneholde arealer for publikum og utstillinger. I tillegg kommer funksjoner knyttet til undervisning, kunst på papir, enkelte verksteder, nødvendige nærmagasiner og arealer for mottak og drift.

Utbyggingsprosjektet skal synliggjøre Nasjonalmuseet i bybildet og tydeliggjøre museet som en viktig samfunnsinstitusjon. Det samlede museumsanlegget skal ha et arkitektonisk nivå som viser Nasjonalmuseet som en ambisiøs og kvalitetsbevisst institusjon på høyde med andre museer, både Skandinaviske og internasjonale, som det er naturlig å sammenligne seg med.

Kart over Nasjonalmuseets plassering i Oslo. Hoveddelen av museet vil ligge i Tullinløkka-området. Nasjonalmuseets første byggetrinn – Arkitekturmuseet – har adresse Bankplassen 3. Det kan bli vanskelig å etablere gode magasinlokaler for Nasjonalmuseets samlinger i Tullinløkka-området. En løsning kan være å etablere en separat bygning for magasin- og konserveringsfunksjoner et annet sted i sentrum.

4 Kyss Frosken! Forvandlingens kunst

Her heises den store installasjonen til Petter Hepsø Svevende, 2005, inn i første etasje i Nasjonalgalleriet i forbindelse med utstillingen "Kyss frosken! Forvandlingens kunst".
Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Utstillingen ble åpnet av dronning Sonja lørdag 28. mai og stengte søndag 18. september. 116.259 mennesker så utstillingen. Selve utstillingsarealet var 3000 m². Det ble gitt 329 omvisninger i utstillingen.

Ambisjonene for utstillingen "Kyss Frosken! Forvandlingskunst" var klare: Å være en fremtredende del av hundreårsfeiringen av Norge som fri nasjon, og samtidig manifestere og signalisere det nye Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

4.1 Årets største kunstbegivenhet

"Kyss Frosken" viste museet fra en innovativ og nyskapende side, og vil bli stående som en markant og spektakulær utstilling for fremtiden. Prosjektet skapte stor debatt og har sånn sett vært en avgjørende faktor i markedsføringen av det nye Nasjonalmuseet. Med 116.259 besøkende, ble dette det mest besøkte kunstarrangementet i landet, den best besøkte utstilling basert på samtidskunst i Norge noensinne og den største begivenheten under "Norge 2005". Nasjonalmuseet tok Tullinløkka i besittelse og tilbakeførte den til en åpen plass uten biler midt i byen. Nasjonalmuseet har gjort plassen om til et visningssted for kunst inntil plassen revitaliseres ved oppføring av et nytt, moderne museumsbygg.

4.2 Et vendepunkt i presentasjon av kunst i Norge

Kyss Frosken! var Nasjonalmuseets store manifestasjon og bidrag til 100-årsmarkeringen. Museet tok virkelig Tullinløkka i besittelse og skapte gjennom utstillingen og arkitekt

Magne Magler Wiggens (mmw sivilarkitekter as) arkitektur ringvirkninger som for all fremtid vil stå som et eksempel på et vendepunkt i presentasjonen av kunst i Norge. Utstillingen forente kunst, arkitektur og design; poengterte et skille mellom fortid og framtid samtidig som utstillingen tematiserte et kunstfelt i forvandling og en samtid der grenser mellom kunstarter, materialer og teknikker oppheves. Den ga et bilde av en ny visuell kompleksitet, og av endringen av arkitekturens og kunstens rolle i det kulturpolitiske feltet. Det forrige århundreskiftets tanker om "gesamtkunstwerk" og samspillet mellom arkitektur, design og kunst ble utviklet i

Inne i "Froskens" patio var det servering. Stedet het UTE, og det var designgruppen Norway Says – Torbjørn Anderssen, Andreas Engesvik og Espen Voll, som hadde spesialdesignet møblene for Nasjonalmuseet. Stolen fikk navnet NM5.

Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Verket til japanske Yayoi Kusama vakte stor begeistring blant publikum. *Infinity Mirrored Room (Dots Obsession – Oslo)*, 2005. Speil, ballonger.

Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

utstillingen blant annet gjennom dokumentasjon av Gerhard Munthes "Eventyrværelse" fra 1897 (i Holmenkollen Turisthotell, som brant i 1914). De dekorative elementene i Munthes romutsmykning var inspirert av eventyr, myter og fantasier. Samspillet mellom møbler, veggpaneler og bruksgjenstander var i tråd med datidens forestillinger om det totale kunstverk og gir grunnlag for interessante tanker om sammenheng og brudd i den moderne kunstens historie. En tematikk knyttet til eventyr og dagens populærkultur ble også utforsket, samtidig som det ble arrangert et omfattende sideprogram med performance, filmprogram, konserter, foredrag og seminarer.

Det ble gitt ut en katalog der sentrale forfattere og teoretikere bidro med nye essays: Alex Coles, Hal Foster, Raf de Saeger, Marina Warner, Widar Halén og Kari J. Brandtzæg.

Paviljongen Kunsthallen vil leve videre etter utstillingen og være visningssted for Nasjonalmuseets utstillinger inn i en ny tid med bygging av et nytt museum som det store prosjektet. Den pneumatiske delen (1400 m²), "selve Frosken" er tatt vekk.

4.3 Nasjonalmuseet – et museum for hele landet

Prosjektets hovedsponsor OBOS har med sin sjenerøse støtte bidratt til å realisere "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst". Prosjektet har hatt stor betydning internt i museet og spesielt for museets markedsføring utad. Mange medarbeidere fra museets avdelinger har bidratt med stor innsats for at prosjektet skulle lykkes. Prosessen har gitt oss den styrke og den selvtillit som vil kreves for å kunne gå videre i arbeidet med å skape en inkluderende nasjonal institusjon. Et museum for hele landet, sterkt nok til å kunne samarbeide – og konkurrere – med liknende institusjoner rundt om i verden.

Styret i Nasjonalmuseet satte av en reserve for å dekke et eventuelt underskudd på grunn av prosjektets størrelse og kompleksitet. På tross av et resultat med underskudd, overskygges dette av et vel gjennomført prosjekt med store positive følger og langsiktige ringvirkninger som ikke kan tallfestes.

4.4 Fakta om "Kyss frosken!"

De kunstnerne som deltok var Ana Laura Alaéz, Vanessa Baird, Tracey Emin, Michael Elmgreen, Ingar Dragset, Tone

Hansen, Petter Hepsø, Vidar Koksvik, Yayoi Kusama, Irene Nordli, Norway Says, Ole Jørgen Ness, Jorge Pardo, Lars Ramberg, Pipilotti Rist, Julie Skarland, Børre Sæthre, Kara Walker, Magnus Wallin og Katrin Petursdottir Young. I tillegg knyttet forbindelser bakover i tid til verk av Frida Hansen, Valentin Kielland, Edvard Munch, Gerhard Munthe, Erik Werenskiold, Halfdan Egedius, Theodor Kittelsen, Harald Kihle, Nikolai Astrup, Henrik Sørensen, Harald Sohlberg, Oluf Wold-Torne og Otto Sinding. Nasjonalmuseet produserte stoler (NM5) og bord designet av Norway Says spesielt til museet og uteserveringen.

Arrangementer i forbindelse med "Kyss Frosken": Nordisk Performance: programansvarlig Kjetil Skøien, kunstnere: Annika Strøm, Charlotte Engelkes, Next Life, Kate Pendry, Jon Løvøen, Ole Mads Vevle, Irma Optimist, Jyrki Haapala, Yokoyokos, Daniel Norvack + Erik Pold, Annika B. Lewis, Kurt Johannessen, Hilmar Fredriksen. Internasjonal Performance: programansvarlig Sven Åge Birkeland, kunstnere: Poni, Antonia Baehr/William Wheeler, Forced Entertainment, Walid Raad, Niko Raes, Asta Gröting og William Yang. Film: programansvarlig Marit Paasche, kunstnere: Stan Brakhage, Öyvind Fahlström, Hollis Frampton, Andrea Lange, Beate Petersen og Bodil Furu.

Arkitekten var mmw sivilarkitekter as. Kari Brandtzæg var kurator for utstillingen og Eriikka Fyrand prosjektassistent. Prosjektkoordinator var Harald Solberg. Daniel Bjugård sto for den grafiske designen.

Inne i selve "Frosken" passet vertene på og informerte om fem store installasjoner, blant annet kunstnerduoen Elmgreen & Dragsets *Cornered Museum/Powerless Structures*, Fig. 445, 2002/2005.

Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

5 Landsdekkende program

”Detox” var en av de utstillingene Riktutstillinger turnerte første halvår 2005. Her ser vi Johan Grimonprez’s *Looking for Alfred*, stillbilde. Fotografiet er hentet fra Riskutstillingers årsrapport 2004.

Riksutstillinger ble innlemmet i Nasjonalmuseet 1. juli 2005, samtidig med at dokumentet "Handlingsplan for landsdekkende formidling" ble oversendt Kultur- og kirkedepartementet. Sammenfallet av datoer var ikke tilfeldig. Departementet hadde i sin tilleggs melding til St.prp. Nr. 1 2004–2005 indirekte bedt om en slik plan:

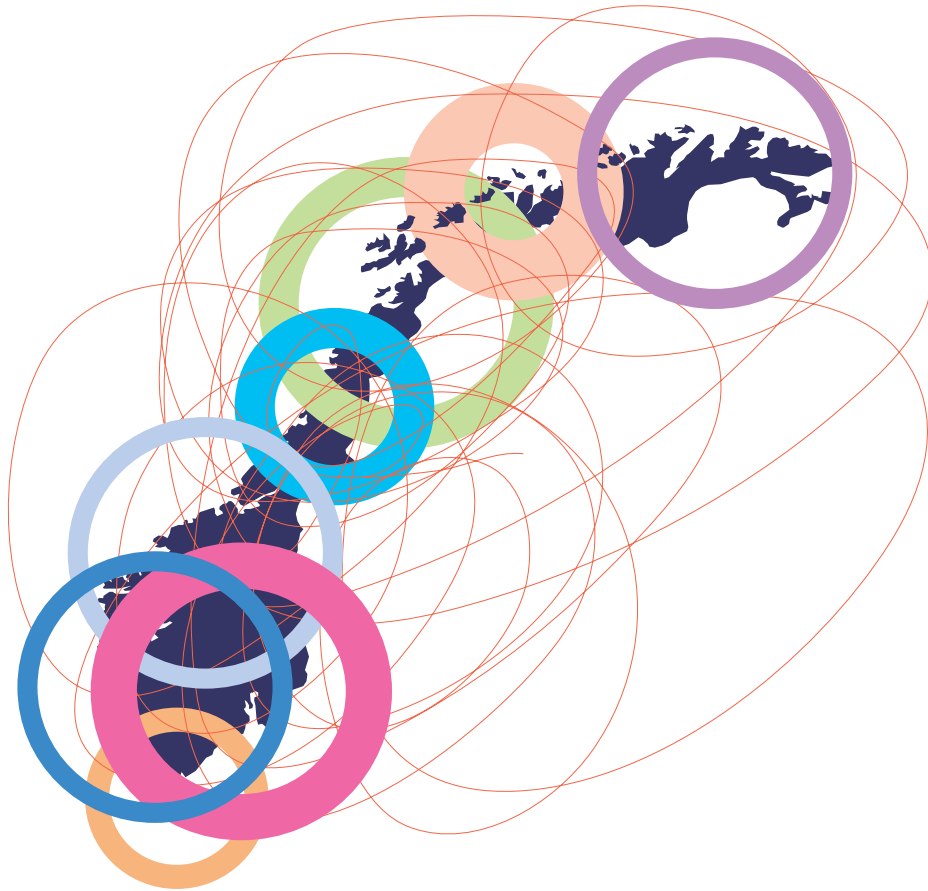
"Departementet vil vidare understreka behovet for betre samordning av kunstformidlingsaktiviteten, slik det er uttrykt i St.meld. nr. 48 (2002–2003) Kulturpolitikk fram mot 2014. Det er på tide å få de mange aktørene – Riksutstillinger, Nasjonalmuseet, knutepunktinstitusjonane, fylkeskommunane, andre kunstmuseum og kunstforeiningane – i endå sterkare grad å samarbeida som eitt nettverk, tufta på likeverd i samhandlingsmønsteret." og [...] "Som lekk i ei samla styrking av formidlingsarbeidet innanfor visuell kunst vil departementet i løpet av 2005 integrera verksemda i Riksutstillinger i Nasjonalmuseet for kunst. Det er naturleg at den statlege samordningsinnsatsen blir utført innanfor ein og same institusjon, som samstundes dekkjer heile feltet, både med samlingar, kunnskap og formidlingsaktivitet. Den noverande aktiviteten i Riksutstillinger skal forma utgangspunkt og plattform for å vidareutvikla eit landsdekkjande formidlingsengasjement i nært samarbeid med regionale aktørar."

Gruppen som utarbeidet nevnte handlingsplan våren 2005 besto av representantar fra Riksutstillinger (to), Norske kunstforeiningar, SKINN, kunstmuseene, fylkeskommunene og Nasjonalmuseet. Sistnevnte hadde lederfunksjon og i alt tre representantar i gruppen.

Handlingsplanen beskriver hvem aktørene i landsdekkende kunstformidling kan være, og hvordan de kan fylleroller i et nettverk som formaliseres. Det nevnes flere nett-

verk som må fungere for at landsdekkende kunstformidling skal realiseres. Dessuten poengterer planen at kunstmuseene skal samarbeide i nettverk utover dagens nivå og at også kulturhistoriske museer bør innlemmes mer i en kunstformidlingsplan, for å "dekke landet". (Jfr. St.meld. 22 (1999–2000) Kjelder til kunnskap og oppleving. Om arkiv, bibliotek og museum i ei IKT-tid og om bygningsmessige rammevilkår på kulturområdet).

Nasjonalmuseet har med integrasjonen av Riksutstillinger allerede et formalisert nettverk for skolene gjennom intensjonsavtaler med 12 fylkeskommuner og en enkeltkommune, nemlig Akershus, Vest-Agder, Buskerud, Hedmark, Hordaland, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag, Oppland, Sogn og Fjordane, Telemark, Vestfold, Østfold og Karmøy kommune. Disse avtalene er 4-årige, og har vært virksomme siden 2001. De ble revidert og utvidet fra 1. januar 2005. Implisitt i handlingsplanen av 1. juli ligger at tilbud til skolenettverket skal utbygges til å gjelde alle fylker som ønsker å delta i ordningen. Tilbudet omfatter utstillingsproduksjon og formidlingsprogram, og dette er delvis finansiert gjennom bevilgninger fra Den kulturelle skolesekken (Dks). Dks med sekretariat i ABM-utvikling bevilget 2 mill. til dette formålet for skoleåret 2004/2005. Søknad og signaler om tilsvarende tilskudd for 2005/2006 foreligger. Nasjonalmuseets formidling gjennom skolenettverket er dessuten betydelig supplert fra fylkeskommunene selv gjennom deres egne budsjetter, jfr. intensjonsavtalene.

Nasjonalmuseet har fra 1. juli 2005 ansvaret for den landsomfattende kunstformidlingen, kalt Nasjonalmuseets landsdekkende program. Programmet skal virkeliggjøres gjennom tre formaliserte nettverk: nettverk galleri (kunstnersentra, kunstforeninger, kunsthaller, kulturhus m.m.), nettverk skole (Den kulturelle skolesekken), og nettverk museum. Nasjonalmuseet skal være en pådriver i nettverkene. Det landsdekkende programmet skal omfatte utstillingsproduksjoner med formidlingsopplegg, utlånsvirksomhet og konsulentbistand. Museet skal også være mottaker av utstillinger som produseres av andre institusjoner i nettverket.

5.1 Landsdekkende program virkeliggjøres gjennom nettverk

Høsten 2005 ble en intern arbeidsgruppe i Nasjonalmuseet nedsatt for å konkretisere hva handlingsplanen innebærer for institusjonen. Innholdet i arbeidet vil være knyttet til to eller tre hovedområder: 1. produksjon av utstillinger, 2. utlån/innlån av kunstverk og 3. kompetansetiltak i form av utvikling og utveksling av kunstfaglige tjenester. Organisering i nettverk er ytterligere utdypet, og en har foreslått at formalisering i tre nettverk vil kunne være et godt redskap for å realisere planen om en landsdekkende formidling. Dis-

se nettverkene er: Museum: Kunstmuseene og konsoliderte kulturhistoriske museer. Skole: Fylkeskommunene gjennom intensjonsavtaler om produksjoner og kompetanse til Den kulturelle skolesekken og Gallerier: Kunstforeninger, kunstnersentra, gallerier, kunsthaller, kulturhus, offentlige rom, m.m.

Nasjonalmuseets ledergruppe vil produsere et policy-dokument om den landsdekkende formidlingen som vil foreligge våren 2006. Betegnelse på denne delen av Nasjonalmuseets virksomhet blir "Landsdekkende program".

5.2 Landsdekkende program berører alle museets avdelinger

Det er intensjonen at det landsdekkende programmet skal gjennomsyre arbeidet i alle museets avdelinger, slik at en kan utnytte ressursene og ansvarliggjøre Nasjonalmuseet som en sentral aktør i den landsdekkende kunstformidlingen. Ressurser og vilje i de ulike nettverkene blir avgjørende for å lykkes med dette arbeidet. Prosessen er allerede godt i gang, både gjennom turnevirksomheten fra Riksutstillinger på ulike arenaer gjennom mange år, og ved Nasjonalmuseets utlånsvirksomhet, konsulentbistand og samarbeidsutstillinger med museer i inn- og utland.

5.3 Landsdekkende virksomhet i overgangsfasen

Høsten 2005 ble den landsdekkende formidlingen i hovedsak realisert etter Riksutstillingers oppsatte program med turnevirksomhet til alle de nevnte nettverkene. For arenaene

kulturhus/offentlige rom var det imidlertid få tilbud i forhold til tidligere, noe som skyldtes manglende produksjoner og en avlysning av et skulpturprosjekt i Bodø kommune. Det ble vist i alt 20 ulike utstillinger, hvorav 14 var til arena skole. Fire av skoleutstillingene ble formidlet av lærerne selv via seminar. I alt 14 lærerseminarer ble avviklet i nettverk skole høsten 2005. De øvrige 16 utstillingene hadde egne formidlere, rekruttert både sentralt og fra regioner der utstillingene ble vist. Opplæring av formidlere til utstillingene foregår over to uker i Nasjonalmuseet hvert semester før turnestart. Hovedansvaret vil fra 2006 ligge hos avdeling Formidling.

Fire nye utstillinger ble ferdigstilt høsten 2005 etter Riksutstillingsproduksjonsprogram. Det er "Generator X", "Endelig hjemme", "Hardcore Soft" og "Japan i en boks". De to første utstillingene ble åpnet i Oslo henholdsvis i Kunsthallen på Tullinløkka og i Stenersenmuseet, og gikk videre på turné. "Hardcore Soft" og "Japan i en boks" ble produsert av midler fra Den kulturelle skolesekken og klargjort for turné. Første visning blir på Nasjonalmuseets kunsttorg for fylkeskommunene i februar 2006. Det er produsert lærerveiledninger og øvrig formidlingsmaterieell til alle utstillingene.

Nasjonalmuseets samproduksjon med Rogaland og Trondheim kunstmuseer, "Fragmenter, Lars Hertervigs arbeider på papir 1868–1902", ble åpnet i Rogaland kunstmuseum høsten 2005, for så å bli ført videre på turné i 2006 til de to andre museene.

Nyproduksjoner til nettverkene ble i høstsemesteret ikke prioritert i den grad Riksutstillinger har gjort tidligere. Mye av kapasiteten høsten 2005 gikk med til å organisere den nye innlemmelsen og til å konkretisere oppgaver og ansvarsfordeling for hele museet på dette feltet.

5.4 Ny organisering og nye utfordringer

Ved den interne reorganiseringen av Nasjonalmuseet ved årsskiftet 2005/2006 ble det opprettet en programkomité. Dette får innvirkning på det landsdekkende program. Komiteen skal jevnlig gjennomgå utstillingsforslag og fastlegge program både for visningsstedene i Oslo og for de ulike nettverkene. Fylkeskommunene har ifølge sine intensjonsavtaler med Nasjonalmuseet to representanter i programkomiteen. Dette vil fungere fra 2006, og gjelde de møter der vurderinger av utstillingsprosjekter til skolene finner sted. Programkomiteen vil fra 2006 legge produksjonsprogram for alle de nettverkene som sammen med Nasjonalmuseet vil utføre og utgjøre det landsdekkende program.

Av disse nettverkene er skolenettverket det som allerede er formalisert, og det vil være naturlig om noen av erfaringene fra denne organiseringen kan overføres de øvrige nettverkene. Opprettelsen av en egen seksjon for logistikk under avdeling Museumstjenester skal blant annet koordinere turnévirksomheten i nettverkene, og avdelingen skal sikre forsvarlig oppfølging av kunstverk som befinner seg utenfor magasinene.

Utfordringen for Nasjonalmuseet i 2006 blir å både skulle ferdigstille nettverkene og å gjennomføre og utvide et landsdekkende program til beste for publikum i hele landet. Det blir avgjørende at ressursene utnyttes godt og at den indre og ytre organiseringen fungerer etter intensjonene.

6 Forskning og utviklingsvirksomhet

Kari Greve er papirkonservator ved Nasjonalmuseet. I 2005 avsluttet hun forskningsprosjektet "Lars Hertervigs arbeider på papir 1867–1902. Analyse av teknikk og materialbruk" i samarbeid med Holger Kofoed ved Høgskolen i Oslo. På bildet holder Greve på å restaurere et verk av Vanessa Baird
Foto: Trond Aslaksby, Nasjonalmuseet

Forskning er en av Nasjonalmuseets kjerneoppgaver og inngår både som en integrert del av arbeidet i museet og som selvstendige prosjekter. I 2005 ble det i museets regi arbeidet med forsknings- og utviklingsprosjekter innen feltene bevaring, kunst, arkitektur, kunsthåndverk og design og institusjonshistorie.

6.1 Bevaring

Trond Aslaksby: "Hans Heyerdahl. Undersøkelse av teknikk og materialer".

Trond Aslaksby og Françoise Hanssen-Bauer: "Edvard Munchs *Skrik*. Undersøkelse av teknikk og materialer". Samarbeid med Munchmuseet.

Kari Greve: "Lars Hertervigs arbeider på papir 1867–1902. Analyse av teknikk og materialbruk". I samarbeid med Holger Kofoed, Kunsthøgskolen i Oslo. Greve hadde permisjon i tre måneder for å ferdigstille prosjektet. Arbeidet er nedfelt i utstillingen "Lars Hertervigs sene arbeider på papir" som vises på Rogaland kunstmuseum, Nasjonalmuseet og Bergen kunstmuseum, november 2005 – juli 2006. Katalog publisert i 2005.

6.2 Billedkunst

Knut Berg: "Vitenskapelig katalog over et utvalg av museets italienske tegninger". Ca 120 av Nasjonalmuseets i alt ca 570 italienske mestertegninger fra det 16. til det 18. århundre, med vekt på den toscanske, den romerske og den bolognesiske skole. Eva Klerck Gange: "Tacita Dean. Reflecting Posteriy". Klerck

Gange hadde et års permisjon 2003/ 2004 for planlegging av utstilling og forskning om den engelske kunstneren

Tacita Dean (1965–). Dean har utmerket seg innen konseptuell kunst, med film og installasjoner. I boken "Tacita Dean: Reflecting Posteriy" (2006), undersøker Klerck Gange hvordan Dean fornyer bevegelse som tema ved bruk av teknologiske, litterære og visuelle strategier, i et diskursivt grep mellom fortid og nåtid, sannhet og fiksjon.

Sidsel Helliesen og Bodil Sørensen: "Rolf Nesch – grafikk". Oeuvrekatalog over Nesch' ca 900 kjente grafiske blad, med blant annet bibliografi og utvalgt utstillingshistorikk. Publisert 2007.

Marit Lange: "Katalog over Nasjonalmuseets samling av italiensk maleri og skulptur". En bred presentasjon av samtlige enkeltverk, forskningsmessig ajourført. Ventet publisert 2007.

Marit Lange: "Peder Balke – en biografi med hans Livserindringer". Deler er publisert i boken "Un peintre norvégien au Louvre. Peder Balke (1804-1887) et son temps" (UiO, 2005).

Marit Lange: "Naturromantikeren Peder Balke", artikkel blir publisert i utstillingskatalog ved Blaafarveværket, 2006.

Marit Lange: "Kitty L. Kielland. En biografi". Deler publisert i *Vinduet*, nr. 3/2005.

6.3 Arkitektur

Ulf Grønvold: "Norsk Arkitekturhistorie". I samarbeid med Elisabeth Seip. Forhåpentligvis et bokverk i 6 bind, første bind vil bli utgitt i 2010. Innledende møte i juni 2004 med aktuelle aktører i Oslo. Seminar i april 2005 (finansiert av Norges forskningsråd) "Byggverk og beretning. Om å skrive

Dr. philos. Marit Lange holder på med to forskningsprosjekter om maleren Peder Balke. Her er Balkes *Stedtind i tåke*, malt i 1864. Foto: Jacques Lathion, Nasjonalmuseet

arkitekturhistorie i det 21. århundre.” Utvalgte innlegg ble publisert i *Kunst og Kultur* nr. 4/2005. I 2005 er det også gjennomført et delprosjekt ved Arkitektthøgskolen i Oslo om påvirkninger fra Japan på norsk arkitektur i 1950-, 60- og 70-årene (finansiert av Norges forskningsråd). Innledende kontakt med relevante forskningsinstitusjoner, forlag og potensielle sponsorer og økonomiske bidragsytere er tatt. Birgitte Sauge: ”Arkitektenes elektroniske arkiver – innhold og bevaring”. En undersøkelse av praksis vedrørende elektronisk skapte arkitekturtegninger ved norske arkitektkontorer, elektronisk byggesaksbehandling og langtidsbevaring. I samarbeid med Bergen Byarkiv og Nasjonalbiblioteket (finansiert av ABM-utvikling).

6.4 Kunsthåndverk og design

Widar Halén: ”Gerhard Munthe og det eventyrlige”. Forskning om Munthes dekorative arbeider og kunstindustri, basert på norske kilder, men også tidligere oversette utenlandske inspirasjonskilder som Thorvald Bindesbøll (Danmark), Carl Larsson (Sverige), Rippl-Rónai (Ungarn) og Eugène Grasset (Frankrike). Essay i ”Kyss froksen – forvandlingens kunst”, utstillingskatalog, Oslo 2005.

Widar Halén: ”Marianne og Erik Brandt, Bauhaus og Norge”. Den kjente Bauhaus-designeren ble i 1919 gift i Oslo med den norske maleren Erik Brandt. Halén har forsket på deres korrespondanse, etterlatte fotos etc. Flere av disse fotoene ble også anvendt i Marianne Brandts avantgarde-collager. De oppholdt seg begge i Oslo i lengre perioder og kan ha hatt betydning for utviklingen her i Norge. Publisering i artikkel-form 2006–07.

Widar Halén: ”Norske møbler 1900–2005”. Dette feltet har Halén forsket på og samlet inn til Kunstindustrimuseet i de siste 15 år. Utgangspunktet er museets samling og arkivet til Møbelfaglig Senter i Sykkylven. Tar sikte på publikasjon og utstilling i 2009.

6.5 Institusjons- og samlingshistorie

Randi Gaustad: ”100 ÅR I EGET HUS. Kunstindustrimuseet i St. Olavs gt. 1904–2005”. I 1904 åpnet Kunstindustrimuseet sine utstillinger i nytt spesialtegnet museumsbygning i St. Olavs gate 1. Fokus i denne 100-årige historien er undersøkelsen av hvordan ideene fra etableringen nedfelte seg i basisutstillingen i 1904, i innsamlingsarbeidet og i de skiftende utstillingene i Henrik Grosch’ direktørtid, samt forholdet mellom Kunstindustrimuseets og Norsk Folkemuseums innsamlingspolitikk. Artikkel publiseres i 2006.

Nils Messel: ”Nasjonalgalleriet 1837–1914. Verk i museet”. Nasjonalgalleriets historie fra etableringen i 1837 fram til første verdenskrigs utbrudd i 1914 danner rammen om en kunsthistorisk presentasjon av 1900-tallets kunst, slik den kan illustreres i institusjonens innkjøp og estetiske preferanser. Planlagt som første bind i en serie, antakelig publisert i 2007.

Anita Kongssund: ”Tullinløkka – en fornem bakgård”, *Kunst og kultur* nr. 1/2005.

Anita Kongssund: ”Moderne, historiserende og tidstypisk. Oppføringen av Nasjonalgalleriets nordre fløy 1918–1924”, *Kunst og kultur* nr. 1/2005.

Anita Kongssund: ”Saaledes slumrer vist ogsaa hos os mangt et Geni under Koften.” Nasjonalgalleriets vei fra samling til museum. 1837–1995. Artikkelen behandler blant annet

innkjøpspraksis, forholdet til kunstnerne og publikum, samt Nasjonalgalleriets utbyggingsplaner frem til innlemmelsen i Nasjonalmuseet. Publisert i 2006.

Ellen Lerberg: "Jens Thiis og hans betydning som museums- mann". En studie av Thiis' virke i og betydning for norsk kunstliv.

6.6 Prosjekter som ble avsluttet i 2005

Kari Greve: "Lars Hertervigs arbeider på papir 1867–1902. Analyse av teknikk og materialbruk". I samarbeid med Holger Kofoed, Høgskolen i Oslo.

Widar Halén: "Gerhard Munthe og det eventyrlige".

Anita Kongssund: "Tullinløkka – en fornem bakgård".

Anita Kongssund: "Moderne, historiserende og tidstypisk.

Oppføringen av Nasjonalgalleriets nordre fløy 1918–1924".

Marit Lange: "Peder Balke – en biografi med hans Livserindringer". Deler er publisert i boken "Un peintre norvégien au Louvre. Peder Balke (1804–1887) et son temps" (UiO, 2005).

Marit Lange: "Kitty L. Kielland. En biografi". Deler publisert i *Vinduet*, nr. 3/2005.

På fotografiet ser vi deler av Gerhard Munthes Eventyrværelse som sto ferdig i 1897 i Holmenkollen Turisthotel. Hele rommet – vegger, tak og dører var dekorert med utskjæringer og billedrelieffer med eventyrmotiver. Dessverre brant hotellet i 1914. Widar Halén holder på med et forskningsprosjekt "Gerhard Munthe og det eventyrlige". Bildet av Eventyrrommet var med i utstillingen "Kyss frosken" Forvandlingens kunst".

Foto: Wilse, Kristiania, 1904

7 Avdeling for utstillinger

”Kyss frosken! Forvandlingens kunst” var Nasjonalmuseets store internasjonale satsing og museets viktigste manifestasjon. Utstillingen forente kunst, arkitektur, design og kunsthåndverk på nye og overraskende måter. De store installasjonene ble vist i den 1400 m² store ”Frosken”, tegnet av arkitekt Magne Magler Wiggen. Han har også tegnet Kunsthallen, hvor arkitekturdelen av utstillingen ble vist.
Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Museets utstillinger er et viktig redskap i formidlingen av museets samlinger. Utstillingene beskriver og analyserer kunstens, designets, kunsthåndverkets og arkitekturens uttryksformer. Utstillingene er med på å undersøke forhold omkring typologier, funksjoner, kategorier, betydninger og ikke minst de interrelasjonelle forhold som er mellom kunstner eller produsent og publikum. Utstillingens funksjon er å synliggjøre noe spesielt og karakteristisk ved det valgte materialet. I utstillingsrommet inviteres publikum til diskusjon om verkene og gjenstandene.

Avdeling for utstillinger besto av fire seksjoner. Harald Solberg var leder for seksjon design- og kunsthåndverk, Eva Klerck Gange for seksjon kunst, Ulf Grønvold for seksjon arkitektur og Jon Geir Placht for seksjon utstillingsteknikk. Vibeke Petersen var avdelingens direktør. Avdeling for utstillinger hadde ved årets slutt 22 faste stillinger og fire engasjementer.

2005 var et utfordrende år for avdelingen. Basisutstillingene "Alle snakker om museet. Ny basisutstilling. Kunst 1 og Kunst 2" åpnet i februar i Nasjonalgalleriet og Museet for samtidskunst og "Design og Kunsthåndverk 1905–2005" i Kunstindustrimuseet i mars. Videre åpnet "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst" i slutten av mai i Nasjonalgalleriet og på Tullinløkka. Utstillingene fikk stor oppmerksomhet og medførte et nytt fokus på kunsten i den offentlige debatt.

I april ble Arkitekturmuseet i Kongens gate 4 fraflyttet. Dermed ble den faste arkitekturutstillingen "Historiens Hus" lukket og overtatt av Maihaugen. De skiftende arkitekturutstillingene ble deretter vist i andre av Nasjonalmuseets lokaler.

1. juli ble Riksutstillinger en integrert del av Nasjonalmuseet, som dermed fikk ansvar for et landsdekkende formidlingsprogram med ca 20 vandreutstillinger og tilhørende formidlingsvirksomhet. Gjennom avtaler blant annet med 12

av landets fylker forplikter museet seg til stadig å levere en rekke utstillinger som skal ut på turné. Høsten 2005 åpnet tre nye utstillinger produsert til dette formålet. (Se også kapittel 5 Landsdekkende program).

En viktig del av avdelingens arbeid er å opprettholde og utvide det norske og internasjonale nettverket. Dette skjer ved at avdelingens kuratorer og seksjonsledere holder seg løpende oppdatert på utstillinger i Norge og deltar på viktige internasjonale biennaler.

Avdelingens kuratorer og seksjonsledere er tilknyttet nettverksgrupper innenfor International Council of Museums (ICOM), International Confederation of Architectural Museums (ICAM) og International Association of Curators of Contemporary Art (IKT).

Det er videre viktig å understreke betydningen av forskningen i avdelingens faglige seksjoner, og flere av katalogene som ble produsert til utstillingene i 2005 har utgangspunkt i den forskningen som har funnet sted som et ledd i forberedelsen av utstillingen. Flere av kuratorene og seksjonslederne har i løpet av året vært sensorer og forelesere ved universitetene og høyskolene.

7.1 Seksjon kunst

I 2005 har seksjon kunst hatt store oppgaver som basisutstillingene "Alle snakker om museet. Ny basisutstilling. Kunst 1 og Kunst 2", henholdsvis på Nasjonalgalleriet og Museet for samtidskunst og "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst". Utstillingene fikk mye oppmerksomhet og medførte et nytt fokus på kunsten i den offentlige debatt. Videre var det en høy utstillingsvirksomhet med skiftende utstillinger av norsk og

Stillbilde fra filmen (35 mm) *Lichte Stelle* fra utstillingen "Sikt", med Marijke van Warmerdams arbeider vinteren 2005.

utenlandsk kunst, samt av museets samlinger. Seksjonen har også hatt ansvar for kurérvirksomhet og vært representert på internasjonale biennaler og kunstmesser. En viktig del av arbeidet har også bestått i reisevirksomhet ved forberedende utstillingsprosjekter.

7.2 Seksjon arkitektur

I april flyttet Arkitekturmuseet ut av lokalene i Kongens gate 4. De skiftende arkitekturutstillingene ble deretter vist i andre av Nasjonalmuseets lokaler: "Tullinløkka. Forslag, slag og forvandling" i Kunsthallen som en del av "Kyss frosken" og "Hundre års nasjonsbygging" i Kunstindustrimuseet. Sommeren 2005 startet rivningsarbeidet i Bankplassen 3, som skal bli Nasjonalmuseets nye visningsarena for arkitektur med innredning og ny glasspaviljong tegnet av arkitekt Sverre Fehn. Utstillingen om Alexandria-biblioteket ble vist i Abu Dhabi og Edinburgh og "Contemporary Norwegian Architecture 1995–2000" i St. Petersburg. Den faste arkitekturutstillingen "Historiens Hus" ble stengt og overtatt av Maihaugen.

7.3 Seksjon kunsthåndverk og design

I tillegg til gjennomføring av fem utstillinger og forberedende arbeid med produksjoner for 2006, har seksjonen sluttført basisutstillingen "Design og Kunsthåndverk 1905–2005" som åpnet i Kunstindustrimuseet i mars. Utstillingen var museets store satsing i designåret 2005. Utstillingen vises over 700 m² i en totalt ombygd 2. etasje i Kunstindustrimuseet. Utførende

arkitekt var Reiulf Ramstad Arkitekter. Til sammen omfatter utstillingen rundt 1200 gjenstander. Deler av seksjonen har vært engasjert i utstillingen "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst", vandreutstillingene "Design in Italy" og "Scandinavian Design beyond the Myth" og utstillingen "Style & Spledour. Queen Maud of Norway's Wardrobe 1896–1938" på Victoria & Albert Museum i London, samt som arrangør av ICOM-ICDADs årskonferanse.

7.4 Seksjon utstillingsteknikk

I 2005 hadde seksjonen sitt daglige arbeid med gjennomføring av museets utstillingsprosjekter og arrangementer. Seksjonen var medansvarlig for planlegging og koordinering av monteringsarbeidet i alle museets utstillingsprosjekter. I tillegg har seksjonen ivaretatt ansvaret for innkjøp og drift av teknisk utstyr som inngår i utstillingsprosjektene.

Ved innlemmelsen av Riksutstillinger 1. juli overtok seksjonen ansvaret for produksjon av vandreutstillinger, samt drift og vedlikehold av produksjonsverkstedet i Mari-dalsveien 17.

I 2005 har seksjonen hatt store utfordringer med å gjennomføre museets utstillingsprosjekter. Mangel på kapasitet og utfordringen med fire forskjellige visningsarenaer førte til at arbeidspresset ble meget stort, og behovet for innleide teknikere var betydelig.

7. 5 Utstillinger i Oslo

Schtilig!

13.01.2005–23.01.2005, Kunstindustrimuseet

Utstillingen var et samarbeidsprosjekt mellom Seksjon formidling ved Nasjonalmuseet og Høgskolen i Oslo. Utstillingen presenterte arbeider av studenter i faglærerutdanningen i formgivning, kunst og håndverk ved Høgskolen i Oslo, avdeling for estetiske fag. Studentene hadde latt seg inspirere av Kunstindustrimuseets "Stil"-utstilling og laget egne kreative, tankevekkende og morsomme arbeider innenfor skulptur, installasjon, foto, tekstil og maleri som en replikk til museets gjenstander. Juryen som valgte ut arbeidene bestod av faglærere i kunst og håndverk ved Høgskolen i Oslo, avdeling for estetiske fag og kuratorer ved Nasjonalmuseet, seksjon formidling.

Sikt. Marijke van Warmerdam

15.01.2005–28.03.2005, Museet for samtidskunst

Utstillingen var den første større presentasjonen av nederlandske Marijke van Warmerdams kunst i Norge. Det internasjonale gjennombruddet fikk hun som deltaker på Venezia-biennalen i 1995 og Documenta i Kassel i 1997. I 2004 ble hun tildelt den anerkjente David Röellprijs i Amsterdam.

Arne Berg. Arkitekten som tegner

22.01.2005–13.02.2005, Arkitekturmuseet

I en tidsalder hvor datamaskinen har tatt over kan det være grunn til å fokusere på tegnediet – blyant, penn og papir – som tradisjonelt har vært arkitektens fremste kommunikasjonsmiddel. Derfor har Arkitekturmuseet i flere år laget en serie små utstillinger som fokuserer på arkitekten som tegner.

Denne gang ble Arne Berg presentert, vår fremste forsker

på trebygninger fra middelalderen. Gjennom sitt lange yrkesliv har han stått for en meget stor bokproduksjon som er gjennomillustrert av hans tegninger. Særlig kjent er hans vakre og instruktive tegninger av gårdsanlegg fra alle deler av landet.

Best i Europa! Mies van der Rohe Award 2003. EU-prisen for samtidsarkitektur

22.01.2005–13.03.2005, Arkitekturmuseet

Et av modernismens hovedverker er den tyske paviljongen til verdensutstillingen i Barcelona i 1929. Denne elegante bygningen, med sin takskive og svevende form, er tegnet av den

Bildet er fra utstillingen "Torbjørn Kvasbø. Keramikk" i begynnelsen av 2005, og viser Kvasbøs ekspressive og ladete keramiske objekter.

Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Stein, stål og transparens. En favnende kirke for vår tid. Mortensrud kirke. Arkitekt Jensen og Skodvin. 2002. Fra utstillingen "Best i Europa! Mies van der Rohe Award 2003". Foto: Jiri Havran, Nasjonalmuseet; Stiftelsen Arkitekturmuseet (Museets arkitekturbase <http://www.arkifoto.no/>)

berømte arkitekten Ludwig Mies van der Rohe. Paviljongen ble revet da utstillingen var over, men for ti års tid siden ble den gjenoppbygget og et eget arkitekturinstitutt ble knyttet til denne bygningen. Annethvert år deles det ut en arkitekturpris herfra, "Mies van der Rohe Award", og den er nå EUs offisielle og Europas viktigste arkitekturpris.

Torbjørn Kvasbø. Keramikk

22.01.2005–03.04.2005, Kunstindustrimuseet
Utstillingen viste en rekke monumentale keramiske objekter. Voldsomheten i formatene og råheten i uttrykket kobles med finstemte nyanser og presisjon. Kvasbø arbeider innen et abstrakt formspråk som refererer til en ekspressiv kunsttradisjon. Han lader materialet med et emosjonelt og energisk

innhold. Arbeidene utspiller seg i spennet mellom vekst og destruksjon, og kan oppfattes på flere nivåer. Felles er en fremstilling av menneskelige former satt opp mot eller forent med naturfenomener. Karakteristisk for Kvasbøs nyeste arbeider er en sterk fargeprakt i glasurebruken som tilfører et nytt lag i hans produksjon.

Bernd & Hilla Becher. Industribygningenes grunnformer

12.02.2005–08.05.2005, Nasjonalgalleriet
Siden slutten av 1950-tallet har Bernd og Hilla Becher tatt for seg industrisamfunnets forskjellige bygninger og reisverk med en kompromissløs, konseptuell konsekvens. Deres nøkterne fotografier i svart-hvitt av vanntårn, gasstanker, betongsiloer og fabrikkfasader vitner om en vedvarende interesse for byggverk som ikke har fått noen fremtredende plass i vår kollektive bevissthet eller arkitekturhistorie. Gjennom Bechers arbeider hentes de frem, og vi ser dem fra en ny og annerledes side. Utstillingen var produsert av Hasselblad Center i Göteborg i forbindelse med at ekteparet mottok Hasselbladprisen for 2004.

Arkitekt Oscar Niemeyer i Oslo. Norsk blick på Niemeyer i Brasil

19.02.2005–13.03.2005, Arkitekturmuseet
Oscar Niemeyer er en av verdens fremste nålevende arkitekter. Den 97 år gamle arkitekten er stadig i virksomhet på kontoret sitt i Rio de Janeiro.

Etter at Kaare Berntsen besøkte Oscar Niemeyer i 1998, tegnet den berømte arkitekten en enebolig tenkt bygget ved Oslofjorden. Utstillingen presenterte i første rekke dette prosjektet. Diverse norske arkitekter har besøkt Oscar Niemeyers imponerende bygninger i Brasil. Utstillingen viste også et utvalg av fotografier og tegninger av disse arkitektene.

Kunsthøgskolen i Oslo – hovedfagsutstilling

16.04.2005–22.05.2005, Kunstindustrimuseet

Hovedfagsutstillingen 2005 ga publikum en spennende mulighet til å ta pulsen på hva som rører seg i dagens unge design- og kunsthøgskolemiljøer. Studenter fra Kunsthøgskolen i Oslo, avd. Kunstfag, presenterte sine hovedfagsoppgaver som beveget seg innen et vidt spekter av problemstillinger og kunstneriske uttrykk.

Populismen

16.04.2005–04.09.2005, Museet for samtidskunst

I utstillingen "Populismen" ble forholdet mellom samtidskunst og tidens kulturelle og politiske trender utforsket. Populisme fokuserte på erfaring, refleksjon og diskusjoner knyttet til et samtidig politisk og kulturelt fenomen som er like komplekst som det er utbredt.

Utgangspunktet for prosjektet var ideen om at det som karakteriserer populismens politikk ikke nødvendigvis er forskjellig fra det som uttrykkes gjennom kunsten. Men hva er populisme? Dette kan det være ulike meninger om – populismen har mange ansikter. Dermed ville også de ulike bidragsyterne kunne definere begrepet på forskjellige måter – ut fra sine ståsteder som kunstnere, akademikere og forfattere. "Populismen" inkluderte nye verk og prosjekter av til sammen rundt 30 internasjonale kunstnere og kunstnergrupper, som gjorde bruk av et mangfold av kunstneriske uttrykk.

Kyss frosken! Forvandlings kunst

28.05.2005–18.09.2005, Nasjonalgalleriet og Tullinløkka

Med utstillingen "Kys frosken! Forvandlings kunst" inviterte Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design til sommerens internasjonale storsatsing. De tidligere selvsten-

dige institusjonene Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Kunstindustrimuseet og Arkitekturmuseet er nå slått sammen til Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design. Dette muliggjør nye utstillingskonsepter og kunstopplevelser på tvers av tidligere fagområder, bygninger og tradisjoner. Arkitektfirmaet mmw sivilarkitekter as utformet for anledningen to paviljonger på Tullinløkka der det nye museet skal bygges i fremtiden: Kunsthallen og Frosken.

"Kys frosken! Forvandlings kunst" tematiserte et kunstfelt i forvandling og en samtid hvor grenser mellom kunstarter, materialer og teknikker oppheves. En ny visuell

Stillbilde fra Jacob S. Boeskavs & Martin Brüggers video *Danes for Bush*, 2004, fra utstillingen "Populisme" våren og sommeren 2005. De to danskene reiste fra Los Angeles til New York og lot som om de var dansker som støttet valgkampanjen til Bush og Cheney.

Bilde fra utstillingen "Tullinløkka. Forslag, slag og forvandling", som ble vist i "Kunsthallen under Kyss frosken! Forvandlingens kunst". Utstillingen summerte opp Tullinløkkas historie, med dens mange planer, konflikter og tidligere arkitektkonkurranser.
Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

kompleksitet er under utvikling internasjonalt, og arkitektu-rens og kunstens rolle i det kulturpolitiske feltet er endret. I Kunsthallen, som også var en del av utstillingen, ble Tullinløkkas historie oppsummert, med dens mange planer, konflikter og tidligere arkitektkonkurranser. Denne delen av utstillingen ble kalt "Tullinløkka. Forslag, slag og forvandling".

100 års nasjonsbygging. Norsk arkitektur og samfunnsliv 1905–2005

18.06.2005–18.09.2005, Kunstindustrimuseet

I denne utstillingen ble arkitekturutviklingen fremstilt på en ny måte. Fokus var de store samfunnsmessige endringer Norge har gjennomgått i perioden 1905 til 2005.

Et nytt Norge er blitt til i løpet av de siste hundre årene, og mer enn 90 % av de fysiske omgivelsene vi har i dag er bygd i løpet av denne perioden. Hvert år fornyer vi omkring én prosent av bygningsmassen. Vi bygger ikke bare fordi vi blir flere og flere, men i første rekke fordi nye behov og nye standarder gjør det nødvendig. Måten vi lever på, produksjonsforholdene og det sosiale liv er blitt annerledes, og derfor har vi skapt nye bygninger og anlegg. Utstillingen fokuserte på denne sammenhengen.

Atelierets sommerutstilling 2005

02.07.2005–28.08.2005, Museet for samtidskunst

Utstillingen viste barns arbeider inspirert av fire utstillinger høsten 2004 og våren 2005: "Mario Merz. Forskyvninger av jorden og månen på en akse. Tegninger", "Annette Messager. Mellom deg og meg", "Sikt. Marijke van Warmerdam" og basisutstillingen "Kunst 2". Det pedagogiske arbeidet i omvisninger og verksted rettet mot barn i alderen 5–12 år ble også presentert i ord og bilder. Til Merz-utstillingen var kunstneren Terje Nicolaisen engasjert for å utarbeide et verkstedsopplegg. Barna lette etter former i Merz' arbeider og lagde raske spontantegninger som ble overført til transparenter og projisert på veggen til stort format. Deretter lagde de store tegninger i grupper. De merkelige figurene lagd av kosedyr, utstoppede smådyr og andre tekstile materialer i Messager-utstillingen inspirerte barna og i atelieret lagde de kleshengerfigurer, kattergiraffer og strømpedyr.

Frida Hansens hovedverk *Melkeveien* fra 1898 var for anledningen lånt ut fra Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg. Billedveven ble vist i utstillingen "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst".

Untitled (Oslo), 1995, cibacrome og felt, fra utstillingen "Museumsfeber: Works from the Collection. Included: Louise Lawler" vinteren 2005.

Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Stovner bydel hadde engasjert billedkunstner Kjersti Kise til å lede verkstedsarbeidet, beregnet på alle bydelens 2.-klassinger. Warmerdam-utstillingen viste store fotografier med mye himmel. I et av dem fikk betrakteren følelsen av å sitte på en flygende sykkel. I atelieret lagde barna drager, dekorerte dem og "fløy" med dem ute på Festningsplassen. En "svevende" rekonstruksjon av barna med dragene ble presentert på en av utstillingsveggene.

Generator.X

24.09.2005–16.10.2005, Kunsthallen på Tullinløkka

De siste årene har elektronisk kunst fått en mer fremtredende plass i kunstbildet. "Generator.X" er en utstilling av kunstnere og designere som skaper arbeidene sine gjennom program-

mering. For dem er kildekode et estetisk verktøy på samme måte som lerret og pensel har vært for tidligere kunstnergenerasjoner. Kunstnerne skaper generative prosesser hvor form og bilde lages av systemer beskrevet i kode. Publikum kan selv være med på å påvirke bildet. Utstillingen består av to deler – interaktive arbeider og arbeid på trykk – og skal turnere som vandretstilling fra 2006.

Museumsfeber: Verk fra samlingene. Inkludert: Louise Lawler

24.09.2005–01.01.2006, Museet for samtidskunst

Utstillingen tematiserte museets rolle som samler og forvalter av kulturelle gjenstander. Louise Lawlers fotografier av kunstverk i forskjellige omgivelser kan forstås som et analytisk blikk på oppholdsstedet kunst har i vårt samfunn.

Fra utstillingen "Museumsfeber: Works from the Collection. Included: Louise Lawler" vinteren 2005. Lawler stilte ut både egne verk og utvalgte verk fra Nasjonalmuseets samlinger.
Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Kort sagt konteksten som kunsten inngår i. Siden slutten av 1970-tallet har Louise Lawler tatt for seg og fotografert kunstsamlinger. Hennes bilder viser hvordan kunsten defineres og inngår i forskjellige sammenhenger – i museer, gallerier, magasiner, arkiver, private hjem og auksjonshus.

Louise Lawler er en av Amerikas fremste samtidskunstnere, og utstillingen viste et bredt utvalg av hennes omfangsrike produksjon i samspill med verk fra Nasjonalmuseets egen samling. Kategoriene som dannes i dette samspillet belyser og problematiserer etablerte kunstmuseale konvensjoner for visning av kunst. Lawler bor og arbeider i New York. Hun er en av de mest markante kunstnerne innenfor den postmoderne appropriasjonskunsten som vokste frem mot slutten av 1970-tallet.

Den røde skrivemaskinen til Olivetti *Valentine* ble vist i utstillingen "Italiensk design 1945–2000. 100 gjenstander fra Triennalen i Milanos faste samling" vinteren 2005. Skrivemaskinen er designet av Ettore Sottsass i 1968.
Foto: Teigens atelier as

Italiensk design 1945–2000.

100 gjenstander fra Triennalen i Milanos faste samling

08.10.2005–18.12.2005, Kunstindustrimuseet
Utstillingen presenterte 100 gjenstander fra Triennalen i Milanos faste samling, og omfattet et vidt spekter fra den første Vespa som kom i 1946 til møbler, lamper og skrivemaskiner av berømte designere som Castiglioni, Magistretti og Zanuso.

Italiensk design avløste Scandinavian Design som ledende i Europa fra midten av 1960-tallet, og popdesignens fargerike og lekende former ble ensbetydende med italiensk design. Samtidig utviklet "radical design" og "antidesign" seg, som en motvekt til forbrukersamfunnet, med provoserende og politisk ladede uttrykk. Fra anti-gruppen Achimia, dannet i 1976, kom blant annet den berømte "Prousts lenestol" av Alessandro Mendini. Dette ble opptakten til postmodernismen innen design.

Vortex. Works in progress.

Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner

22.10.2005–12.02.2006, Nasjonalgalleriet

I oktober 2005 presenterte Nasjonalmuseet en større utstilling med Bård Breivik. Utstillingen ble presentert i Nasjonalgalleriets 1. etasje i saler som i utgangspunktet ble laget for visning av skulptur. På bakgrunn av dette inviterte vi en av landets fremste og mest anerkjente skulptører til å lage en utstilling med eldre og nyere arbeider. Utstillingen bød på en visuell opplevelse av de sjeldne der kunstneren også arbeidet i nær, konkret dialog med selve utstillingsrommet. Begrepet "vortex", som ble brukt i utstillingstittelen, betyr blant annet malstrøm, virvel.

Robert Meyers samling

12.11.2005–15.01.2006, Kunsthallen på Tullinløkka

Utstillingen "Robert Meyers Samling" ville vise bredden i hans samling. Hovedsakelig består samlingen av norsk og nordisk fotografi. Utstillingen hadde et historisk spenn fra 1840-tallet til samtidsfotografiet, med vekt på 1800-tallets landskapsfotografi, portrettfotografiet i mellomkrigstiden, den subjektive reportasje på 1960-tallet og etableringen av det kunstneriske fotografiet på 1970- og 80-tallet.

7.5.1 Nye Basisutstillinger i Oslo

Alle snakker om museet. Ny basisutstilling. Kunst 1 og Kunst 2

12.02.2005–, Nasjonalgalleriet ("Kunst 1") og Museet for samtidskunst ("Kunst 2")

Nasjonalmuseets egen kunstsamling er unik i sitt slag. Som landets største samling av norsk, nordisk og internasjonal kunst fra begynnelsen av 1800-tallet til i dag, gir den en ene-

stående mulighet for større innsikt i og opplevelse av kunstverk og kunstneriske praksiser over et spenn på mer enn 200 år. Basisutstillingene "Kunst 1" og "Kunst 2" fokuserer på norsk kunst med perspektiver til utenlandsk kunst. Denne tilnærmingen er valgt for å synliggjøre at norsk kunst best oppfattes i en internasjonal sammenheng.

Utstillingene er en omfattende remontering av de faste samlingene til tidligere Nasjonalgalleriet og Museet for samtidskunst. De inviterer til møter med en rekke kjente og mindre kjente kunstverk fra samlingen, samtidig som fokus settes på sammenhengen de inngår i og kunstmuseet som arena for fremvisning av kunst. Utstillingen i Nasjonalgalleriet, "Kunst 1" har hovedvekt på maleri, mens utstillingen i Museet for samtidskunst "Kunst 2", presenterer en rekke ulike teknikker og medier brukt av samtidens kunstnere.

Fra monteringen av Breiviks utstilling "Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner". Utstillingen bød på en visuell opplevelse av de sjeldne der kunstneren også arbeidet i nær, konkret dialog med selve utstillingsrommet. Verket heter *Organiske strenger I–VI* 2005, laget i drevet kobber.

Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Brudeferd i Hardanger, henger i utstillingen "Alle snakker om museet. Ny basisutstilling. Kunst 1", og er malt av Tidemand og Gude i 1848.

Foto: Jacques Lathion, Nasjonalmuseet

Hovedhensikten med "Kunst 1" og "Kunst 2" har vært å tenke nytt rundt museets presentasjon av egen kunst, og det har vært viktig å synliggjøre både tematiske og kronologiske perspektiver.

Design og kunsthåndverk 1905–2005. Basisutstilling

12.03.2005–, Kunstindustrimuseet

"Design og kunsthåndverk 1905–2005" er en videreføring av "Stil 1100–1905", som åpnet i 2004. Utstillingen var museets store satsing i designåret 2005. Utstillingen er bygd opp omkring en hovedlinje som viser modernismens utvikling gjennom ulike faser fra 1800-tallets reformer innenfor de-

sign og kunsthåndverk, gjennom Art Deco, funksjonalisme, Scandinavian Design, popmodernisme og frem til postmodernismen. Selv om hovedvekt i utstillingen er lagt på norsk designhistorie, blir den sett på bakgrunn av internasjonal design. Det fokuseres på seks perioder som viser avantgardiske høydepunkter fra norsk og internasjonal designhistorie.

7.6 Utstillinger på turné

7.6.1 Landsdekkende program – Arena galleri og museum

20 under 40 – Ung norsk arkitektur 2004

Turné 14.10.2004–27.08.2006

Vandretstillingen er sammensatt av fire utvalgte rominstallasjoner hvor publikum er invitert med på en mer sansesmessig arkitekturopplevelse enn vanlig. De 20 arkitektene under 40 år blir intervjuet og videofilmet i sitt arbeidsmiljø, om sin arbeidsmåte, inspirasjonskilder og prosjekter. Dette er et utvalg av utstillingen "20 under 40", vist i Nasjonalmuseet, Arkitekturmuseet i Oslo høsten 2004.

Tegnebiennalen 2004

Turné 03.02.2005–31.12.2006

Juryen for Tegnebiennalen 2004 ønsket å skape en utstilling som viste en tydelig tendens i dagens kunstliv, der det figurative og fortellende igjen er satt i fokus. Det ble en utstilling av figurativ tegning med hovedvekt på unge kunstnere; en samproduksjon mellom Tegnerforbundet og Nasjonalmuseet/Riksutstillinger. Flere av arbeidene er laget i en stil som nær-

mer seg tegneserien. Noen er nesten naive i uttrykket og tangerer et humoristisk, surrealistisk språk, mens andre skaper en opplevelse av savn, begjær og erotikk.

Grenseløs

Turné 18.02.2005–04.06.2006

”Grenseløs” er produsert av Du store verden! og Nasjonalmuseet/Riksutstillinger. Utstillingen tilbyr et skråblikk på kunstscenen slik den fortoner seg i vår globaliserte verden. Mange av kunstnerne er inspirert av en kritisk holdning til samfunnet, og arbeidene deres, som strekker seg over mange media, inkludert video, installasjon og computerkunst. De er friske, sterke og umiddelbare.

SpeedOrama

Turné 04.03.2005–30.08.2005

SpeedOrama er et videoprogram med biler, fart og rock’n roll som tema. Utgangspunktet for programmet er samfunnets romantiserende bilde av bilkulturen. Siden 1950-tallet har bilen vært et symbol for ungdomskultur, frihet, selvstendighet, rock’n roll og seksuell frigjøring. I programmet inngår ulike videoverk der bilkulturen står i fokus. Eldre kultfilmer og nyere videoverk av internasjonale kunstnere vises om hverandre.

Unizone

Turné 07.06.2005–21.08.2005

I 2005 var det 100 år siden unionen mellom Norge og Sverige ble oppløst og sammen med svenske Riksutstillinger ble det felles utstilling på turné langs riksgrensa. Et formål var å utvide perspektivet på våre lands historier. Ti kunstnere tok utgangspunkt i grenselandets problematikk. Turisme, nasjo-

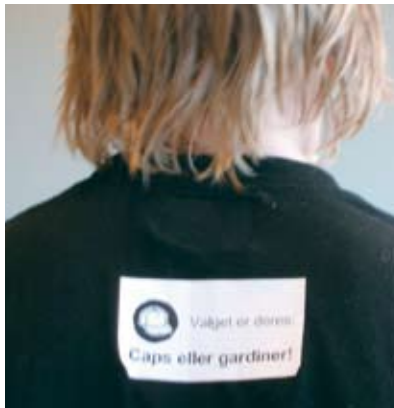
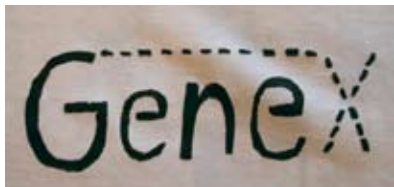
nal identitet, språk, grensehandel, isolering og reisende var noen av temaene de tok opp. Til å turnere prosjektet ble Riksutstillings ekspomobil tatt i bruk. Dette er en spesiallaget lastebil med et stort uttrekkbart lasteplan som kan omgjøres til et gallerirom på 50 m². Turnéen ble lagt til festivaler, campingplasser, kunsthaller, torg og folkeparker.

Kill

Turné 21.09.2005–30.09.2005

Det forrykende bandet Kill holdt konserter i samarbeid med Rikskonsertene og Nasjonalmuseet. Turnéen var lagt av Rikskonsertene, mens Nasjonalmuseet bidro med utviklingen

”SpeedOrama” er et videoprogram med biler, fart og rock’n roll som tema, og ble blant annet vist på Youngstorget i Oslo. Fotografiet er hentet fra Riksutstillings årsrapport 2004.

"Jam!" I samarbeid med Nasjonalmuseet dro Adbusters ut på turné i en spesialinnredet buss og med nytrykt aksjonskokebok. Kulturjammning handler om å være kreativ, og om å på en overraskende måte smette inn budskapet sitt i det offentlige rom. Bildet er fra Rikstutstillingers årsrapport 2004.

av det visuelle uttrykket under konserten. Publikum fikk en heftig blanding av metall, rock og elektronika. Ønsket var å samarbeide på tvers av kunstneriske uttrykk. Mange av dagens kunstnere er aktive innen flere kunstfelt.

Generator.X

Turné 24.09.2005–01.12.2006

De siste årene har elektronisk kunst fått en mer fremtredende plass i kunstbildet. "Generator.X" er en utstilling av kunstnere og designere som skaper arbeidene sine gjennom programmering. Utstillingen består av to deler: interaktive arbeider og arbeid på trykk, og ble først vist i Nasjonalmuseets Kunsthall på Tullinløkka.

Endelig hjemme

Turné 24.11.2005–29.12.2006

"Endelig hjemme" er en hybrid av en utstilling og et atelier hvor kunstnerens ideer og materialer sammenblandes med aktiv deltakelse fra publikum. Gjennom instruksjoner kan publikum ferdigstille halvfabrikat til kunstverk og ta dem med hjem. Publikum bes om å installere verkene i sine egne hjem og fotografere dem. Denne dokumentasjonen publiseres deretter på utstillingens nettside.

7.6.2 Landsdekkende program – Arena skole

Skoleutstillingenes turnéer følger skoleåret

Det lille galleri (1)

Vandreutstillingen turnerer kunstverk av samtidskunstnerne Marianne Heske, Dag Leversby, Bjarne Melgaard, Vanessa

Baird og Harald Fenn. "Det lille galleri" er som navnet sier, et lite galleri. De fem kunstnerne er representert med hvert sitt verk. Sjangeren er billedkunst og visingsstedet er klasserommet.

Det lille galleri (2)

Som over, men med følgende samtidskunstnere: Mikkel McAlinden, Sverre Wyller, Christian Montarou, Iselin Lønn og Marianne Heske.

Helter og antihelter

"Helter og antihelter – Hoppalong!" er en vandretstilling av kunstneren Gisle Harr, og består av skulpturer i modellerleire og en samling utklippsfigurer i papir kopiert fra aviser, ukeblader og andre trykksaker. Figurene er personer med ulik bakgrunn og identitet. De kan være kjendiser, historiske personer, countrystjerner eller hverdagshelter. Utstillingen ønsker å gjøre elevene bevisste sitt eget forhold til helter og antihelter. Samtidig skal elevene selv ved hjelp av kunstnerens ideer og metoder forsøke å lage sine egne skulpturer med helter og antihelter.

Jam!

I samarbeid med Nasjonalmuseet dro Adbusters ut på turné. I en spesialinnredet buss og med nytrykt aksjonskokebok fikk ungdomsskoleelever i to dager møte representanter fra aksjonsnettverket. Kulturjamming handler om å være kreativ, og om å på en overraskende måte smette inn budskapet sitt i det offentlige rom. Ved å leke og vri på kjente kulturelle uttrykk, og med innsikt i reklamens og politikkenes retorikk, oppstår nye rom for undring, utforskning, kreativ kommunikasjon og sosialt eller politisk engasjement. Aksjonsformen

kan variere mellom surrealisme og sivil ulydighet, men var alltid ikke-voldelig.

Litt lik deg

"Litt lik deg" er en skoleutstilling der kunstnerne bruker video som kunstnerisk uttrykk, og er satt sammen av seks videoer. Et mål er å gi elevene en innføring i hva videokunst er, og drøfte tematikken fra videoene sentrert rundt krig, liv, død og illusjoner. Et sentralt tema i formidlingen: er de vi møter i videoene litt lik deg?

Lydspor

Billedkunstner Nina Borge og komponist Jesper Egelund Pedersen forsket i hvordan lyd påvirker form og hvordan form påvirker oppfatningen av lyd. Det har resultert i en utstilling av lydskulpturer. Hver av de seks skulpturene inneholder en egen komposisjon som sammen med skulpturen danner et helhetlig bilde. Når publikum rører ved skulpturene, blir musikken aktivert og skulpturen gir fra seg lyder. Med utgangspunkt i utstillingen er det også laget et teaterprosjekt. Forestillingen er inspirert av barnas tilnærming til skulpturene. Aktørene utvikler lyd og bilde ved å improvisere både fysisk og vokalt. Skulpturene ble først vist på Louisiana museum for moderne kunst i 2002.

Når alt er design

"Når alt er design" setter fokus på hva design er og hvilken rolle design får i et samfunn der alt allerede er formgitt. Utstillingen viser verk av elleve designere, kunstnere og kunsthåndverkere, alle svenske, som undersøker hva slags virkning designobjekter har, og stiller spørsmål om hvilke kvalitetskrav en bør strekke seg etter.

Liv Blåvarps halsklave i tre og hvalrosstamm, kalt *Fugl*, er laget i 1991. Smykket er stilt ut i basisutstillingen "Design og kunsthåndverk 1905–2005".

Foto: Teigens fotoatelier as, © Liv Blåvarp / BONO 2006

Skole-utstillingen "Vis-À-Vis" setter fokus på selve portrettsituasjonen, på hva det innebærer å fotografere og bli fotografert, å se og bli sett. Bildet viser Kjersti Solberg Monsens *Norsk, 4. time #1*. Fotografiet er hentet fra Riskutstillingers årsrapport 2004.

Reisen til jordens indre

Den fantastiske og fantasiskapende boken til Jules Vernes, utgitt i Paris i 1864, er utgangspunktet for en ny ferd i regi av kunstneren Trine Wester, denne gangen med moderne teknologiske hjelpemidler med på reisen. Kunstverket er satt sammen av åtte monitører i ulike størrelser og viser videografikk med lyd. Arbeidet er interaktivt, og inviterer tilskueren med på en poetisk reise gjennom ytre og indre landskap.

Skrift

Bokstavene vi omgir oss med er resultatet av en langsom utvikling. Sammen med kalligrafen Christopher Haanes søker en å gi noen svar på hvorfor bokstavene ser ut som de gjør. Skrift er både kalligrafi, typografi og håndskrift. Utstillingen dekker skriftutviklingen fra begynnelsen og fram til oppfinnelsen av boktrykkerkunsten, deretter fra boktrykkerkunst til industriell masseproduksjon og fram til dagens digitale teknologi. Målet med utstillingen er å øke bevisstheten om opphavet til skriften, bruksområdene for skrift, materiale, teknikker og metoder.

Smykke seg

Alt vi på en eller annen måte bærer på kroppen, klær, smykker, farger, tatoveringer og hårsveis, er signaler som forteller omverden hvem vi er. Det kan signalisere gruppetilhørighet, fortelle om den sosiale og økonomiske statusen til bærereren, og utgjør en viktig del av identiteten vår. Et smykke er ofte forbundet med gull og edle steiner. Utstillingen "Smykke seg" ønsker å vise at smykker kan være mye mer enn det. De seks smykkekunstnerne Tone Vigeland, Hilde Dramstad, Sidsel Paaske, Torill Bjorg, Janna Syvänoja og Konrad Mehus har arbeidet med gjenbruk av materialer, ideer eller teknikker.

Video – Vides – Videmus

Det latinske ordet video betyr jeg ser, og utstillingens tittel viser bøyningsformen av verbet: jeg ser, du ser, vi ser. Ordet video kan derfor vise til møtet mellom betrakteren og billedkunsten, der det å synliggjøre, å se og bli sett, spiller en viktig rolle. Utstillingen består av sju videoer, innspilt på en DVD-plate, og viser hvordan ulike billedkunstnere bruker video som kunstnerisk uttrykk.

Vis-à-vis

"Vis-à-vis" utforsker en fornyet interesse for portrettfotografiet i samtidskunsten. Utstillingen setter fokus på selve portrettsituasjonen, på hva det innebærer å fotografere og bli fotografert, å se og bli sett. Portrettet har alltid vært en sentral sjanger innen fotografihistorien. Sju kunstnere deltar med elleve portrettfotografier og et videoportrett.

7.6.3 Landsdekkende program 1. halvår 2005 – Riksutstillinger

I tillegg til de fem førstnevnte utstillingene fra Arena galleri og museum ovenfor, samt alle utstillingene under Arena skole, turnerte Riksutstillinger "Det lysende manuskript", "Detox", "Made in Scandinavia", "Kart og geografi – Hoppalong!", "Finn din Grosch", og i samarbeid med Galleri F15 og Norske Kunsthåndverkere, "Tendenser".

7.6.4. Internasjonal turné

Contemporary Norwegian Architecture 1995–2000

01.01.2001–30.10.2005

Hvert femte år lager museet en utstilling som oppsummerer norsk samtidsarkitektur. Denne utstillingen presenterer femti av de beste bygningene bygget i Norge i perioden 1995–2000. Siden denne vandretstillingen ble produsert i 2001, har den blitt vist i inn- og utland. Tidligere visninger i utlandet: 2005 St. Petersburg, 2004 Jerusalem, Rhodos, Kreta, 2003 Mexico, Guatemala, Sao Paulo, Santiago, 2002 Berlin, Dublin, Madrid og 2001 Krakow, Brüssel, Milano.

The new Bibliotheca Alexandrina

Abu Dhabi, De Forente arabiske Emirater 02.04.2005–13.04.2005, Edinburgh 01.07.2005–11.09.2005

Utstillingen presenterte det gamle oldtidsbiblioteket og det unike internasjonale samarbeidet rundt planleggingen og byggingen av det nye biblioteket. Den viste også hvordan det nye biblioteket fungerer som fredssenter og møtested mellom øst og vest, nord og sør, og mellom islamsk og kristen kultur og religion. I 1989 utlyste den egyptiske stat, i samarbeid med UNESCO, en arkitektkonkurranse om et bibliotek av verdensformat i Alexandria. Det norske arkitektfirmaet Snøhetta vant arkitektkonkurransen blant rundt 650 innsendte forslag fra arkitektfirmaer over hele verden, og fikk med dette sitt internasjonale gjennombrudd. Snøhettas vinnerforslag har vakt stor internasjonal oppmerksomhet. Bibliotheca Alexandrina ble offisielt åpnet i 2002 og høstet anerkjennelse som et av de viktigste arkitektoniske verkene de siste tiårene.

Bilde fra vandretstillingen "The new Bibliotheca Alexandrina" som blant annet ble vist i Abu Dhabi, i De Forente arabiske Emirater våren 2005. Biblioteket er tegnet av det norske arkitektfirmaet Snøhetta. Foto: Eva Madshus, Nasjonalmuseet

8 Avdeling for samlinger

1. september 2005 var det offisiell åpning av Nasjonalmuseets nye, store bibliotek i Kristian Augusts gate 23 – hele 930 m² pluss to lukkede magasiner, eget rom for visning av DVD og video og lesesal med 24 leseplasser. Det nye bibliotekets boksamling på 130 000 bind inkluderer alle de fire tidligere museenes boksamlinger. Biblioteket har ca 200 løpende tidsskrifter innen kunst, arkitektur og design. I tillegg finnes en DVD- og videosamling og en lysbildesamling på ca 28 000 bilder. Her ønsker Turid Aakhus, seksjonsleder bibliotek, velkommen til kulturminister Valgerd Svartstad Haugland, andre prominente gjester og museets ansatte.
Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Avdelingens hovedoppgave er å bidra til forøkning, bevaring og tilgjengelighet av Nasjonalmuseets samlinger. Avdelingen danner grunnlaget for museets kunstfaglige virksomhet, er en nasjonal kunnskapsbank for de visuelle kunstarter og utgjør en sentral del av Nasjonalmuseets servicefunksjon overfor allmennheten. Fra årsskiftet har også museets forskning vært tillagt avdelingen.

Avdelingen har i meldingsåret vært organisert i tre seksjoner: Seksjon samlinger og dokumentasjon ble ledet av Birgitte Sauge. Foto- og videoteam inngikk i denne seksjonen. Seksjon konservering, ledet av Francoise Hanssen-Bauer og seksjon bibliotek ledet av Turid Aakhus. Sidsel Helliesen har vært direktør for avdelingen.

Ved årets slutt hadde avdeling for samlinger 31 faste stillinger og 3 heltidsengasjementer. En medarbeider hadde permisjon i to måneder for engasjement i et prosjekt ved Norsk Folkemuseum; videre hadde en medarbeider permisjon fra oktober for utstillingsarbeid i Sør-Afrika.

Nasjonalmuseet forvalter samlingene fra Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Kunstindustrimuseet i Oslo og Arkitekturmuseet. (Fra og med 2004 inngår alle verk som erverves i Nasjonalmuseets samlinger.) Samlingene omfatter således kunst (maleri, skulptur, grafikk, tegning, foto, video og installasjoner), kunsthåndverk og design (tekstil, møbler, sølv, glass og keramikk) og arkitektarkiver. Dertil kommer dokumentasjonsarkivsamlingen og biblioteksamlingen.

Til samlingene av kunst, kunsthåndverk og design ble det i 2005 ervervet 647 verk; arkitektursamlingene hadde også en viktig tilvekst. Ervervelsene omfatter så vel kjøp som gaver, og museet takker de mange sjenerøse giverne for betydelige bidrag til museets samlinger.

De store restansene innen inventarisering, registrering

og katalogisering samt digitalisering av samlingene som Nasjonalmuseet overtok ved sammenslåingen av de fire opprinnelige museene, er til ulempe så vel for den interne virksomheten som for museets eksterne brukere; likeledes utilstrekkelig magasinkapasitet og bemanning knyttet til magasinforvaltning. Like fullt har museets utlånsvirksomhet økt. I 2005 lånte vi ut i alt 552 verk, hvorav 360 til innenlandske institusjoner, mot hhv. 440 og 191 i 2004. Avdelingen har også bidratt i arbeidet med museets temporære utstillinger. To prosjekter for å etablere studiesamlinger hhv. i Kunstindustrimuseets 4. etasje og Nasjonalgalleriets 3. etasje er startet opp. Videre deltok fem av avdelingens medarbeidere i en pilotgruppe for implementering av et nytt elektronisk saksbehandlings- og arkivsystem ved museet. Ved integreringen av Riksutstillinger ble konserveringsseksjonens ansvarsområde utvidet til også å omfatte turnerende utstillinger. For øvrig ivaretar avdelingen en omfattende, løpende betjening av ulike publikumstjenester.

I 2005 ble arbeidet med samordning av de fire opprinnelige enhetenes samlinger videreført, og flytting av dokumentasjonsarkiv og bibliotek ble gjennomført i løpet av sommeren. Etter å ha vært delvis nedpakket og lite tilgjengelige, har våre rikholdige arkiv- og boksamlinger vært tilgjengelig for interne og eksterne brukere fra 1. september. Da åpnet Nasjonalmuseets nye bibliotek i Kristian Augusts gate 23. Museet takker Kunstindustrimuseets venneforening for pengebidrag som gjorde det mulig å engasjere ekstrahjelp til ordning av Kunstindustrimuseet i Oslos historiske arkiv.

Restanseregistreringsprosjektet, som ble startet i 2002, ble i beretningsåret videreført med to snaue årsverk. Til sammen ble 6675 poster registrert av Arkitekturmuseets tegnings- og fotosamling og Kunstindustrimuseets samling. Høsten 2005 ble det engasjert en fotoarkivar/digital

bildebehandler og arbeidet med å etablere og bygge opp en bildedatabase ble igangsatt. I tillegg til registrering ble bildedatabasen Arkifoto, Arkitekturmuseets portrettsamling og fotoutleie prioritert. Restanseregistrerings- og digitaliseringsprosjektet er planlagt videreført i 2006.

Avdelingens ansatte har deltatt på hhv. Cidocs konferanse i Zagreb i mai og Norges Museumsforbunds årsmøte i Karlstad i september; avdelingens medarbeidere er videre norske representanter i hhv. ICOM-CC, ARLIS/Norden, NOR-DIK/norske avdeling, Comité International d'Histoire de l'Art og International Committee of Keepers of Public Collections of Prints and Drawings.

8.1 Seksjon samlinger og dokumentasjon

Seksjon samlinger og dokumentasjon har hatt hovedansvaret for å samle, ordne, generere kunnskap og formidle ulike typer dokumentasjon om de samlingene som Nasjonalmuseet forvalter og om institusjonshistorien. I 2005 fortsatte satsningen på registrering av etterslepet i samlingen i database: snaut to årsverk ble benyttet til inventarisering og registrering av Arkitekturmuseets fotosamling og Kunstindustrimuseets samling. Til sammen ble 6675 poster registrert. Arbeidet med å utvikle en kunstmodul i Primus i samarbeid med Museenes Datatjeneste ble tatt opp igjen, og planlegging av sammenslåing av samlingsdatabasene ble igangsatt. I tillegg startet systematisk digitalisering av fotodokumentasjonen av samlingene. Fototeamet ble tilført spesialkompetanse og det ble investert i nytt utstyr. Digitaliseringen er en omfattende oppgave som krever mange årsverk. Det har også vært kontakt med Universitetet i Oslo om samarbeid om billeddatabaser.

8.1.1 Utlån og deposita

Museets utlån er administrert av seksjon samlinger og dokumentasjon, i nært samarbeid med seksjon konservering. Utlånsvirksomheten økte noe i 2005 i forhold til året før: 552 verk til 57 utstillinger (360 verk til 39 utstillinger i Norge og 192 verk til 18 utstillinger i utlandet.). Av omfattende utlån kan nevnes 9 malerier og 25 grafiske blad av Edvard Munch til utstilling i Complesso del Vittoriano, Roma, 1 antrekk etter kong Haakon, 51 antrekk, 8 hatter, 15 par sko, 5 par støvler, 9 vesker og 25 brystbuketter til utstillingen "Style & Splendour. Queen Maud of Norway's Wardrobe 1896–1938" på Victoria & Albert Museum, London, 8 malerier og 56 tegninger /akvareller av Dahl, Fearnley og Gørbitz til utstillingen "Landet der sitroner gror. Med J.C. Dahl, Thomas Fearnley og Johan Gørbitz til Syd-Italia", Nordnorsk Kunstmuseum, Tromsø, 7 malerier og 51 grafiske blad av norske og tyske ekspresjonister til utstillingen "1900–1935 EKSPRESJON! Edvard Munch – tysk og norsk kunst i tre tiår", Munch-museet, Oslo og 44 arbeider; skulpturer, video, foto, installasjoner, malerier og grafiske blad til utstillingen "Angstens uttrykk – Dypdykk i Nasjonalmuseets samling", Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden. Særlige verdifulle utlån følges av en kurér fra museet. I 2005 ble det foretatt 43 kurereiser av museets ansatte.

Fra museets samlinger av kunst og kunsthåndverk/design er ca 1050 verk deponert i statlige bygninger i inn- og utland og i museer. Seksjonen har arbeidet med å ajourføre oversikten over alle eksterne verk som er deponert i de ulike samlingene. Dette arbeidet kan først fullføres i forbindelse med flytting til nytt magasin og magasinrevisjon.

8.1.2 Studiesal, publikumstjenester, bildebyrå

Studiesalen for tegning og grafikk har vært åpen hele året og har hatt 961 besøkende (inklusive grupper). Studiesalsveileder har undervist 56 grupper.

Seksjonen betjener dessuten skriftlige og muntlige henvendelser fra publikum innen en rekke av museets kompetanse- og virkefelt. Omkring 781 henvendelser ble besvart i løpet av fjoråret. Dertil kommer behandling av 496 søknader om eksporttillatelse.

Museets personale hjelper publikum med informasjon om verk i privat eie. Konsultasjonstjenesten ved Kunstindustrimuseet var stengt i fire måneder på grunn av flytting, men 93 henvendelser ble besvart i Kunstindustrimuseet og 325 ved Nasjonalgalleriet.

Bildebyråtjenesten selger fototjenester basert på museets fotoarkiver. Disse inneholder dokumentasjon av museets egne samlinger av kunst, kunsthåndverk og design, samt museets tidligere utstillinger; dertil kommer en stor fotosamling over norsk arkitektur samt av en rekke kunstverk i privat eie. I 2005 ble det inngått 418 avtaler om salg og leie av fotografier. Det var 6 salg fra Arkifoto i 2005, og ca 6750 treff i databasen. Fotoarkivene med dokumentasjon av samlingene som forvaltes av Nasjonalmuseet er nå samlokalisert i Nasjonalmuseets lokaler på Bankplassen (Museet for samtidskunst).

8.1.3 Dokumentasjonsarkivet

I 2005 ble saksarkivene etter Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Kunstindustrimuseet, Arkitekturmuseet og Riksutstillinger flyttet til nytt klimakontrollert magasin i

Kristian Augusts gate 23. Videre ble dokumentasjonsarkivene opparbeidet ved at de ulike institusjonene flyttet, og samordning påbegynt. Her gjenstår fremdeles mye arbeid. Alt materiale er tilgjengelig i studiesal i Kristian Augusts gate 23. Ca 80 personer besøkte denne studiesalen som åpnet 1. september. I tillegg var det 28 besøk i arkitektursamlingens magasin. Det er fremskaffet dokumentasjon til Arkitekturmuseet gjennom venneforeningens arbeid med å intervju og filme sentrale, eldre norske arkitekter. Vi har også tatt i mot studentgrupper fra Høgskolen i Oslo og Universitetet i Oslo for en innføring i dokumentasjonsarkivets innhold og tilbud.

En gave fra Kunstindustrimuseets venneforening gjorde det mulig å engasjere en arkivar for å ordne Kunstindustrimuseet i Oslos historiske arkiv, slik at det er tilgjengelig for forskning. En bibliotekar har vært engasjert for å starte katalogiseringen av boksamlingen etter Christian Norberg-Schulz, finansiert av private gaver.

8.1.4 Foto og video

Museets foto- og videoteam har ansvar for fotodokumentasjon av samlingene, utstillinger og spesielle begivenheter i museet. De leverer fotografisk materiale til interne og eksterne publikasjoner, i forbindelse med utlån og pressefoto. Det utføres fortløpende opptak av nyervervelser.

Ved etableringen av Nasjonalmuseet ble det avdekket store restanser innen fotodokumentasjon av samlingene. Som ledd i satsingen på å gjøre museets samlinger tilgjengelig digitalt, ble det engasjert en fotoarkivar/digital bildebehandler høsten 2005. Arbeidet med å etablere og bygge opp en bilde-

Seniorkonservator Trond Aslaksby arbeider med å rense Johan M. Nielsens maleri *Måneskinn*.
Foto: Fridrik Oskar Bertelsen, Nasjonalmuseet

database ble også igangsatt. I tillegg til registrering ble bilde-databasen Arkifoto, Arkitekturmuseets portrettsamling og fotoutleie prioritert. Digitaliseringsprosjektet fortsetter i 2006.

8.1.5 Inventarisering – registrering – katalogisering

Seksjonen har hatt ansvaret for inventarisering av nyervervelsene. I tillegg er det foretatt inventarisering og registrering av restanser i samlingen og videreføring av magasinrevisjon. Arbeidet med å utvikle en kunstmodul i Primus i samarbeid med Museenes Datatjeneste ble tatt opp igjen, og planlegging av sammenslåing av samlingsdatabasene ble igangsatt.

8.1.6 Restanseregistreringsprosjektet

I 2005 fortsatte satsningen på registrering i database av etterslepet i samlingen. Snaut to årsverk ble benyttet til inventarisering/registrering av Arkitekturmuseets fotosamling og Kunstindustrimuseets samling. Til sammen ble 6675 poster registrert.

8.2 Seksjon konservering

Seksjonen har hovedansvar for Nasjonalmuseets arbeid med forebyggende konservering, konservering og restaurering av samlingene av kunst, arkivsamling for arkitektur, kunsthåndverk og design, samt forsvarlig oppbevaring av samlingene og forvaltning av museets magasiner. Seksjonen bistår

andre museer og offentlige institusjoner i konserverings- og restaurerings spørsmål, samt publikum i daterings- og autentisitetsspørsmål og kunstnere når det gjelder materialbruk og teknikker.

Konservatorstaben har kompetanse innenfor konservering og restaurering av malerier, tekstiler, drakter, kunst på papir, fotokunst, audiovisuelle medier og objekter. I 2005 økte staben med en magasinforvalter, en magasintekniker og en objektkonservator. 1. juli 2005 overtok Nasjonalmuseet Riksutstillings virksomhet og seksjon konservering en kunstkonservator fra samme virksomhet. Staben har totalt bestått av ti konservatorer, en magasinforvalter og en magasintekniker. Stillingen som konserveringstekniker med ansvar for monterings- og digitalisering av kunst på papir ble ikke erstattet etter at den ansvarlige overtok magasinforvalterstillingen.

I løpet av 2005 anskaffet seksjonen en bil til intern-, museal- og lagertransporter. Konserveringsseksjonens virksomhet har i 2005 vært preget av museets omfattende utlåns- og utstillingsvirksomhet. Alle verk som stilles ut eller lånes ut fra museets samlinger må undersøkes, vedlikeholdes og aktiviteten dokumenteres skriftlig og med fotoopptak.

Annen virksomhet seksjonen har bidratt til er forsknings-, byggeplanleggings-, og studiemagasinprosjekter. Seksjonen forsker på konserveringsmaterialer og metoder, samt på gjenstandenes materialer, teknikker og miljøfaktorer som kan påvirke samlingens tilstand. Tre forskningsprosjekter har pågått i 2005: Undersøkelse av Lars Hertervig sine papirarbeider samt forberedelse av en utstilling og en publikasjon med samme emne; undersøkelse av Edvard Munchs *Skrik* og utvikling av en metode for å registrere samtidskunstneres bruk av materialer og teknikker.

Seksjonen har også deltatt i tverrinstitusjonelle og internasjonale forskningsprogrammer samt fagkongresser og videreutviklingskurs.

8.3 Seksjon bibliotek

Årets første måneder gikk med til planlegging og innredning av Nasjonalmuseets nye biblioteklokaler, samt forberedelse av samorganiseringen av de fire bibliotekenhetene. Flyttingen av biblioteksamlingene fra henholdsvis Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Kunstindustrimuseet og Arkitekturmuseet ble påbegynt i midten av april og i hovedsak avsluttet i løpet av mai måned.

Kulturminister Valgerd Svarstad Haugland foretok den offisielle åpningen av Nasjonalmuseets nye bibliotek 1. september. Totalt ble ca 130 000 bind flyttet til de nye biblioteklokalene i Kristian Augusts gate 23.

Med våre omfattende boksamlinger, rikholdige tidsskriftbestand og lysbildesamling, er dette landets største forskningsbibliotek innen sitt fagområde.

Lokalene er romslige og innbydende, og etter flere måneder med utilgjengelige biblioteksamlinger har publikum igjen begynt å finne veien tilbake til oss.

Fra september til desember hadde biblioteket 1055 besøkende og det ble lånt ut 13 568 lysbilder.

Nasjonalmuseets nye bibliotek ble høytidelig åpnet av kulturminister Valgerd Svarstad Haugland.
Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

8.4. Utlån 2005

I 2005 ble det i alt lånt ut 552 verk til i alt 57 utstillinger (360 verk til innenlandske og 192 til utstillinger i utlandet). Det ble i 2005 foretatt 43 kurérreiser av museets ansatte, 33 i forbindelse med lån til utenlandske institusjoner, 10 til norske.

”Tendenser 2003”, Riksutstillinger, vandreutstilling 12.02.04–08.02.05:

Helene Kortner, *Passionato*, keramikk, OK. 2003–0084

”Åpningsutstilling Lysverket – Bergen kunstmuseum”, Bergen kunstmuseum, 01.05.04–01.05.05:

Hilmar Fredriksen, *PP/Box*, video, MS-04665
Hilmar Fredriksen, *AH-HA*, video, MS-04362

”Norge – Russland. Naboer gjennom 1000 år”, Norsk Folkemuseum, Oslo 02.06.04–31.10.04, Etnografisk Museum, St. Petersburg 07.04.05–30.06.05:

Gustav Gaudernack for David Andersen, *Mokkaservise*, OK. 8–1977
Torolf Prytz for Tostrup, Tesil, sukkerklype, teskjeer, OK. 174–1993
Pavel Ovtsjinikov, Kovsj, OK. 2930
Pavel Ovtsjinikov, Vase, OK. 2930
Tostrup, Bilderamme, OK. 10751
Tostrup, Bukettholder, OK. 9298
Erik Werenskiold, *Dikteren Bjørnstjerne Bjørnson*, maleri, NG.M.03673
Alfred Emil Andersen, *Forfatteren Knut Hamsun*, maleri, NG.M.01800

Erik Werenskiold, *Pianistinnen Erika Nissen*, maleri, NG.M.00463

Christian Krohg, *Maleren Edvard Munch*, maleri, NG.M.02400

Hugo Lous Mohr, *Idealportrett av Fjodor Dostojevskij*, maleri, NG.M.04453

”Kaupanger i Skiringssal – Vikingenes by”, Historisk Museum, Oslo 03.06.04–06.03.05:

Johannes Flintoe, *Havnen i Skiringssal*, maleri, NG.M.00226

”Wolkenbilder Die Entdeckung des Himmels”, Jenisch Haus, Hamburg 06.06.04–05.09.04, Alte Nationalgalerie, Berlin 24.09.04–30.01.05:

Knut Baade, *Skystudie*, maleri, NG.M.02657
Johan Christian Dahl, *Uværshimmel med solstråler*, maleri, NG.M.00426-031
Johan Christian Dahl, *Skystudie over Neustadts røde hustak*, maleri, NG.M.00426-041

”Wolkenbilder. Die Entdeckung des Himmels”, Altonaer Museum og Bucerius Kunst Forum, Hamburg 06.06.04–2.09.04, Alte Nationalgalerie, Berlin 24.09.04–30.01.05:

Caspar David Friedrich, *Mann med hund i landskap*, tegning, NG.K&H.B.16048
Caspar David Friedrich, *Skystudie*, tegning, NG.K&H.B.16062
Johan Christian Dahl, *Skystudie*, tegning, NG.K&H.B.01620
Johan Christian Dahl, *Skystudie*, tegning, NG.K&H.B.01685
Johan Christian Dahl, *Skystudie*, tegning, NG.K&H.B.01740
Johan Christian Dahl, *Skystudie*, tegning, NG.K&H.B.01741
Johan Christian Dahl, *Skystudie med tårn*, tegning, NG.K&H.B.01781

Johan Christian Dahl, *Aften*, tegning, NG.K&H.B.01904

Johan Christian Dahl, *Skystudie med måneskinn*, tegning, NG.K&H.B.02232

Johan Christian Dahl, *Skystudie*, tegning, NG.K&H.B.02264

Johan Christian Dahl, *Skystudie*, tegning, NG.K&H.B.02298

”Wolkenbilder Die Entdeckung des Himmels”, Bucerius Kunst Forum, Hamburg 06.06.04–05.09.04, Alte Nationalgalerie, Berlin 24.09.04–30.01.05:

Johan Christian Dahl, *Fra Øresund*, maleri, NG.M.01061
Johan Christian Dahl, *Italiensk fjellandskap*, maleri, NG.M.01737
Johan Christian Dahl, *Stormskyer med regn*, maleri, NG.M.01733
Thomas Fearnley, *Balestrand ved Sognefjorden*, maleri, NG.M.01494

”Turner og tidens natursyn”, Statens Museum for Kunst, København 04.09.04–09.01.05:

Johan Christian Dahl, *Utsikt fra Pimonte*, maleri, NG.M.00766
Johan Christian Dahl, *Aftenstemning med rødligeskyer*, maleri, NG.M.00426-008
Johan Christian Dahl, *Uværshimmel over popler ved Elben*, maleri, NG.M.01530
Thomas Fearnley, *Skoginterior med krusifiks*, maleri, NG.M.00455a
Thomas Fearnley, *Kirken i Patterdale*, maleri, NG.M.01753
Peder Balke, *Fyr på den norske kyst*, maleri, NG.M.01320
John Constable, *Disig morgen, Hampstead Heath*, maleri, NG.M.03375

“Norge og Danmark – Fra Kongens Folk til Folkets Konge”, Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, Hillerød, 10.09.04–02.01.05:

Johan Christian Clausen Dahl, *Fra Isdalen ved Svartediket nær Bergen*, maleri, NG.M.01906

”The Flower as Image – From van Gogh to Jeff Koons”, Louisiana, København, 10.09.04–23.01.05, Fondation Beyeler, Basel, 27.02.05–22.05.05:

Paul Gauguin, *Blomsterkurv*, maleri, NG.M.00770

”Nils Kreuger 1858–1930”, Prins Eugens Waldermarsudde, Stockholm, 17.09.04–09.01.05:

Nils Kreuger, *Et øk*, maleri, NG.M.00493a
Nils Kreuger, *En gul hest*, maleri, NG.M.00493d

”Cézanne. Aufbruch in die Moderne”, Museum Folkwang, Essen, 18.09.04–16.01.05:
Paul Cézanne, *Stilleben*, maleri, NG.M.00942

”Degas. Classico e moderno”, Complesso del Vittoriano, Roma 01.10.04–06.02.05:

Edgar Degas, *Dame med hund*, maleri, NG.M.01170

”Svein Johansen. Vinterreise.”, Lillehammer kunstmuseum, 02.10.04–02.01.05:

Svein Johansen, *Vinterreise XVII*, maleri, MS-02625

Svein Johansen, *Vinterreise XXI*, maleri, MS-00126

Svein Johansen, *Vinterreise VI*, maleri, MS-02624

”Il Cubismo. Rivoluzione e tradizione”, Palazzo dei Diamanti, Ferrara, 03.10.04–09.01.05:

Pablo Picasso, *Gitaren*, maleri, NG.M.01259

”Edvard Munch: The Frieze of Life”, National Gallery of Victoria, Melbourne 13.10.04–12.01.05:

Edvard Munch, *Selvportrett med sigarett*, maleri, NG.M.00470

Edvard Munch, *Badende mann*, maleri, NG.M.01699

Edvard Munch, *Måneskinn*, maleri, NG.M.02815

Edvard Munch, *Vinter*, maleri, NG.M.00570

Edvard Munch, *Malerinnen Aase Nørregaard*, maleri, NG.M.01793

Edvard Munch, *Pikene på bryggen*, maleri, NG.M.00844

Edvard Munch, *Franskmannen*, maleri, NG.M.00811

Edvard Munch, *Fru Ragnhild Bäckström*, maleri, NG.M.02814

Munch Edvard, *Fru Schwarz*, maleri, NG.M.02817

”Drømmen om Italien. Nordiska resenärer i Södern 1750–1870”, Nationalmuseum, Stockholm 14.10.04–16.01.05:

Johan Christian Clausen Dahl, *Vannfall I Tivoli*, maleri, NG.M.04472

Johan Christian Clausen Dahl, *Villa Malta, Roma*, maleri, NG.M.02270

Johan Christian Clausen Dahl, *Napoligolfen med Vesuv*, maleri, NG.M.00426-028

Thomas Fearnley, *En skypumpe over Napoligolfen*, maleri, NG.M.00502

Thomas Fearnley, *Maleren og gutten*, maleri, NG.M.01750

Jørgen Roed, *Klosteret San Lorenzo fuori le mura i Roma*, maleri, NG.M.02482

Johan Christian Dahl, *Kasernen ved Pizzofalcone*, maleri, NG.M.00773

”Roma”, Nordnorsk Kunstmuseum, Tromsø 23.10.04–02.01.05:

Giovanni Battista Piranesi, *Titus-buen*, grafikk, NG.K&H.A.11268

Giovanni Battista Piranesi, *Drusus-buen*, grafikk, NG.K&H.A.11269

Giovanni Battista Piranesi, *Levningene av Amphitheatrum Castrense*, grafikk, NG.K&H.1966.0147

Giovanni Battista Piranesi, *Interiør fra Pantheon*, grafikk, NG.K&H.1966.0150

Giovanni Battista Piranesi, *Levningene av M. Aemilius Lepidus’ og P. Aemilius Paulus’ porticus*, grafikk, NG.K&H.1966.0154

Giovanni Battista Piranesi, *Levningene av Castor og Pollux-templet*, grafikk, NG.K&H.1966.0165

Giovanni Battista Piranesi, *Levningene av Neros Domus Aurea*, grafikk, NG.K&H.1966.0166

Giovanni Battista Piranesi, *Buene som ledet Acqua Claudia-akvedukten fra Monte Celio til Palatinen*, grafikk, NG.K&H.1966.0167

Giovanni Battista Piranesi, *Campo Vaccino*, grafikk, NG.K&H.A.12601

Giovanni Battista Piranesi, *Levningene av to triklinier i Domus Aurea*, grafikk, NG.K&H.1964.0036

”Caspar David Friedrich’s”, Alte Nationalgalerie, Berlin 29.10.04–30.01.05:

August Heinrich, *Fjellet Watzmann ved Salzburg*, tegning, NG.K&H.B.15644

I 2005 lånte Nasjonalmuseet ut 552 verk. Til utstillingen ”Edvard Munch: The Frieze of Life”, National Gallery of Victoria, Melbourne våren 2005 lånte vi blant annet ut Edvard Munchs maleri, *Pikene på bryggen*, ca 1901
Foto: Jacques Lathion, © Munch-museet / Munch-Ellingsen-gruppen / BONO 2006

Carl Gustav Carus, *Isbre ved Chamonix*, tegning, NG.K&H.B.15966

”Jon Gundersen – Ting”, Stenersenmuseet,

06.11.04–16.01.05:

Jon Gundersen, *Interiør med imperativt mandat*, installasjon, MS-02213

Jon Gundersen, *Formiddag, den vidunderlige lampen*, 1981, assemblage, MS-02226

Jon Gundersen, *Kalven*, assemblage, MS-02227

Jon Gundersen, *Redet*, assemblage, MS-00476

”Portrett i Norge”, Norsk Folkemuseum,

18.11.04–04.04.05:

Jean Heiberg, *Selvportrett ved staffeliet*, maleri, NG.M.03392

Agnes Hiorth, *Selvportrett*, maleri, NG.M.03348

Mathias Blumenthal, *Elisabeth G Gyldenkrantz*, maleri, NG.M.03334

Jacob Munch, *Ole Zeuthen Ring*, maleri, NG.M.03690

Jacob Munch, *Gesina Ø Ring*, maleri, NG.M.03689

Christian Krohg, *Lucy Parr Egeberg*, maleri, NG.M.02830

Asta Nørregård, *Martine C Hjort*, maleri, NG.M.03581

HCF Hosenfelder, *James Collett*, maleri, NG.M.02909

Adolph Tidemand, *Sella Larsdatter Vikør*, maleri, NG.M.00302-073

Erik Werenskiold, *Dagfinn, kunstnerens sønn*, maleri, NG.M.00534

Hans Heyerdahl, *Søstrene Marthe og Karen Gjermundsen*, maleri, NG.M.00353

Mathias Stoltenberg, *Gutt med såpeboble*, maleri, NG.M.04420

Mathias Stoltenberg, *Caroline Steen*, maleri, NG.M.01919

Harriet Backer, *Malerinnen Kitty L Kielland*, maleri, NG.M.01688

Eilif Peterssen, *Malerinnen Kitty L Kielland*, maleri, NG.M.01520

Nils Gude, *Maleren prof Hans Gude*, maleri, NG.M.00397

Thorvald Erichsen, *Maleren Oluf Wold-Tor-ne og Alfred Hauge*, maleri, NG.M.01116

Karl Jensen-Hjell, *Ved vinduet*, maleri, NG.M.01703

Christian Krohg, *Oda*, maleri, NG.M.02147

Kalle Løchen, *Cecilie Th Krog*, maleri, NG.M.01511

Thorvald Erichsen, *Ragnhild Hvalstad*, maleri, NG.M.02847

Kristofer Sinding-Larsen, *Kunstnerens søster Magna*, maleri, NG.M.01475

Christian Krohg, *Statsminister Johan Sverdrup*, maleri, NG.M.01820

Per Krohg, *Fred, kunstneren med sin familie*, maleri, NG.M.01998

Erling Enger, *Familien, kunstnerens hustru og barn*, maleri, NG.M.02155

Else Christie Kielland, *Komponisten (David Monrad Johansen)*, maleri, NG.M.03064

Erik Werenskiold, *Maleren Eilif Peterssen*, maleri, NG.M.01547

Oda Krohg, *Forfatteren Rota Margrethe Vullum*, maleri, NG.M.03653

Joseph Grimeland, *Odd Nedrum*, skulptur, NG.S.01494

Gustav Vigeland, *Asta Hansteen*, skulptur, NG.S.01640

Arild Kristo, *Portrettegneren på Montmartre*, fotografi, MS-04115

Arild Kristo, *Ungt par beundrer kunstmaler*, fotografi, MS-04133

Mette Tronvoll, *Markus Kiersztan, Petra Langhammer* (fra serien *Couples*), fotografi, MS-03921

Eline Mugaas, *John Minh Nguyen* (fra serien *Couples*), fotografi, MS-03920

Ludvig Eikaas, *Jeg*, grafikk, MS-03802

Gunnar Torvund, *Olav H. Hauge*, skulptur, MS-01176

Nils Aas, *Kongen*, skulptur, MS-03303

Gustav Vigeland, *Hans Dedekam*, skulptur, OK. 11148

“Gli Impressionisti e la Neve. La Francia e l’Europa”, Palazzina per Promotrice delle Belle Arti, Parco del Valentino, Torino

27.11.04–15.05.05:

Jørgen Sørensen, *Vinter*, maleri, NG.M.00676

Frederik Collett, *Ved Mesnas utløp*, maleri, NG.M.00634

Frederik Collett, *Nysne*, maleri, NG.M.00415

Frits Thaulow, *Vinter*, maleri, NG.M.03175

Edvard Munch, *Hvit natt*, maleri, NG.M.00581

”From Cubism to Concretism”, Pori Art Museum, 01.12.04–januar 2005:

Odd Tandberg, *Uten tittel*, 1957, maleri, MS-02032

Odd Tandberg, *Skisse*, maleri, MS-02050

Odd Tandberg, *Skisse*, maleri, MS-02049

Gunnar S. Gundersen, *Komposisjon*, 1958, maleri, MS-04143

Halvdan Ljøsne, *Liten ekspresjon*, 1953, maleri, MS-04049

Ludvig Eikaas, *Komposisjon*, 1949, maleri, MS-02551

Oddmund Kristiansen, *Bliksvår*, 1961, maleri, MS-03996

"Faces in the Crowd", Whitechapel Art Gallery, London, 03.12.04–28.02.05, Museo d'Arte Contemporanea, Castello di Rivoli, 04.04.05–10.07.05:

Edvard Munch, *Dagen derpå*, maleri, NG.M.00808

"The Arts and Crafts Movement in Europe and in America 1880–1920", vandreutstilling USA, start Los Angeles County Museum 19.12.04, avslutning The Cleveland Museum of Art 08.01.06:

Kanne, sølv, David-Andersen, OK. 6578

"Robert Smithson", Museum of Contemporary Art, Los Angeles, 12.09.04–13.12.04, Dallas Museum of Art, Texas, 16.01.05–03.04.05, Whitney Museum of Art, New York, 23.06.05–23.10.05:

Robert Smithson, *Monuments of Passaic*, fotografi, MS-03938

Robert Smithson, *Stills from the Spiral Jetty*, fotografi, MS-03939

"Utopi og nostalgi. Norsk maleri på 1920-tallet", Bergen Kunstmuseum, 14.01.05–08.05.05, Rogaland Kunstmuseum, 29.05.0–14.08.05, Lillehammer Kunstmuseum 05.11.05–15.01.06, Trondheims Kunstmuseum 19.02.06–26.03.06:
Ridley Borchgrevink, *Fra Hjartdal, Telemark*, 1926, maleri, NG.M.01499
Ridley Borchgrevink, *Løve og sebra*, 1931, maleri, NG.M.03401
Roar Bye, *Pariserinne*, 1921, maleri, NG.M.04223
Fritz Christ, *Oppstilling med Picasso-bok og mugge*, ca 1920, maleri, NG.M.03311
Sigurd Danifer, *Fra Kampen*, 1929, maleri, NG.M.01621

Henrik Finne, *Sydfransk kneipe*, 1927, NG.M.01531

Per Krohg, *Drama*, 1926, maleri, NG.M.02205
Doro Ording, *Krabber*, 1930, maleri,

NG.M.01653

Axel Revold, *Kornimport*, 1922, maleri, NG.M.01314

Alf Rolfsen, *Fødselen* 1932, maleri, NG.M.02560

"Style & Splendour. Queen Maud of Norway's Wardrobe 1896–1938", Victoria and Albert Museum, London, 14.01.2005–21.01.06:

Kroningskjole, Vernon/Silkehuset, 1906, tekstil, OK. 1-1962

"Going away"-antrekk, Madame Duboc, 1896, tekstil, OK. 257-1991ab

Drakt brukt under hvetebrødsdagene, Vernon, ca 1896, tekstil, OK. 73-1962ab

Karnevalsantrekk, Morin-Blossier, 1897, tekstil, OK. 256-1991ab

Prins Carls karnevalsantrekk, 1897, tekstil, OK. 251-1991a-c, e-i, l-n

Gallakjole, Morin-Blossier, 1906, tekstil, OK. 2-1962

Aftenkjole, Laferrière, ca 1909, tekstil, OK. 13-1962

Gallakjole, ca 1907-1909, tekstil, OK. 4-1962

Aftenkjole, ca 1907-1909, tekstil, OK. 158-1991a

Aftenkjole, ca 1912-1913, tekstil, OK. 200-1991

Aftenkjole, Worth, 1912-1913, tekstil, OK. 201-1991

Aftenkjole, ca 1914, tekstil, OK. 10-1962

Aftenkjole, ca 1918-1920, tekstil, OK. 206-1991

Aftenkjole, ca 1920, tekstil, OK. 15-1962

Aftenkjole, muligens av Barolet, ca 1920-21, tekstil, OK. 215-1991

Aftenkjole med slep, tidlig 1920-tall, tekstil, OK. 168-1991, OK. 414-1991 (slep).

Aftenkjole, 1920-1923, tekstil, OK. 183-1991

Aftenkjole, Blancquaert, ca 1927, tekstil, OK. 210-1991, OK. 217-1991b (slip)

Aftenkjole, ca 1932, tekstil, OK. 33-1962

Aftenkjole, sannsynligvis av Reville-Terry, ca 1935, tekstil, OK. 72-1991

Kjole, lang, med belte, første halvdel av 1930-tallet, tekstil, OK. 225-1991ab

Aftenkjole med belte, Blancquaert, 1937, tekstil, OK. 31-1962a, OK. 440-1991 (belte)

Kåpe, 1919-1921, tekstil, OK. 127-1991

Kjole, 1923-1924, tekstil, OK. 112-1991

Kjole, 1924-1925, tekstil, OK. 198-1991

Kjole, kåpe og belte, 1930, tekstil, OK. 108-1991a-c

Aftencape, ca 1920, tekstil, OK. 248-1991

Aftencape, midten av 1920-tallet, tekstil, OK. 28-1962

Morgenkjole, ca. 1920, tekstil, OK. 740-1991

Ridedrakt: jakke og forkleskjørt, Busvine, 1934, tekstil, OK. 69-1962ab

Drakt: kjole, jakke, ca. 1934, tekstil, OK. 131-1991a-c

Kjole, Blancquaert, første halvdel av 1930-tallet, tekstil, OK. 100-1991ab

Tea gown, tidlig 1930-tall, tekstil, OK. 30-1962

Aftenkjole, første halvdel av 1930-tallet, tekstil, OK. 18-1962

Drakt: jakke, skjørt, bluse, vest, Reville-Terry, ca 1932, tekstil, OK. 119-1991a-d

Drakt: jakke, skjørt og skjorte, muligens Worth, ca 1938, tekstil, OK. 117-1991abd

Kjole, med belte, 1932-1934, tekstil, OK. 75-1991ac

Ludvig Eikaas grafiske blad *Jeg*, 1968, ble lånt ut til utstillingen "Portrett i Norge" i Norsk Folkemuseum våren 2005.

Foto: Morten Thorkildsen, © Ludvig Eikaas / BONO 2006

- Kjole, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 113-1991
- Ridedrakt: jakke og skjørt, Busvine, ca 1920, tekstil, OK. 68-1962ab
- Ridebluse, Clapham, 1920-tallet, tekstil, OK. 151-1962
- Rideslips, 1920-tallet, tekstil, OK. 152-1962
- Ridehatt, Robert Heath, tidlig 1920-tall?, tekstil, OK. 108-1962
- Ridestøvler, 1920-tallet, lær, OK. 110-1962ab
- Skikåpe, Blancquaert, midten av 1920-tallet, tekstil, OK. 39-1962
- Skiantrekk: jakke med hette, bukser, Braathen, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 71-1962acd
- Skistøvler, Oluf Hansen, ca 1930, lær, OK. 76-1962ab
- Skijakke med hette, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 121-1991a-d
- Støvler med skøyter, 1901-1903, lær/metall, OK. 184-1962ab, OK. 85-1962ab
- Rulleskøyter, 1900-1920, lær/metall OK. 252-1991ab
- Aftenantrekk: kjole, belte og jakke, Worth, vår 1938, tekstil, OK. 214-1991a-c
- Kjole, Worth, vinter 1938/39, tekstil, OK. 98-1991
- Drakt, Worth, vinter 1938/39, tekstil, OK. 120-1991ab
- Aftenkjole, Worth, vår 1938, tekstil, OK. 22-1962a
- Kjole, muligens Sylvian, 1924-1925, tekstil, OK. 186-1991
- Jakke, Sylvian, ca. 1925, tekstil, OK. 268-1991
- Folkedrakt; liv og skjørt, brystduk, belte, skjorte, forkle, hodeplagg, 2 søljer og 2 mansjettknapper, ca 1910, OK. 87-1962a-e, g-k
- Gallakjole, belte og (slip), muligens Worth, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 19-1962a-c
- Prinsesseslep, Ede & Ravenscroft, 1902, tekstil, OK. 32-1962a
- Gallakjole, belte, midten av 1930-tallet, tekstil, OK. 27-1962ab
- Gallakjole, Blancquaert, 1937, tekstil, OK. 25-1962
- Hatt, 1930-tallet, strå/tekstil, OK. 89-1962
- Hatt, 1930-tallet, tekstil, OK. 94-1962
- Hatt, 1930-tallet, strå/tekstil, OK. 751-1991
- Hatt, 1930-tallet, strå/tekstil, OK. 755-1991
- Hatt, 1930-tallet, strå/tekstil, OK. 756-1991
- Hatt, 1930-tallet, tekstil, OK. 758-1991
- Hatt, 1930-tallet, tekstil, OK. 764-1991
- Hatt, import: Jacob Høst, 1930-tallet, tekstil, OK. 767-1991
- Sko, Hook Knowles & Co, London, 1925-30, lær, OK. 52-1962b
- Sko, Hook Knowles & Co, London, 1920-25, lær, OK. 56-1962a
- Sko, Hook Knowles & Co, London, 1925-30, tekstil, OK. 61-1962b
- Støvler, ca. 1896, lær, OK. 74-1962ab
- Sko, Bally Switzerland, 1930-tallet, lær, OK. 642-1991a
- Sko, Hook Knowles & Co, London, 1930-tallet, lær, OK. 648-1991a
- Sko, Joanny, London, 1934, lær, OK. 649-1991b
- Sko, Les Jumelles, London, 1930-tallet, lær, OK. 655-1991a
- Sko, Joanny, London, 1934, lær, OK. 659-1991b
- Sko, Raynes, London, 1930-tallet, lær, OK. 668-1991b
- Sko, Bally Switzerland, 1930-tallet, lær, OK. 670-1991b
- Sko, Bally Switzerland, 1930-tallet, tekstil, OK. 671-1991a
- Sko, Hook Knowles & Co, London, tekstil, OK. 676-1991a
- Sko, 1930-tallet, lær, OK. 677-1991a
- Sko, Hook Knowles & Co, London, sent 1920-tall?, tekstil, OK. 682-1991a
- Sko, Hook Knowles & Co, London, sent 1920-tall?, tekstil, OK. 683-1991a
- Håndveske, England, 1930-tallet, tekstil, OK. 703-1991
- Håndveske, Finnigans, London, 1930-tallet, tekstil, OK. 704-1991a
- Håndveske, Frankrike, 1920-30-tallet, tekstil, OK. 712-1991
- Håndveske, 1930-tallet, lær, OK. 714-1991
- Håndveske, 1930-tallet, tekstil, OK. 716-1991
- Håndveske, Finnigans, London, 1930-tallet, tekstil, OK. 718-1991
- Håndveske, Frankrike, 1910-30?-tallet, metall, OK. 725-1991
- Håndveske, 1900-1920-tallet, tekstil, OK. 729-1991
- Håndveske, 1910-20?, tekstil, OK. 731-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 809-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 810-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 812-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 816-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 820-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, lær, OK. 821-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, lær, OK. 822-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, plastikk, OK. 823-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 824-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, lær, OK. 827-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 828-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 829-1991
- Brystbukett, 1926-27, tekstil, OK. 832-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 833-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 835-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, papir, OK. 837-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 840-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 841-1991
- Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 843-1991

Brystbukett, ca 1927, tekstil, OK. 844-1991
Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 845-1991
Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 847-1991
Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 848-1991
Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 850-1991
Brystbukett, 1930-tallet, tekstil, OK. 851-1991

**”Voyage pittoresque – reiseskildringer fra nord”,
Nordnorsk Kunstmuseum, 15.01.05–28.03.05:**

Baltazar Keilhau, *Lappkone fra Laksefjord i Øst-Finnmark*, tegning, NG.K&H.1984.0060
Johannes Flintoe, *Draktstudier fra Tanaffjord og Laksefjord*, tegning, NG.K&H.1984.0056
Johannes Flintoe, *Draktstudie fra Finnmark*, tegning, NG.K&H.1984.0057
Johannes Flintoe, *Draktstudier fra Karasjok, Vadsø og Tanaelv*, tegning, NG.K&H.1984.0058
Johannes Flintoe, *Sameleir i Øst-Finnmark*, tegning, NG.K&H.1984.0059
Thomas Rowlinson, *Samer på utstilling*, (8.2.1822), 1822, grafikk, NG.K&H.2003.0124

”Nikolai Astrup – Norsk identitetsbygger i et internasjonalt perspektiv”, Haugar

Vestfold Kunstmuseum, 15.01.05–27.02.05,
Drammens Museum, 10.03.05–01.05.05:
Nikolai Astrup, *Stabbur i Jølster*, maleri,
NG.M.00664

”Mikkel McAlinden – retrospektiv”, Stenersenmuseet, Oslo, 18.01.05–27.03.05:
Mikkel McAlinden, *Kendo Glass*, 1985, fotografi, MS-04729

”Franske forbindelser”, Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden, 20.01.05–28.03.05:
Gudrun Kongelf, *Komposisjon*, 1952, grafikk, MS-01893

Gudrun Kongelf, *Uten tittel*, 1950, maleri, MS-03759
Tor Hoff, (*Uten tittel*), 1950, maleri, MS-02043
Karsten Keiseraas, *Renessanse (Fallen rytter)*, 1955-56, maleri, MS-02181
Knut Rumohr, *Hane*, grafikk, MS-00945
Jens Johannessen, *Diptykon*, maleri, MS-02622
Johs Rian, *Blått II*, maleri, MS-02716

”Jon Gundersen - TING”, Bergen Kunstmuseum, 03.02.05–24.04.05:

Jon Gundersen, *Hus med stein*, skulptur, MS-00386
Jon Gundersen, *Hus av firkantet stål*, skulptur, MS-00387
Jon Gundersen, *Lite hus med varmt og kaldt*, skulptur, MS-03037
Jon Gundersen, *Lite hus med øks*, skulptur, MS-03038
Jon Gundersen, *Formiddag, den vidunderlige lampen*, assemblage, 1981, MS-02226
Jon Gundersen, *Kalven*, assemblage, 1980, MS-02227
Jon Gundersen, *Redet*, assemblage, 1981, MS-00476

”Munch revisited – Edvard Munch and the Art of Today”, Museum am Ostwall Dortmund, 30.01.05–01.05.05:

Edvard Munch, *Natt i Nizza*, (1891), maleri, NG.M.00394
Edvard Munch, *Rød villvin*, (1900), maleri, NG.M.01894
Edvard Munch, *Vinter ved fjorden*, 1915, maleri, NG.M.01864

”Frihet og fremtidshåp”, Oslo Bymuseum, 10.02.05–28.02.06:

Halfdan Strøm, *I furulund*, 1908, maleri, NG.M.00727
Axel Boman, Vase, Hadelands glasverk, 1911, OK. 11093
Kolo Moser, Vase, 1900, OK. 6536
Emilie Gallé, Vase, 1904-31, OK. 99-1988
Andreas Ollestad, Vase, ca. 1900, OK. 12-2000
Thorolf Holmboe, Vase, OK. 7498
Bolle, Porsgrunds porselensfabrik, OK. 22-1990
Kopp med skål, Porsgrunds porselensfabrik, OK. 42-1993
Emilie Gallé, Flakong, OK. 21-1982
Kolo Moser, Vinglass, ca 1900, OK. 6541

”Caspar David Friedrich – Der Watzmann”, Hamburger Kunsthalle, 11.02.05–24.04.05:

August Heinrich, *Watzmann*, 1820, tegning, NG.K&H.B.15644
Carl Gustav Carus, *Isbre ved Chamonix*, 1821, tegning, NG.K&H.B.15966

”Munch Själv”, Moderna Museet, Stockholm, 18.02.05–15.05.05, Munch-museet, 03.06.05–28.08.05, Royal Academy of Arts, London, 17.09.05–11.12.05:

Edvard Munch, *Selvportrett*, 1886, maleri, NG.M.01915
Edvard Munch, *Selvportrett med sigaret*, 1895, maleri, NG.M.00470

”Edvard Munch”, Complesso del Vittoriano, Roma, 11.03.05–19.06.05:

Edvard Munch, *Natt i St. Cloud*, (1890), maleri, NG.M.01111
Edvard Munch, *Kyss*, 1892, maleri, NG.M.02812
Edvard Munch, *Melankoli*, (1892), maleri, NG.M.02813

Edvard Munch, *Fru Ragnhild Bäckström*, (ca. 1894), maleri, NG.M.02814
 Edvard Munch, *Måneskinn*, 1895, maleri, NG.M.02815
 Edvard Munch, *Parisermodell*, (1896), maleri, NG.M.02816
 Edvard Munch, *Franskmannen*, (ca.1901), maleri, NG.M.00811
 Edvard Munch, *Pikene på bryggen*, (ca.1901), maleri, NG.M.00844
 Edvard Munch, *Selvportrett, spanskesyken*, 1919, maleri, NG.M.01867
 Edvard Munch, *Døden og kvinnen* (1894), grafikk, NG.K&H.A.19051
 Edvard Munch, *Dagen derpå* 1895 (1894), grafikk, NG.K&H.A.19060
 Edvard Munch, *Sommernatt. Stemmen* 1895 (1894), grafikk, NG.K&H.A.19062
 Edvard Munch, *Kristianiaboheim I* (1895), grafikk, NG.K&H.A.19056
 Edvard Munch, *Tiltrekning II* 1895, grafikk, NG.K&H.A.19061
 Edvard Munch, *Kvinnen II* (1895), grafikk, NG.K&H.A.19064
 Edvard Munch, *Kyss* (1895), grafikk, NG.K&H.A.19065
 Edvard Munch, *Skrik* (1895), grafikk, NG.K&H.A.18995
 Edvard Munch, *Vampyr I* (1895), grafikk, NG.K&H.B.00616
 Edvard Munch, *Selvportrett* 1895, grafikk, NG.K&H.A.18994
 Edvard Munch, *Urnen og Sjalusi I* (1896), grafikk, NG.K&H.A.19037
 Edvard Munch, *Syk pike* (1896), grafikk, NG.K&H.A.19028
 Edvard Munch, *Løsrivelse II* (1896), grafikk, NG.K&H.A.19030
 Edvard Munch, *Mannshode i kvinnehår* (1896), grafikk, NG.K&H.A.19096
 Edvard Munch, *Måneskinn I* (1896), grafikk, NG.K&H.B.00615
 Edvard Munch, *Sørgemarsj* (1897), grafikk, NG.K&H.A.19004
 Edvard Munch, *Mot skogen I* (1897), grafikk, NG.K&H.A.19520
 Edvard Munch, *Strandmystikk* (1897), grafikk, NG.K&H.A.19112
 Edvard Munch, *Smertens blomst* (1898), grafikk, NG.K&H.A.19097
 Edvard Munch, *To mennesker. De ensomme* (1899), grafikk, NG.K&H.A.19102
 Edvard Munch, *Synden* (1902), grafikk, NG.K&H.A.19518
 Edvard Munch, *Mannsakt* (1902), grafikk, NG.K&H.A.19006
 Edvard Munch, *Kyss IV* (1902), grafikk, NG.K&H.A.19517
 Edvard Munch, *Dødsdans* (1915), grafikk, NG.K&H.A.19018
 Edvard Munch, *Selvportrett ved vinen* (1930), grafikk, NG.K&H.A.19025

”Rolf Groven”, Galleri Pontoppidan, Oslo, 12.03.05–29.04.05:
 Rolf Groven, *Gi han ei framtid*, 1977, maleri, MS-00116

”Asbjørg Borgfelt og Per Hurum”, Rådhusgalleriet, Oslo, 02.04.05–17.04.05:
 Asbjørg Borgfeldt, *Kornbindersken*, 1933, skulptur, NG.S.01543
 Per Hurum, *Kunstnerens mor*, (1937), skulptur, NG.S.01247
 Per Hurum, *To foler*, (1961), skulptur, NG.S.01621
 Per Hurum, *Danserinne*, 1970, skulptur, NG.S.01464

”Paul Osipow malerier”, Kunstnernes Hus, Oslo, 08.04.05–05.06.05:
 Paul Osipow, *Stor korv*, 2002, maleri, MS-04610

”Vera Nilsson. De är damer allihop”, Göteborgs Konstmuseum, 27.04.05–14.08.05:
 Vera Nilsson, *Pike i gul kjole*, 1918, maleri, NG.M.02976
 Vera Nilsson, *Barn aker kjelke, Amager II*, maleri, NG.M.02975

”Nordmenn og svensker 1814–2005”, Norsk Folkemuseum, 28.04.05–05.09.05, Nordiska Museet, Stockholm, 27.10.05 – mai 2006:
 Adolph Tidemand, *Mann fra Finnskogen i Värmland*, 1852, maleri, NG.M.00302-61

”Oda Krohg”, Lillehammer Kunstmuseum, 30.04.05–14.08.05:
 Oda Krohg, *Kunstnerinnen Asta Hansteen*, (ca. 1903), maleri, NG.M.00686
 Oda Krohg, *Den svenske maler Ivar Arosenius*, (1905), maleri, NG.M.00617
 Oda Krohg, *En abonnent på Aftenposten*, maleri, NG.M.04218

”Holmsbu-kolonien”, Holmsbu Billedgalleri, 01.05.05–01.10.06:
 Thorvald Erichsen, *Gudrun i hengekøyen*, 1916, maleri, NG.M.02532
 Thorvald Erichsen, *Fra Holmsbu*, 1937-39, maleri, NG.M.01955

”Kennst du das Land. Italienbilder der Goethezeit”, Neue Pinakothek, München, 03.05.05–31.07.05:
 Johann Wilhelm Schirmer, *Trapp i Villa Chigi*, tegning, NG.K&H.B.16977

Thomas Fearnley, *Studie fra Capri*, 1833, maleri, NG.M.03588
Thomas Fearnley, *En skypumpe over Napoligolfen*, (1833), maleri, NG.M.00502
Johan Christian Dahl, *Napoligolfen ved Vesuv*, 1820, maleri, NG.M.00426-29

”Reunion”, Vestfossen Kunstlaboratorium, 08.05.05–02.10.05:

Mari Slaattelid, *Solitær*, 2004, fotografi, NMK.2004.0292
Olav Christopher Jenssen, *Lack of memory*, 1991-92, maleri, MS-02497
Olav Christopher Jenssen, *Recognize (Friendliness)*, 1992, maleri, MS-02498
Bård Breivik, *Travelling Form III*, 1990, skulptur, MS-03549
Børre Larsen, *Tilgi meg*, 1995, skulptur, MS-03780
Børre Larsen, *Solnedgang*, 1994, skulptur, MS-03781
Svein Jacobsen, *Nekropolis*, 1995-98, maleri, MS-04144
Jan Groth, *Tegn*, 1989, tekstil, MS-04293
Marius Mørch, *Disguises*, video, MS-04532
Bjørn Ransve, *Spiral, form av perler*, 2000, tegning, MS-04402
Bjørn Ransve, *Blomst med to stilker*, 2000, tegning, MS-04403
Bjørn Ransve, *Form under danning*, 1999, tegning, MS-04404
Rune Johansen, *Hjort i solnedgang med pins*, 1994, fotografi, MS-04456
Tor Magnus Lundebø, *Suburban Sahara*, 2001, maleri, MS-04557
Anne Katrine Dolven, *That's Life, I Guess I*, 2001, maleri, MS-04574
Bjarne Melgaard, *Chemical Diary*, 2002, installasjon, MS-04612

Thorbjørn Rødland, *Hvitt vrak*, 1998, fotografi, MS-04158
Thorbjørn Rødland, *Sublimering*, 1998, fotografi, MS-04159
Thorbjørn Rødland, *Hagen*, 1998, fotografi, MS-04160
Thorbjørn Rødland, *Den nye kunstneren*, 1998, fotografi, MS-04161

”Studenter i Christiania 1813–1905”, Oslo Bymuseum, 12.05.05–10.09.05:

Gustav Vigeland, *Forfatteren Arne Garborg*, skulptur, NG.S.00723

”Den forunderlige stillheten. Ida Lorentzen og Vilhelm Hammershøi”, Blaafarveværket, Modum, 21.05.05–25.09.05:

Vilhelm Hammershøi, *Landskap tidlig vår*, maleri, NG.M.04329
Vilhelm Hammershøi, *Myntsamlere*, 1904, maleri, NG.M.02273
Vilhelm Hammershøi, *Kunstnerens hustru ved sybordet*, 1897, maleri, NG.M.01484

”Nation och Union”, Rackstadmuseet, Arvika, 21.05.05–16.10.05:

Eilif Peterssen, *Mor Utne*, maleri, NG.M.00358
Eilif Peterssen, *Forfatteren Arne Garborg*, maleri, NG.M.00457
Gerhard Munthe, *Fra Vågå*, maleri, NG.M.00711
Gerhard Munthe, *Fra Nittedal*, maleri, NG.M.00671
Erik Werenskiöld, *Bjørnstjerne Bjørnson*, maleri, NG.M.00337

”Romerske portretter i gull og marmor”, Kistefos-museet, Jevnaker, 22.05.05–25.09.05:

Gaius Julius Caesar, skulptur, NG.S.00442
Nero, skulptur, NG.S.01248
Lucius Verus, skulptur, NG.S.01158
Commodus, skulptur, NG.S.01013
Hode av en tetrark-keiser, skulptur, G.S.01014

”Fotografiets utvidete felt – Preus Museum 10 år”, Preus fotomuseum, Horten, 26.05.05–14.08.05:

Rainer Ganahl S/L, *Noam Chomsky, Edward Said, Middle East Politics, Miller Theatre, Columbia University, New York*, 4/9/1999, 1999, MS-04324
Rainer Ganahl S/L, *Gayatri Chakravorty Spivak, Hamid Dabashi, Introduction to Comparative Literature and Society, New York*, 12/1/1999, 1999, MS-04325
Rainer Ganahl S/L, *Ron Clark, Reading Seminar, Whitney Independent Study Program, New York*, 1/6/2000, 2000, MS-04326
Rainer Ganahl S/L, *Paul Ricoeur, Paul Ricoeur moderated by Gayatri Chakravorty Spivak, Columbia University, New York*, 10/19/1999, 1999, MS-04327
Rainer Ganahl S/L, *Stuart Hall, Ethnicity, Nation and Race at the Millenium, The Institute of Education, University of London, London*, 7/1/1999, 1999, MS-04328

”Unionsoppløsning og Setesdalen”, Setesdalsmuseet, Rysstad, 01.06.05–01.09.05:

August Schneider, *Bykle kirkebygd*, 12. juli (1865?), tegning, NG.K&H.B.03862
August Schneider, *Furu ved Bjonnevatn*, 2. august 1867, tegning, NG.K&H.B.03874
August Schneider, *Hommsfjorden*, tegning, NG.K&H.B.03898

August Schneider, *Hylestadportalen*, tegning, NG.K&H.B.03936
August Schneider, *Kveste*, 15. juli 1864, tegning, NG.K&H.B.03937
August Schneider, *Gyvi Danielsdatter Nusvik*, 19. juli 1863, tegning, NG.K&H.B.03940
August Schneider, *Kvinne fra Setesdal*, tegning, NG.K&H.B.03942
August Schneider, *Olav Gregersøn Jordie og Anlaug Danielsdatter Jordi*, 19. juli 1863, tegning, NG.K&H.B.03943
August Schneider, *Årestue*, Åkre 17. juli 1865, tegning, NG.K&H.B.03946
August Schneider, *Landskap ved Helle, Straumsfjorden*, 14. juli 1864, tegning, NG.K&H.B.03948
August Schneider, *Landskap, fra Leitet mot Steinsås*, tegning, NG.K&H.B.03963
August Schneider, *Targjerd Olsdatter Brokke*, 21. juli 1863, tegning, NG.K&H.B.03964
August Schneider, *Kvinne med barn, sittende i vugge*, 12. juli 1864, tegning, NG.K&H.B.03965
August Schneider, *Fra Valle, Tveitebø*, tegning, NG.K&H.B.03981
August Schneider, *Einang ved Homme i Valle, Setesdal*, september 1869, tegning, NG.K&H.B.04068
August Schneider, *Anne Svenkjedatter Austad*, 21. juli 1863, tegning, NG.K&H.B.04069
August Schneider, *Byklestigen*, 12. juli 1864, tegning, NG.K&H.B.04081
August Schneider, *Brokka med drumbe*, juli 1865, tegning, NG.K&H.B.04083
August Schneider, *Det indre av et kvernhus*, tegning, NG.K&H.B.04084
August Schneider, *Ung jente fra Setesdalen*, tegning, NG.K&H.B.04085
August Schneider, *Ung jente fra Setesdalen*, tegning, NG.K&H.B.04086

August Schneider, *Sittende pike*, Kveste 10. oktober 1870, tegning, NG.K&H.B.04087
August Schneider, *Kjetil Tellefsson Kyrvestad*, Kveste 19. september 1807, tegning, NG.K&H.B.04088
August Schneider, *Bjørn Olusen Kveste*, tegning, NG.K&H.B.04401

”Nils Aas og portrettet”, Nils Aas Kunstverksted, Inderøy, 04.06.05–28.08.05:

Nils Aas, *Frantz*, 1970, tegning, NG.K&H.1973.0090
Nils Aas, *Einar Gerhardsen med hatten i hånden*, 1972, tegning, NG.K&H.1973.0091
Nils Aas, *Johan Borgen*, (1972), tegning, NG.K&H.1973.0094
Nils Aas, *Hode av kongen*, (1968), tegning, NG.K&H.1973.0099
Nils Aas, *Hode av kongen*, (1970), tegning, NG.K&H 1973.0097
Nils Aas, *Kongen i profil*, (1970), tegning, NG.K&H 1973.0101

”Harald Kihle. Retrospektiv”, Haugar Vestfold Kunstmuseum, 04.06.05–28.08.05, Lillehammer Kunstmuseum, 10.09.05–23.10.05:

Harald Kihle, *En jordferd*, 1936, maleri, NG.M.04211
Harald Kihle, *Besøk*, 1945-46, maleri, NG.M.04235
Harald Kihle, *Udåd*, 1953-60, maleri, NG.M.04266
Harald Kihle, *Juvel, Dyrlandsdal i Telemark*, 1938, maleri, NG.M.01936

”Fredrik Borgen”, Akershus fylkesmuseum (Ullensaker Museum), 05.06.05–15.09.05:

Fredrik Borgen, *Norderhov kirke og prestegård*, 1880, maleri, NG.M.04290

”Ivar Arosenius. Akvareller”, Nordiska Akvarellmuseet, Skärhamn, 05.06.05–25.09.05:
Ivar Arosenius, *Portrett av Per Krohg*, 1905, maleri, NG.M.03278

”Stortinget og unionen med Sverige. Dokumenter fra Stortingets arkiver 1814–1905”, Stortinget, 07.06.05–30.09.05:

Nils Aas, *Kongen*, skulptur, MS-03303
Snusdåse, OK. 10414
Olaf Glosimodt, *Grev Herman Wedel-Jarlsberg*, skulptur, NG.S.00111
Hans Budal, *Kong Karl XV*, skulptur, NG.S.00130

”Edvard Munch og samtidskunsten”, Henie Onstad Kunstsenter, 16.06.05–18.09.05:

Wilhelm Freddie, *Exécution. Hommage á Grimau*, 1964-65, maleri, MS-02933
Edvard Munch, *Natt i Nice*, (1891), maleri, NG.M.00394
Edvard Munch, *Rød villvin*, (1900), maleri, NG.M.01894
Edvard Munch, *Vinter på fjorden*, 1915, maleri, NG.M.01864

”Marinemaler Lauritz Haaland (1855–1928)”, Stavanger Sjøfartsmuseum, 23.06.05–31.12.05:

Lauritz Haaland, *Skuter i havn*, 1885, maleri, NG.M.04398

”Kongevalget i november 1905 og det nye monarkiets begynnelse”, Det Kongelige Hoff, Slottet, Oslo, 25.06.05–14.08.05:

Dronning Maud:
Gallakjole, 1906, tekstil, OK. 5-1962
Ridestøvler, 1930-tallet, lær, OK. 109-1962 ab
Ridehatt, 1920-tallet, tekstil, OK. 93-1962
Ridepisk, 1911, tre/metall, OK. 83-1962

“Van Gogh tekeningen”, Van Gogh Museum, Amsterdam, 01.07.05–18.09.05, “Van Gogh drawings”, Metropolitan Museum of Art, New York, 12.10.05–31.12.05:

Vincent van Gogh, *Utsikt mot Arles fra Montmajour*, 1888, tegning, NG.K&H.00068

“Snorres kongesagaer”, Universitetsbiblioteket i Oslo/Galleri Sverdrup, 12.08.05–09.09.05:

Eilif Peterssen, *Da stod Sigurd Sigurdsson opp og gjorde sig rede til at gaa*, tegning, NG.K&H.B.03814

Wilhelm Wetlesen, *Erlend kringsatte Åsurs hus og brente ham inne*, tegning, NG.K&H.0076.1987

Christian Krohg, *Jarlen setter biskopene i land i Danmark*, tegning, NG.K&H.B.03315

Erik Werenskiold, *Erling og hans menn gikk over elven*, tegning, NG.K&H.0072.1987

Halfdan Egedius, *Kong Magnus og Kalv Arnesson på Stiklestad*, tegning, NG.K&H.B.03102

Johannes Flintoe, *Fimreite*, tegning, NG.K&H.1953.0104

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Harald Haardraade*, tegning, NG.K&H.B.07215

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Olav Trygvesson*, tegning, NG.K&H.B.07234

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Inges Saga*, tegning, NG.K&H.B.07243

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Sigurd Jorsalfarer*, tegning, NG.K&H.B.07242

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Sigurd Jorsalfarer*, tegning, NG.K&H.B.07241

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Sigurd Jorsalfarer*, tegning, NG.K&H.B.07240

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Magnus den Gode*, tegning, NG.K&H.B.07216

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Magnus*

Barfot, tegning, NG.K&H.B.07217

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Olav Kyrre*,

tegning, NG.K&H.B.07211

Gerhard Munthe, *Vignett, Fabeldyr*, tegning, NG.K&H.B.07124

Gerhard Munthe, *Odin*, tegning, NG.K&H.B.06233

Gerhard Munthe, *Vignett, To Stridsmenn*, tegning, NG.K&H.B.07121

Gerhard Munthe, *Vignett, Kriger*, tegning, NG.K&H.B.07206

Gerhard Munthe, *Sluttvignett, Inges Saga*, tegning, NG.K&H.B.07097

Gerhard Munthe, *Initialen M, Magnus den Gode*, tegning, NG.K&H.B.07093

Gerhard Munthe, *Initialen S, Harald Haardraade*, tegning, NG.K&H.B.07094

Gerhard Munthe, *Initialen H, Harald Haarfagres Saga*, tegning, NG.K&H.B.07102

Gerhard Munthe, *Initialen S, Harald Haardraade*, tegning, NG.K&H.B.07103

Gerhard Munthe, *Initialen M, Magnus Barfot*, tegning, NG.K&H.B.07104

Gerhard Munthe, *Vignett, Ynglingesagaen*, tegning, NG.K&H.B.07105

Gerhard Munthe, *Kong Agnes død, Ynglingesagaen*, tegning, NG.K&H.B.07106

Gerhard Munthe, *Kong Dags død, Ynglingesagaen*, tegning, NG.K&H.B.07107

Gerhard Munthe, *Initialen H, Haakon Adalstensfostre*, tegning, NG.K&H. B.07108

“Per Kirkeby. Refleksjoner 1985-2005”, Kunstforeningen Gl. Strand, København, 20.08.05–30.10.05:

Peder Balke, *Fra Nordkapp*, (1840), maleri, NG.M.04152

Peder Balke, *Nordlys over fire menn i robåt*, maleri, NG.M.04272

Peder Balke, *Kystlandskap med vrak*, maleri, NG.M.00379

Peder Balke, *Opprørt hav ved klippekyst*, maleri, NG.M.04243

Peder Balke, *En foss*, maleri, NG.M.01459

“Myt och landskap. Bortom unionens utanverk”, Prins Eugens Waldemarsudde, Stockholm, 03.09.05–08.01.06:

Oscar Wergeland, *Nordmennene lander på Island*, 1877, maleri, NG.M.04428

Peter Nicolai Arbo, *Åsgårdsreien*, 1872, maleri, NG.M.00285

Erik Werenskiold, *Dikteren Bjørnstjerne Bjørnson*, maleri, NG.M.03673

Johan Christian Dahl, *Fra Lyshornet*, 1836, maleri, NG.M.01062

August Cappelen, *Skogtjern i nedre Telemark*, 1852, maleri, NG.M.00199

“Identitet – Kunst i Møre og Romsdal gjennom 5000 år”, Kunstmuseet KUBE, Ålesund, 17.09.05–17.02.06:

Rolf Groven, *Gi han ei framtid*, 1977, maleri, MS-00116

“Renoir’s Women”, Columbus Museum of Art, Ohio, 23.09.05–15.01.06:

Pierre-Auguste Renoir, *Badende kvinne*, 1885-86, maleri, NG.M.01166

“Veslemøy Sparre Jansen”, Hå gamle Prestegård, Hå, 24.09.05–23.10.05:

Veslemøy Sparre Jansen, *Glimt fra en historie I*, tegning, NMK-2004.0328

Veslemøy Sparre Jansen, *Glimt fra en historie II*, tegning, NMK-2004.0329

**“Edvard Munch’s Mermaid in Context”,
Philadelphia Museum of Art, 24.09.05-
31.12.05:**

Edvard Munch, *Måneskinn*, 1895, maleri,
NG.M.02815
Edvard Munch, *Melankoli*, (1892), maleri,
NG.M.02813

**”Landet der sitroner gror. Med J.C. Dahl,
Thomas Fearnley og Johan Gørbitz til Syd-
Italia”, Nordnorsk Kunstmuseum, 01.10.05-
11.12.05:**

Johan Christian Dahl, *Grotte ved Posillipo*,
1820, maleri, NG.M.00426-026
Johan Christian Dahl, *Utsikt fra Pimonte*,
1820, maleri, NG.M.00766
Johan Christian Dahl, *Kasernen ved Pizzofal-
cone, Napoli*, 1820, maleri, NG.M.00773
Thomas Fearnley, *Fra Castellamare*, 1833,
maleri, NG.M.00601
Thomas Fearnley, *Fra Amalfi*, 1833, maleri,
NG.M.01749
Thomas Fearnley, *Terrasse med stenek. Sor-
rento*, 1834, maleri, NG.M.03369
Thomas Fearnley, *Maleren og gutten*, (1834),
maleri, NG.M.01750
Johan Gørbitz, *Fra Capri*, maleri, NG.M.00274
Johan Christian Dahl, *Vesuv sett fra Sorren-
to-halvøya*, 1820, tegning, NG.K&H.B.01697
Johan Christian Dahl, *Kystparti ved Meta*,
1820, tegning, NG.K&H.B.02652
Johan Christian Dahl, *Vesuv sett fra Napoli-
golfen*, 1820, tegning, NG.K&H.B.02637
Johan Christian Dahl, *Kystparti ved Sorrento*,
1820, tegning, NG.K&H.B.02687
Johan Christian Dahl, *Felukker, Castella-
mare*, 1820, tegning, NG.K&H.B.01673
Johan Christian Dahl, *Utsikt over Castella-
mare*, 1820, tegning, NG.K&H.B.02598

Johan Christian Dahl, *Stranden ved Castella-
mare*, 1820, tegning, NG.K&H.B.02686
Johan Christian Dahl, *Fra Castellamare*,
1820, tegning, NG.K&H.B.02589
Johan Christian Dahl, *Vesuv i utbrudd*, 1820,
tegning, NG.K&H.B.01691
Johan Christian Dahl, *Bro over Sarno ved
Castellamare*, 1820, tegning, NG.K&H.
B.02597
Johan Christian Dahl, *Orlogsskip på reden
utenfor Napoli*, 1820, tegning, NG.K&H.
B.02600
Johan Christian Dahl, *Napoli sett fra Via di
Posillipo*, 1820, tegning, NG.K&H.B.02122
Johan Christian Dahl, *Seilskuter i Napoli-
golfen*, 1820, tegning, NG.K&H.B.01698
Johan Christian Dahl, *Sorrento-halvøya og
Monte Tiberio, Capri*, 1820, tegning, NG.K&H.
B.01695
Johan Christian Dahl, *Fra Capris nordkyst*,
1820, tegning, NG.K&H.B.02653
Johan Christian Dahl, *Grotte på kysten ved
Napoli*, 1821, tegning, NG.K&H.B.01706
Thomas Fearnley, *Kysten ved Palermo*, 1833,
tegning, NG.K&H.A.03365
Thomas Fearnley, *Palermo sett fra Monte Pel-
legrini*, 1833, tegning, NG.K&H.A.03369
Thomas Fearnley, *Santa Rosalea ved Paler-
mo*, 1833, tegning, NG.K&H.A.03210
Thomas Fearnley, *Palermo med Monte Pelle-
grino*, 1833, tegning, NG.K&H.A.03201
Thomas Fearnley, *Utsikt fra det antikke teatret
i Siracusa*, (1833?), tegning, NG.K&H.A.03211
Thomas Fearnley, *Taormina og Capo Schisò
sett fra det greske teatret*, 1833, tegning,
NG.K&H.A.03212
Thomas Fearnley, *Fra Sorrento*, 1833, tegn-
ing, NG.K&H.A.03220
Thomas Fearnley, *Fra Lacco Ameno*, 1833,

tegning, NG.K&H.A.03227
Thomas Fearnley, *Vesuv sett fra Castellam-
mare*, (ant. 1833), tegning, NG.K&H.03205
Thomas Fearnley, *Fra Capri*, 1834, tegning,
NG.K&H.A.03206
Thomas Fearnley, *Fra Sorrento*, 1834, tegn-
ing, NG.K&H.A.03588
Thomas Fearnley, *Vesuv sett fra Sorrento*,
1834, tegning, NG.K&H.A.03219
Thomas Fearnley, *Fra Vico Equense*, 1834,
tegning, NG.K&H.A.03208
Thomas Fearnley, *Vei ved Sorrento*, 1834,
tegning, NG.K&H.A.03224
Thomas Fearnley, *Fra Castellamare*, 1834,
tegning, NG.K&H.A.03217
Thomas Fearnley, *Fra Vico Equense*, 1834,
tegning, NG.K&H.A.03223
Thomas Fearnley, *Fra Vico Equense*, 1834,
tegning, NG.K&H.A.03209
Thomas Fearnley, *Italiensk kystby*, tegning,
NG.K&H.A.03216
Thomas Fearnley, *Stranden i Vico Equense*,
(ant. 1834), tegning, NG.K&H.A.03203
Johan Gørbitz, *Fiskerbåter, Napoli*, 1833, teg-
ning, NMK.2005.0023
Johan Gørbitz, *Valle dei Molini ved Amalfi*,
1833, tegning, NMK.2005.0036
Johan Gørbitz, *Grotte ved Amalfi*, 1833, teg-
ning, NMK.2005.0037
Johan Gørbitz, *Klostergård, Amalfi*, 1833, teg-
ning, NMK.2005.0040
Johan Gørbitz, *Via di Camaldoli ved Napoli*,
1834, tegning, NMK.2005.0063
Johan Gørbitz, *Fra Mergellina*, (1834?), teg-
ning, NMK.2005.0066
Johan Gørbitz, *La strada dei sepolchri*, 1834,
tegning, NMK.2005.0073
Johan Gørbitz, *Utsikt mot Ischia*, 1834, teg-
ning, NMK.2005.0074

- Johan Gørbitz, *Vesuv sett fra moloen i Napoli*, tegning, NMK.2005.0081 recto
 Johan Gørbitz, *Båt*, Napoli, tegning, NMK.2005.0090
 Johan Gørbitz, *Landskap ved Napoli- eller Amalfi-golfen*, tegning, NMK.2005.0094
 Johan Gørbitz, *Ved Fortuna-templet*, tegning, NMK.2005.0096
 Johan Gørbitz, *Bro ved Sorrento*, tegning, NMK.2005.0108
 Johan Gørbitz, *Ruin i utkanten av Napoli*, 1834, tegning, NG.K&H.B.06565
 Johan Gørbitz, *Italiensk landskap*, tegning, NG.K&H.B.06566
 Johan Gørbitz, *Napoli sett fra vest*, tegning, NG.K&H.B.06568
 Johan Gørbitz, *Figurstudier*, Amalfi, tegning, NG.K&H.B.06571
 Johan Gørbitz, *Hus i Posillipo*, tegning, NG.K&H.B.06572
 Johan Gørbitz, *Amfiteatret i Pozzuoli*, tegning, NG.K&H.B.06576
 Johan Gørbitz, *Italiensk genrescene i gårdsrom*, tegning, NG.K&H.B.00080
 Johan Gørbitz, *"Tassos hus"*, Sorrento, tegning, NG.K&H.B.06585
- "ANGSTENS UTTRYKK. Dypdykk i Nasjonalmuseets samling", Henie Onstad Kunstsenter, 13.10.05–29.01.06:**
 Gustav Vigeland, *Bedende kvinne*, 1922, skulptur, NG.S.00922
 Asmus Carstens, *Parcen Atropos, skjebneguddinnen*, skulptur, NG.S.00397
 Robert Dietrich, *Ung gutt*, skulptur, NG.S.00981
 Ragnhild Butenschön, *Flyktninger*, skulptur, NG.S.01710
 Gitte Dæhlin, *Lukket avdeling*, 1980, skulptur, MS-01750
- Wladyslaw Hasior, *Fane til de mistenkte*, 1970, skulptur, MS-02941
 Jean Ipousteguy, *Criblée*, 1966, skulptur, MS-03174
 Kristian Kvakland, *Stengt inne*, 1976, skulptur, MS-01753
 Tony Oursler, *She. Blue. Green*, 1996, skulptur, MS-03858
 Dario Villalba, *La Espera*, skulptur, MS-03798
 Trak Wendish, *Mann auf Rädern*, 1992, skulptur, MS-03526
 Andrea Gastaldi, *Fangen i Chillon*, 1854, maleri, NG.M.00206
 Kai Fjell, *Voldsmannen*, 1933, maleri, NG.M.1762
 Per Barclay, *Uten tittel*, 1993, installasjon (trommerom), MS-04145
 Adolf Denis Horn, *Demring*, 1971, maleri, MS-01818
 Thore Haaland, *Ruiner*, 1946-47, maleri, MS-0013
 Per Kleiva, *Makulert*, 1980, maleri, MS-02640
 Berit Soot Kløvig, *Vietnam*, 1967, maleri, MS-00372
 Ole Sjøli, *Ensom, trassig, dødelig*, 1973, maleri, MS-02782
 Victor Sparre, *Sluttspill*, 1979, maleri, MS-01774
 Velickovic, *Sted* 1978-79, maleri, MS-02990
 Dario Villalba, *Faz*, 1978, maleri, MS-03843
 Dario Villalba, *Cabeza*, 1980, maleri, MS-02992
 Jakob Weidemann, *Mørkemannen*, 1943, maleri, MS-04727
 Chrux Dahl, *Atombyen*, 1961, grafikk, NG.K&H.1961.0040
 Doro Ordning, *Splittet hode*, grafikk, NG.K&H.1970.0016
- Edvard Munch, *Den døde mor og barnet*, grafikk, NG.K&H.A.19083
 Edvard Munch, *Skrik*, grafikk, NG.K&H.A.18995
 Arne Bendik Sjur, *Det lukkede og åpne rom*, grafikk, NG.K&H.1970.0111
 Arne Bendik Sjur, *Sirkelbildet*, grafikk, NG.K&H.1970.0110
 Arne Bendik Sjur, *Ut i det fri*, grafikk, NG.K&H.1972.0003
 Arne Bendik Sjur, *Den voldsomme stillheten*, grafikk, NG.K&H.1972.0004
 Arne Bendik Sjur, *Sitte fast. Et mørkt rom*, grafikk, NG.K&H.1983.0038
 Arne Bendik Sjur, *Voldsomme bevegelser. Han skriker*, grafikk, NG.K&H.1983.0047
 Bendik Sjur, *Kommer fram, i stor fart*, grafikk, NG.K&H.1983.0046
 Bendik Sjur, *Fra rom gjennom rom*, grafikk, NG.K&H.1983.0053
 Marina Abramovic, *Freeing the voice*, 1974, fotografi, MS-04461
 Per Inge Bjørlo, *Heads from Balance*, 1998, grafikk, MS-04152, serie på 17
 Guttorm Guttormsgaard, *Det er langt unna – vel?*, 1974, grafikk, MS-01180
 Bruno Lundstrøm, *Tegning*, 1977, tegning, MS-00989
 Per Barclay, *Slaktehus*, 1996, fotografi, MS-04146
 Marius Mørch, *Disguises*, 2001, video, MS-04532
 Gary Hill, *Wall Piece*, 2000, video, MS-04531
 Cindy Sherman, *Untitled #92*, 1981, fotografi, MS-03741

”1900–1935 EKSPRESJON! Edvard Munch – tysk og norsk kunst i tre tiår”, Munch-museet, 13.10.05–08.01.06:

Bjarne Engebret, *Slåttekarer*, 1934, maleri, NG.M.03572
Gert Jynge, *Gårdbruker*, 1937, maleri, NG.M.01877
Gert Jynge, *Morgen*, 1933, maleri, NG.M.04270
Willy Midelfart, *På gaten i Berlin*, (1932), maleri, NG.M.03868
Rolf Nesch, *Derby i Hamburg*, 1931, maleri, NG.M.03380
Rolf Nesch, *To mennesker på stranden*, materialbilde, NG.M.03688
Sigurd Winge, *Blind*, 1933, maleri, NG.M.04257
Erich Heckel, *Søsken*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0095
Emil Nolde, *Selvportrett*, 1908, grafikk, NG.K&H.1978.0116
Christian Rohlf, *Aus Soest*, (1911), Schaffenden, 1. mappe, grafikk, NG.K&H.1971.0182
Rolf Nesch, *Steinjomfruene*, (1925), grafikk, NG.K&H.1978.0189
Rolf Nesch, *Café Vaterland*, (1926), grafikk, NG.K&H.1978.0191
Rolf Nesch, *Selvportrett med pipe*, (1927), grafikk, NG.K&H.1978.0187
Rolf Nesch, *Kvinne på broen*, (1932), fra serien Hamburgs broer, 1932, grafikk, NG.K&H.1978.0157
Rolf Nesch, *Fra Ragnhildrud*, tegning, NG.K&H.1997.0361
Sigurd Winge: *Gate I, (to kvinner)*, 1934, maleri, NG.M.02882
Bjarne Engebret, *To sittende kvinner*, 1934, fra mappen ”Loddsedler”, 1934–1935, grafikk, NG.K&H.A.19266
Erling Enger, *Gård med to barn og figurer*,

1934, fra mappen ”Loddsedler”, 1934–1935, grafikk, NG.K&H.A.19272
Erich Heckel, *Sittende kvinne ved sjøen*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0096
Erich Heckel, *Landskap, Als*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0094
Erich Heckel, *Pike med høy hatt*, 1913, grafikk, NG.K&H.1978.0097
Erich Heckel, *Dansende menn*, 1917, grafikk, NG.K&H.1978.0111
Erich Heckel, *En sinnssyk soldat*, 1916, grafikk, NG.K&H.1978.0106
Erich Heckel, *Invalid ved havet*, 1916, grafikk, NG.K&H.A.11752
Erich Heckel, *Soloppgang*, 1914, fra mappen ”Kreis Graphischer Künstler und Sammler, 1921, grafikk, NG.K&H.1970.0096
Gert Jynge, *Sittende mann støtter hodet*, 1934, fra mappen ”Loddsedler”, 1934–1935, grafikk, NG.K&H.A.19275
Bruno Krauskopf, *Fire mennesker rundt et bord*, 1927, grafikk, NG.K&H.B.00810
Rolf Nesch, *Kafémusikk*, (1924), grafikk, NG.K&H.1978.0152
Rolf Nesch, *Danserinne*, (1931), fra St.Pauli-serien, 1931, grafikk, NG.K&H.1978.0195
Rolf Nesch, *Brytere*, fra St.Pauli-serien, 1931, grafikk, NG.K&H.1978.0201
Rolf Nesch, *Kafé*, (1931), fra St.Pauli-serien, 1931, grafikk, NG.K&H.1978.0199
Rolf Nesch, *Avskjed*, fra serien ”Hamburgs broer”, 1932, grafikk, NG.K&H.1978.0208
Rolf Nesch, *Havnebro*, (1932), fra serien ”Hamburgs broer”, 1932, grafikk, NG.K&H.1978.0209
Rolf Nesch, *Sol*, (1933–1934), fra Sne-serien, 1933–1934, grafikk, NG.K&H.1978.0214
Rolf Nesch, *Fjord* (1933–1934), fra Sne-serien,

1933–1934, grafikk, NG.K&H.1978.0161
Rolf Nesch, *Klipper ved veien*, (1933–1934), fra Sne-serien, 1933–1934, grafikk, NG.K&H.1972.0085
Emil Nolde, *Kvinnehode III*, (1912), grafikk, NG.K&H.1978.0118
Emil Nolde, *Ungt par*, (1913), grafikk, NG.K&H.1978.0119
Emil Nolde, *Russerinne*, (1913), grafikk, NG.K&H.1978.0120
Emil Nolde, *Danserinner*, (1917), grafikk, NG.K&H.1978.0121
Emil Nolde, *Ung mann og ung kvinne*, (1918), grafikk, NG.K&H.1978.0123
Emil Nolde, *Hamburgs frihavn*, 1910, grafikk, NG.K&H.1956.0110
Emil Nolde, *Hamburg. Skip i dokk*, (1910), grafikk, NG.K&H.1956.0111
Max Pechstein, *Fisker*, 1912, grafikk, NG.K&H.1978.0124
Max Pechstein, *Prinsesse*, (1918), grafikk, NG.K&H.1978.0127
Max Pechstein, *H.M. Pechstein Holzschnitte*, 1919, grafikk, NG.K&H.1978.0126
Max Pechstein, *Syk pike*, (1919), grafikk, NG.K&H.1978.0132
Max Pechstein, *Sittende akt*, (1919), grafikk, NG.K&H.1978.0130
Max Pechstein, *En cellist*, (1919), grafikk, NG.K&H.1978.0129
Max Pechstein, *Mannsportrett*, (1919), grafikk, NG.K&H.1978.0133
Max Pechstein, *Barneportrett*, grafikk, NG.K&H.1978.0128
Max Pechstein, *Mannsportrett*, grafikk, NG.K&H.1978.0131
Max Pechstein, *Akrobater*, 1912, fra mappen ”Die Schaffenden”, 1920, grafikk, NG.K&H.1971.0180

Karl Schmidt-Rotluff, *Russisk landskap med vannbærer*, (1919), grafikk, NG.K&H.1978.0135

Karl Schmidt-Rotluff, *Kjærlighetspar*, (1920), grafikk, NG.K&H.1978.0136

Sigurd Winge, *Mannshode*, 1934, fra mappen "Loddsedler", 1934–1935, grafikk, NG.K&H. A.19298

"Paul Brand: "Afterbefore"", Galleri F 15, Jeløy, 15.10.05–20.11.05:

Paul Brand, *Trinity floating Sculpture*, 1985, installasjon, MS-00368

"nütlich, süss und museal / das fotografierte Tier", Museum Folkwang, Essen, 22.10.05–15.01.06:

Per Maning, *Now You See Me, Now You Don't*, video, MS-04647

"Gauguin e van Gogh: L'avventura del Colore Nuovo", Museo di Santa Giulia, Brescia, 21.10.05–26.03.06:

Paul Gauguin, *Interiør fra kunstnerens hjem*, 1881, maleri, NG.M.01153

Paul Gauguin, *På stranden*, 1884, maleri, NG.M.01007

Paul Gauguin, *Fru Mette Gauguin*, 1884, maleri, NG.M.00771

"Ikke bare laks og pølser. Norske forbindelser gjennom hundre år", Norsk Teknisk Museum, Oslo, 26.10.05–19.02.06:

Leonard Rickard, *Høstlig stemning*, 1975-77, maleri, MS-02721

Tom Gundersen, *Sosialdemokratisk ikon*, 1992, grafikk, NG.K&H.1992.0003

"Kjell Erik Killi Olsen – retrospektiv", Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden, 27.10.05–22.01.06:

Kjell Erik Killi Olsen, *På veg*, 1984, maleri, MS-02694

Kjell Erik Killi Olsen, *Landet på den andre siden*, 1990, maleri, MS-02261

Kjell Erik Killi Olsen, *Kunsthändlerens reise*, maleri, MS-00327

"Henri Matisse. Figur Farbe Raum", Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf, 29.10.05–26.02.06, Fondation Beyeler, Basel, 19.03.06–09.07.06:

Henri Matisse, *Bronsefiguren*, 1908, maleri, NG.M.01772 a

"Fragmenter. Lars Hertervigs sene arbeider på papir", Rogaland Kunstmuseum, 06.11.05–15.01.06, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, 04.02.06–23.04.06, Bergen Kunstmuseum, 19.05.06–06.08.06:

Nils Bjørnsen Møller, *Maleren Lars Hertervig*, 1851, maleri, NG.M.01436

Lars Hertervig, *Landskap, fra Tysvær*, tegning, NG.K&H.2000.0498

Lars Hertervig, *Fjordlandskap med båter foran bratt klippeøy*, tegning, NG.K&H. B.01362

Lars Hertervig, *Landskap med figurer*, tegning, NG.K&H.1991.0059

Lars Hertervig, *5-etasjes hus ved havnen*, 1858, tegning, NG.K&H.1989.0003

Lars Hertervig, *Myrlendt landskap med tre jegere*, 1858, tegning, NG.K&H.B.03166

"Erik Werenskiold – 150-årsjubileum", Bærum Kunstforening, Sandvika, 19.11.05–04.12.05:

Erik Werenskiold, *Den gamle statist og erte-krokene*, maleri, NG.M.04451

Erik Werenskiold, *På hjemvei*, 1885, maleri, NG.M.03751

"Keramiker Yngvild Fagerheim", Hedmark kunstsenter, Kunstbanken, Hamar, 19.11.05–08.01.06:

Yngvild Fagerheim, *Utsyn fra kjøkkenglasert*, 1976, relieff, porselen, OK.1990-0139

Yngvild Fagerheim, *We shall overcome*, 1984, relieff, steingods, OK.1985-0051

"Gauguin and Impressionism: Paintings, Sculpture and Ceramics 1875–1887", Kimbell Art Museum, Fort Worth, Texas, 18.12.05–26.03.06:

Paul Gauguin, *Interiør fra kunstnerens hjem*, 1881, maleri, NG.M.01153

Gunnar S. Gundersens *Komposisjon*, 1958, ble lånt ut til utstillingen "From Cubism to Concretism" i Pori Art Museum vinteren 2004–05.

Foto: Morten Thorkildsen, © Gunnar S. Gundersen / BONO 2006

9 Nyervervelser 2005

Mathias Faldbakken, *Away from the Sound*,
2005, installasjonen er kjøpt inn til museets
samling.
Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Museets innkjøpskomité har i 2005 bestått av Sune Nordgren (leder), Nils Messel, Vibeke Petersen, Birgitte Sauge, Harald Solberg, Øystein Ustvedt og Randi Godø (sekretær). Det ble i alt ervervet 647 verk.

9.1 Innkjøp 2005

NMK.2005.0001, **Johan Verde**, Produsent: Johansfors, Sverige, *Boule*, Bolle, 1998, Glass

NMK.2005.0002, **Toril Bjørg**, *Nøste*, Arm-bånd, 2004, Metall

NMK.2005.0003, **Toril Bjørg**, *Edderkoppkvinnen III*, Halssmykke, 2004, Metall

NMK.2005.0004, **Torbjørn Kvasbø**, *Bagdad blues*, Skulptur, 2003, Keramikk

NMK.2005.0005, **Torbjørn Kvasbø**, *Form, gul*, Skulptur, 2003, Keramikk

NMK.2005.0006, **Armando Santos**, *The Art of Patchwork*, Aftenkjole, 2004, Tekstil

NMK.2005.0007, **Håkon Bleken**, *Nils model-lerer meg*, (antatt 1969), Tegning

NMK.2005.0008, **Johan Gørbitz**, *Vesuv sett fra moloen*, Napoli, 1833, Tegning

NMK.2005.0009, **Johan Gørbitz**, *Fyrtårnet ved Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0010, **Johan Gørbitz**, *Castel dell'Ovo*, Napoli, 1833, Tegning

NMK.2005.0011, **Johan Gørbitz**, *Utsikt fra Napoli mot øst*, 1833, Tegning

NMK.2005.0012, **Johan Gørbitz**, *Utsikt fra Napoli mot øst*, 1833, Tegning

NMK.2005.0013, **Johan Gørbitz**, *Båter og fiskere på stranden ved Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0014, **Johan Gørbitz**, *Skip på stranden ved Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0015, **Johan Gørbitz**, *Båter og fiskere på stranden ved Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0016, **Johan Gørbitz**, *Fiskebåt, Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0017, **Johan Gørbitz**, *Vesuv sett fra havnen i Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0018, **Johan Gørbitz**, *Vesuv sett fra moloen, Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0019, **Johan Gørbitz**, *Fra Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0020, **Johan Gørbitz**, *Båter på stranden ved Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0021, **Johan Gørbitz**, *Fiskebåter, Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0022, **Johan Gørbitz**, *Fiskebåter, Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0023, **Johan Gørbitz**, *Fiskebåter, Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0024, **Johan Gørbitz**, *Fiskebåter, Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0025, **Johan Gørbitz**, *Bygning, Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0026, **Johan Gørbitz**, *Oksekjerre, Napoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0027, **Johan Gørbitz**, *På Vesuv*, 1833, Tegning

NMK.2005.0028, **Johan Gørbitz**, *Grotta Vecchia, Posillipo*, 1833, Tegning

NMK.2005.0029, **Johan Gørbitz**, *Pozzuoligolfen*, 1833, Tegning

NMK.2005.0030, **Johan Gørbitz**, *Fra Pozzuoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0031, **Johan Gørbitz**, *Strada di Pozzuoli*, 1833, Tegning

NMK.2005.0032, **Johan Gørbitz**, *Monte Sant'Angelo*, 1833, Tegning

NMK.2005.0033, **Johan Gørbitz**, *"Villa di*

Tasso", Sorrento, 1833, Tegning

NMK.2005.0034, **Johan Gørbitz**, *Fra Sorrento*, 1833, Tegning

NMK.2005.0035, **Johan Gørbitz**, *Studier av ung gutt, Sorrento*, 1833, Tegning

NMK.2005.0036, **Johan Gørbitz**, *Valle dei Mulini ved Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0037, **Johan Gørbitz**, *Landskap ved Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0038, **Johan Gørbitz**, *Landskap ved Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0039, **Johan Gørbitz**, *Kapusinerklosteret ved Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0040, **Johan Gørbitz**, *Gård i kapusinerklosteret ved Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0041, **Johan Gørbitz**, *Fra Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0042, **Johan Gørbitz**, *Fra Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0043, **Johan Gørbitz**, *Fiskehavn ved Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0044, **Johan Gørbitz**, *Kløft ved Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0045, **Johan Gørbitz**, *Båter på stranden ved Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0046, **Johan Gørbitz**, *Studier av småbarn, Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0047, **Johan Gørbitz**, *Figurstudier, Amalfi*, 1833, Tegning

NMK.2005.0048, **Johan Gørbitz**, *Landskap ved Salerno-golfen*, 1833, Tegning

NMK.2005.0049, **Johan Gørbitz**, *Fra Firenze*, 1834, Tegning

NMK.2005.0050, **Johan Gørbitz**, *Tiberen ved Roma*, 1834, Tegning

NMK.2005.0051, **Johan Gørbitz**, *Piazza Barberini, Roma*, 1834, Tegning

NMK.2005.0052, **Johan Gørbitz**, *Villa Borghese, Roma*, 1834, Tegning

- NMK.2005.0053, **Johan Gørbitz**, *Grotte i Tivoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0054, **Johan Gørbitz**, *Kapell i Tivoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0055, **Johan Gørbitz**, *Napoli sett fra øst*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0056, **Johan Gørbitz**, *Fyrtårnet ved Napoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0057, **Johan Gørbitz**, *Stranden ved Napoli med Castel dell'Ovo i bakgrunnen*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0058, **Johan Gørbitz**, *To båter på stranden, Napoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0059, **Johan Gørbitz**, *Båter og fiskegarn på stranden ved Napoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0060, **Johan Gørbitz**, *Brigantine fra Gaeta*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0061, **Johan Gørbitz**, *Fra Napoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0062, **Johan Gørbitz**, *Via di Camaldoli ved Napoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0063, **Johan Gørbitz**, *Via di Camaldoli ved Napoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0064, **Johan Gørbitz**, *Capri sett fra Camaldoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0065, **Johan Gørbitz**, *Vei ved Napoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0066, **Johan Gørbitz**, *Fra Mergelina*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0067, **Johan Gørbitz**, *Fra Posillipo*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0068, **Johan Gørbitz**, *Fra Posillipo*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0069, **Johan Gørbitz**, *Hagemur, Posillipo*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0070, **Johan Gørbitz**, *Bro ved Posillipo*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0071, **Johan Gørbitz**, *Scuola di Virgilio*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0072, **Johan Gørbitz**, *Monte Sant'Angelo sett fra Posillipo*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0073, **Johan Gørbitz**, *"Gravgaten" ved Pozzuoli*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0074, **Johan Gørbitz**, *Capo Miseno, Procida og Ischia*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0075, **Johan Gørbitz**, *Baia; Capo Miseno, Procida og Ischia*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0076, **Johan Gørbitz**, *Diana-templet, Baia*, 1834, Tegning
- NMK.2005.0077, **Johan Gørbitz**, *Villa Pamphili, Roma*, (1834), Tegning
- NMK.2005.0078, **Johan Gørbitz**, *Landskap ved Subiaco*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0079, **Johan Gørbitz**, *Bygninger i park*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0080, **Johan Gørbitz**, *Vesuv sett fra Castellammare; landskap ved Amalfi-golfen; Vesuv sett fra Napoli*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0081, **Johan Gørbitz**, *Vesuv sett fra moloen i Napoli*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0082, **Johan Gørbitz**, *Fiskebåter på strand*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0083, **Johan Gørbitz**, *Studier av fiskere*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0084, **Johan Gørbitz**, *Strandparti med figurer og fiskebåter*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0085, **Johan Gørbitz**, *Fiskebåter, Napoli*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0086, **Johan Gørbitz**, *Moloen, Napoli*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0087, **Johan Gørbitz**, *Napolitansk skonnert*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0088, **Johan Gørbitz**, *Napolitansk brigg*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0089, **Johan Gørbitz**, *Båt fra Gaeta*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0090, **Johan Gørbitz**, *Felukk, Napoli*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0091, **Johan Gørbitz**, *Engelsk skonnert, Napoli*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0092, **Johan Gørbitz**, *Sovende fiskere på stranden*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0093, **Johan Gørbitz**, *Landskap ved Napoli-golfen*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0094, **Johan Gørbitz**, *Landskap ved Amalfi-golfen*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0095, **Johan Gørbitz**, *Fra Amalfikysten*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0096, **Johan Gørbitz**, *Ved Fortuna-templet i Marechiaro*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0097, **Johan Gørbitz**, *Klosteranlegg, Amalfi*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0098, **Johan Gørbitz**, *Parti ved Posillipo*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0099, **Johan Gørbitz**, *Bro, Posillipo*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0100, **Johan Gørbitz**, *Utsikt mot Capo Miseno og Ischia*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0101, **Johan Gørbitz**, *Utsikt mot Nisida, Capo Miseno og Ischia*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0102, **Johan Gørbitz**, *Utsikt mot Nisida, Capo Miseno og Ischia*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0103, **Johan Gørbitz**, *Utsikt mot Vesuv fra Pimonte*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0104, **Johan Gørbitz**, *Vesuv sett fra Monte S. Angelo*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0105, **Johan Gørbitz**, *Figurstudier, Sorrento*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0106, **Johan Gørbitz**, *Sittende kvinne, Sorrento*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0107, **Johan Gørbitz**, *Herkules-templet, Sorrento*, (1833/1834), Tegning

- NMK.2005.0108, **Johan Gørbitz**, *Broen ved Sorrento*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0109, **Johan Gørbitz**, *Båter på stranden ved Amalfi*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0110, **Johan Gørbitz**, *Båter på stranden*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0111, **Johan Gørbitz**, *Stranden ved Napoli*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0112, **Johan Gørbitz**, *Fullrigger*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0113, **Johan Gørbitz**, *Landskap ved Napoli-golfen*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0114, **Johan Gørbitz**, *Kapusinerklosteret ved Amalfi*, (1833/1834), Tegning
- NMK.2005.0115, **Johan Gørbitz**, *Båt*, Tegning
- NMK.2005.0116, **Johan Gørbitz**, *Båter ved elvebredden, Saint-Cloud*, Tegning
- NMK.2005.0117, **Johan Gørbitz**, *Båt*, Tegning
- NMK.2005.0118, **Johan Gørbitz**, *Båt- og figurstudier*, Tegning
- NMK.2005.0119, **Johan Gørbitz**, *Båter ved elvebredden*, Tegning
- NMK.2005.0120, **Johan Gørbitz**, *Båter ved elvebredden*, Tegning
- NMK.2005.0121, **Johan Gørbitz**, *Båter*, Tegning
- NMK.2005.0122, **Johan Gørbitz**, *Båt*, Tegning
- NMK.2005.0123, **Johan Gørbitz**, *Båt ved elvebredden*, Tegning
- NMK.2005.0124, **Johan Gørbitz**, *Båter ved elvebredden*, Tegning
- NMK.2005.0125, **Johan Gørbitz**, *Båter ved elvebredden*, Tegning
- NMK.2005.0126, **Johan Gørbitz**, *Båter ved elvebredden*, Tegning
- NMK.2005.0127, **Johan Gørbitz**, *Båt*, Tegning
- NMK.2005.0128, **Kurt Schwitters**, *Høst Hjerto*, (1937-1938), Maleri
- NMK.2005.0129, **Arnold Haukeland**, Por-
- trettbyste av Magnus Poulsson, Skulptur, Gave fra Liv-Randi Ellingsson
- NMK.2005.0130, **Nirmal Singh Dhunsi**, *Drawing Tandorori III*, Tegning
- NMK.2005.0131, **Nirmal Singh Dhunsi**, *True Story I*, Tegning
- NMK.2005.0132, **Alexander Grüner**, *Dekoratív tekstil, Pledd*, 2004, Tekstil
- NMK.2005.0133, **Guðrún Hrönn Ragnarsdóttir**, *Uten tittel*, I Kivleín Yttersens mappe, computergenerert
- NMK.2005.0134, **Per Jonas Linström**, *Uten tittel*, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0135, **Anne Lise Stenseth**, *Uten tittel*, I Kivleín Yttersens mappe, fotografi, 1990
- NMK.2005.0136, **Lars Paalgard**, *Uten tittel*, 1990, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0137, **Axel Ekwall**, *Uten tittel*, 1990, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0138, **Marianne Blankenberg**, *Uten tittel*, 1990, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0139, **Nina Bang**, *Uten tittel*, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0140, **Frithjof Hoel**, *Uten tittel*, 1990, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0141, **Anne Rolfsen**, *Pust*, 1990, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0142, **Kristine Hjertholm**, *Uten tittel*, 1990, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0143, **Andrej Nebb**, *Uten tittel*, I Kivleín Yttersens mappe, Tegning
- NMK.2005.0144, **Espen Gangvik**, *Uten tittel*, 1990, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0145, **Hanne Nielsen**, *Uten tittel*, 1990, I Kivleín Yttersens mappe, Grafikk
- NMK.2005.0146, **Hilde Hvalø Hansen**, *Sett*

Louise Lawler, *The Princess, now the Queen*, fotografi. Bildet var stilt ut på Louise Lawlers utstilling "Museumsfeber: Works from the Collection. Included: Louise Lawler" vinteren 2005, og ble kjøpt inn til samlingen. Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

Ole Jørgen Ness sin store tegning/
papirinstallasjon *Skisse til et århundre*,
2004–05, dekket hele den ene langveggen
i utstillingsrommet – nesten 27 meter lang
og ca 4,50 meter høy. Verket ble vist i "Kyss
frosken! Forvandlingens kunst", og kjøpt inn
til samlingene.
Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet,
© Ole Jørgen Ness / BONO 2006

fra toget, 1990, I Kivlein Yttersens mappe, Grafikk
 NMK.2005.0147, **Sofie Persvik**, *No 39 In-
frastrukturens requiem*, I Kivlein Yttersens
mappe, Grafikk
 NMK.2005.0148, **Hege Lønne**, Uten tittel, I
Kivlein Yttersens mappe, Grafikk
 NMK.2005.0149, **Hilde Reh Stensrud**, *Måne-
båt*, 1990, I Kivlein Yttersens mappe, Grafikk
 NMK.2005.0150, **Gunnhild Bakke**, Uten tit-
tel, 1990, I Kivlein Yttersens mappe, Grafikk
 NMK.2005.0151, **Nils Erik Gjerdevik**, Uten
tittel, 1990, I Kivlein Yttersens mappe, Com-
putergenerert
 NMK.2005.0152, **Kalle Grude**, *1/335-dels
landskap*, 1990, I Kivlein Yttersens mappe,
Grafikk
 NMK.2005.0153, **Agnete Erichsen**, Uten tit-
tel, 1991, I Kivlein Yttersens mappe, Grafikk
 NMK.2005.0154, **Eli Hovdenak**, Uten tittel, I
Kivlein Yttersens mappe, Grafikk
 NMK.2005.0155, **Jon Arne Mogstad**, *Tre kors*,
1991, I Kivlein Yttersens mappe, Grafikk

NMK.2005.0156, **George Morgenstern**, Uten
tittel, 1991, I Kivlein Yttersens mappe, Gra-
fikk
 NMK.2005.0157, **Terje Uhrn**, Uten tittel, I
Kivlein Yttersens mappe, Grafikk
 NMK.2005.0158, **Geir Yttervik**, Uten tittel, I
Kivlein Yttersens mappe, Grafikk
 NMK.2005.0159, **Arne Kavli**, *17. mai*, (1914),
Maleri
 NMK.2005.0160, **Cathrine Maske**, Produsent:
Magnor Glassverk, *Kilde*, Karaffel og fire
vannglass, 2004, Glass, Gave fra produsenten
 NMK.2005.0161, **Cathrine Maske**, Produsent:
Magnor Glassverk, *Orkidé*, Vase, 2004, Glass,
Gave fra produsenten
 NMK.2005.0162, **Ragnar Grimsrud**, Produ-
sent: Graveren Teglverk, Krukke med lokk,
1930-årene, Keramikk
 NMK.2005.0163, Produsent: Kussius, Likør-
karaffel, 1930-årene, Metall (tinn), Gave fra
Steen O. Bendtzen
 NMK.2005.0164, Produsent: TBK Telefon,
Lillehammer '94, 1994, Moderne materialer,
Gave fra Gro Jarto
 NMK.2005.0165, **Tone Vigeland**, Salatbe-
stikk, ca. 1955, Tre (teak), Gave fra Henrik
Jørgen Huitfeldt
 NMK.2005.0166, **Gerhard Munthe**, Produ-
sent: Porsgrund Porselænsfabrik, Tallerken,
Blåveisserviset, ca. 1895, Keramikk
 NMK.2005.0167, **Gerhard Munthe**, Produ-
sent: Porsgrund Porselænsfabrik, Tallerken,
Blåveisserviset, ca. 1895, (utkast dekor), Ke-
ramikk
 NMK.2005.0168, **Gerhard Munthe**, Produ-
sent: Porsgrund Porselænsfabrik, Tallerken,
Blåveisserviset, ca. 1895, (utkast dekor), Ke-
ramikk
 NMK.2005.0169, **Gerhard Munthe**, Produ-

sent: Porsgrund Porselænsfabrik, Tallerken,
Blåveisserviset, ca. 1895, (utkast dekor), Ke-
ramikk
 NMK.2005.0170, Produsent: Porsgrund Por-
selænsfabrik, Tallerken, dekor: Maria nøkle-
blom, ca. 1900, Keramikk
 NMK.2005.0171, Produsent: Porsgrund Por-
selænsfabrik, Tallerken, dekor: ospeblad, ca.
1900, Keramikk
 NMK.2005.0172, **Andreas Bloch**, *Promene-
rende par*, Tegning
 NMK.2005.0173, **Andreas Bloch**, *Ambrosius
med toa og pastor X*, (1911), Tegning
 NMK.2005.0174, **Andreas Bloch**, *Katt som
angriper hund*, Tegning
 NMK.2005.0175, **Andreas Bloch**, *"Aa har'u
gjort a' dig..."*, Tegning
 NMK.2005.0176, **Andreas Bloch**, *"Du, Mama,
den Hunden der har vist glemt at ta paa sig
Boskene sine!"*, Tegning
 NMK.2005.0177, **Andreas Bloch**, *Dobbesen
kommer fra et "skipsredermøte"*, (1916), Teg-
ning
 NMK.2005.0178, **Andreas Bloch**, *Ungt kjær-
lighetspar*, (1911), Tegning
 NMK.2005.0179, **Andreas Bloch**, *Jakt på
jegere*, Tegning
 NMK.2005.0180, **Andreas Bloch**, *Professoren
på fottur*, Tegning
 NMK.2005.0181, **Andreas Bloch**, *Dukketea-
ter*, Tegning
 NMK.2005.0182, **Andreas Bloch**, *"Det er bare
gammel fugl..."*, (1916), Tegning
 NMK.2005.0183, **Andreas Bloch**, *Artilleriser-
sjant Onesimus Zachariassen og hans kone*,
Tegning
 NMK.2005.0184, **Andreas Bloch**, *Sittende
gammel mann*, Tegning
 NMK.2005.0185, **Andreas Bloch**, *Omkring*

Huitfeldt, Tegning
 NMK.2005.0186, **Andreas Bloch**, *Sommerliv*, (1896), Tegning
 NMK.2005.0187, **Andreas Bloch**, *Selvfølelse*, (1915), Tegning
 NMK.2005.0188, **Andreas Bloch**, *"Hör nu, min kjære Isak..."*, Tegning
 NMK.2005.0189, **Andreas Bloch**, *"Manæten"*, (1911), Tegning
 NMK.2005.0190, **Andreas Bloch**, *Wiers Jenssen på vei til Olympen*, (1908), Tegning
 NMK.2005.0191, **Andreas Bloch**, *Bybudet "Hauken"*, (1905), Tegning
 NMK.2005.0192, **Andreas Bloch**, *Troppe-mønstring*, Tegning
 NMK.2005.0193, **Andreas Bloch**, *"Apropos Sprogforvirringen"*, (1910), Tegning
 NMK.2005.0194, **Andreas Bloch**, *"Manden har til dato væsentlig vært mandfolk..."*, (1914), Tegning
 NMK.2005.0195, **Andreas Bloch**, *"Skandalejournalister som vover at kritisere de militære"*, Tegning
 NMK.2005.0196, **Andreas Bloch**, *Telemarkstil eller Kristianiastil*, Tegning
 NMK.2005.0197, **Andreas Bloch**, *"1904 Round II"*, (1904), Tegning
 NMK.2005.0198, **Andreas Bloch**, *Juleinnkjøp*, Tegning
 NMK.2005.0199, **Andreas Bloch**, *"Sportslige Variationer"*, (1910), Tegning
 NMK.2005.0200, **Andreas Bloch**, *"Let kost i sommervarmen"*, Tegning
 NMK.2005.0201, **Andreas Bloch**, *Forarbeid til "Korsarens Aarsrevue"*, Tegning
 NMK.2005.0202, **Andreas Bloch**, *Forarbeid til "Korsarens Aarsrevue"*, Tegning
 NMK.2005.0203, **Andreas Bloch**, *"Korsarens Aarsrevue"*, Tegning

NMK.2005.0204, **Wilhelm Peters**, *Kafescener*, Tegning
 NMK.2005.0205, **Wilhelm Peters**, *To menn ved et kafébord*, Tegning
 NMK.2005.0206, **Andreas Bloch**, *Sjøslog*, Tegning
 NMK.2005.0207, **Ukjent kunstner**, *Harpe*, Tegning
 NMK.2005.0208, **Ukjent kunstner**, *Harpe*, Tegning
 NMK.2005.0209, **Ukjent kunstner**, *Harpe*, Tegning
 NMK.2005.0210, **Ukjent kunstner**, *Akademi-kerlue*, Tegning
 NMK.2005.0211, **V. Carick**, *Gorki*, Tegning
 NMK.2005.0212, **V. Carick**, *Gorki*, Tegning
 NMK.2005.0213, **Ukjent kunstner**, *Våpen*, Tegning
 NMK.2005.0214, **Ukjent kunstner**, *Dekket middagsbord*, Tegning
 NMK.2005.0215, **Ukjent kunstner**, *Kvinnelig skihopper med vinger*, Tegning
 NMK.2005.0216, **Ukjent kunstner**, *To menn vises bort av eldre kvinne*, Tegning
 NMK.2005.0217, **Ukjent kunstner**, *To menn ved middagsbordet*, Tegning
 NMK.2005.0218, **Ukjent kunstner**, *Måneskinnsnymfe*, Tegning
 NMK.2005.0219, **Ukjent kunstner**, *Torghatten*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0220, **Ukjent kunstner**, *De syv søstre*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0221, **Ukjent kunstner**, *Fjellet ved Stenesund*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0222, **Ukjent kunstner**, *Veien over Filefjell*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk

NMK.2005.0223, **Ukjent kunstner**, *Bingsfossen*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0224, **Ukjent kunstner**, *Høyonn*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0225, **Ukjent kunstner**, *Gren og planter*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0226, **Ukjent kunstner**, *Sjøplanter*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0227, **Ukjent kunstner**, *Sjøplanter*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0228, **Ukjent kunstner**, *Koraller*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0229, **Ukjent kunstner**, *Sjøplanter*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk

Johan Christian Dahl, *Der Watzmann*, 1825. Dette flotte Dahl-maleriet er nå kjøpt inn til museets samling.
 Foto: Jacques Lathion, Nasjonalmuseet

Arne Kavlis maleri *17. mai*, 1914, ble kjøpt inn til samlingene.
Foto: Jacques Lathion, © Arne Kavli / BONO 2006

NMK.2005.0230, **Ukjent kunstner**, *Koraller*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0231, **Ukjent kunstner**, *Norske stener og krystaller*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0232, **Ukjent kunstner**, *Sølv fra minene på Kongsberg*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0233, **Ukjent kunstner**, *Norsk fauna*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0234, **Ukjent kunstner**, *Havdyr*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0235, **Ukjent kunstner**, *Fuglejakt i Norge*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0236, **Ukjent kunstner**, *Sjøfugler*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0237, **Ukjent kunstner**, *Sjø- og skogsfugler*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0238, **Ukjent kunstner**, *Fisker*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0239, **Ukjent kunstner**, *Hvaler og haier*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0240, **Ukjent kunstner**, *Fisker, spekkhogger og hvalross*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0241, **Ukjent kunstner**, *Muslinger*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk

NMK.2005.0242, **Ukjent kunstner**, *Muslinger*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0243, **Ukjent kunstner**, *Krabbe, hummer og kråkebolle*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0244, **Ukjent kunstner**, *Sjøstjerner og blekksprut*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0245, **Ukjent kunstner**, *Den store sjøormen*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0246, **Ukjent kunstner**, *Drakter fra bergensområdet*, i E. Pontoppidan, *The Natural History of Norway*, London 1755, Grafikk
 NMK.2005.0247, **Vibeke Tandberg**, *Living together*, (1996), Fotografi
 NMK.2005.0248, **Pipilotti Rist**, *Stir Heart, Rinse Heart*, 2004, Video/Installasjon
 NMK.2005.0249, **Grete Prytz-Korsmo**, *Lysestake*, ca. 1950, Metall
 NMK.2005.0250, **Takeshi Yasuda**, *Fish Plateau*, Keramikk
 NMK.2005.0251, **Takeshi Yasuda**, *Creamware Bowl*, Keramikk
 NMK.2005.0252, **Sissi Westerberg**, *Flower Design*, Lysestake, Metall
 NMK.2005.0253, **Sissi Westerberg**, *Flower Design*, Lysestake, Metall
 NMK.2005.0254, **Sissi Westerberg**, *Flower Design*, Lysestake, Metall
 NMK.2005.0255, **Garry Winogrand**, *Madison Square Garden, New York*, (1968), Fotografi
 NMK.2005.0256, **Dag Erik Leversby**, *Magnolia Cross*, (2004), Maleri
 NMK.2005.0257, **Svanhild Heggedal**, *Fem halvsirkler*, (1985), Installasjon

NMK.2005.0258, **Theodor Philipson**, *Tre kalver*, Pastell
 NMK.2005.0259, **Henrik Placht**, *Solar Flight IV*, (2004), Maleri
 NMK.2005.0260, **Steinar Jakobsen**, *Nightvision* (diptyk), Maleri, Gave fra Magne Magler Wiggen
 NMK.2005.0261, **Dag Nordbrenden**, *Tim*, (2001), Fotografi
 NMK.2005.0262, **Dag Nordbrenden**, *Aage*, (2001), Fotografi
 NMK.2005.0263, **Dag Nordbrenden**, *Jorunn*, (2001), Fotografi
 NMK.2005.0264, **Design: Thorvald Helleesen**, Produsent: Sylvian moteforretning, Oslo, 1920-årene, Brodert kvinnejakke, Tekstil
 NMK.2005.0265, **Ole Jørgen Ness**, *Venomous Garden*, 2005, Maleri
 NMK.2005.0266, **Tarjei Bodin Larsen**, *Uten tittel 1*, Maleri
 NMK.2005.0267, **Olje Jørgen Ness**, *Skisse til et århundre*, (2004-2005), Tegning (papirinstallasjon)
 NMK.2005.0268, **Michael Elmgreen & Ingar Dragset**, *Ongoing*, (2002), Installasjon / performance
 NMK.2005.0269, **Olav Chr. Jensen**, *Portrett av maleren Kjell Erik Killi Olsen*, (1981), Maleri
 NMK.2005.0270, **Gardar Eide Einarsson**, *Total Revolution*, (2002), Maleri
 NMK.2005.0271, **Patrick Huse**, *Landscape Flow, Iceland*, (2005), Maleri og digitalt trykk
 NMK.2005.0272, **Dale Chihuly**, *Tokyo Orange Basket Set with Ossidian Lip Wraps*, (Glassbolle), 2001, Glass
 NMK.2005.0273, **Badi Batchelor/Gro Jessen**, Bukseantrekk, ant. 1968-1970, Tekstil, Gave fra Sigrid Hansen
 NMK.2005.0274, **Ukjent produsent**, ant.

norsk, Drakt, kvinne, 1915-1916, Tekstil, Gave fra Agnes Kokkin
 NMK.2005.0275, **Badi Batchelor/Gro Jessen**, Kjole, 1968-1970, Tekstil, Gave fra Veslemøy Haslund
 NMK.2005.0276, **Grethe Røseth/Sigrun Berg**, Kjole med sjal, ant. 1963-1964, Tekstil, Gave fra Veslemøy Haslund
 NMK.2005.0277, **Magnus Wallin**, *Anon*, 2004, Video
 NMK.2005.0278-0289, **Bernd Becher og Hilla Becher**, Fra serien *Kohlebunker / Coal Bunkers (Typology # 96)*, (1965/1999), Fotografi
 NMK.2005.0290-0319, **Laura Hovland**, Skisebok, Tegning
 NMK.2005.0320, **Hege Mari Sørum**, *"aldring...22"*, Kjole, Tekstil
 NMK.2005.0321, **Kim Hiorthøy**, *"Knallforelesning på høyskolen"*, 2005, Tegning
 NMK.2005.0322, **Kim Hiorthøy**, *"Noen er redd for døden 1"*, 2005, Tegning
 NMK.2005.0323, **Kim Hiorthøy**, *"Noen er redd for døden 2"*, 2005, Tegning
 NMK.2005.0324, **Kim Hiorthøy**, *"Mandrake fins inte mer"*, 2005, Tegning
 NMK.2005.0325, **Svein Narum**, Fat, leirgods, 2005, Keramikk
 NMK.2005.0326, **Svein Narum**, Mugge, leirgods, 2005, Keramikk
 NMK.2005.0327, **Svein Narum**, Fat, leirgods, 2005, Keramikk
 NMK.2005.0328, **Ida Disen**, Drakt, skjørt og jakke, 2005, Tekstil
 NMK.2005.0329-0351, **Laura Hovland**, Skisebok, Tegning
 NMK.2005.0352, **Arnstein Arneberg**, *Hårspenne*, Tegning
 NMK.2005.0353, **Johan Christian Dahl**, *Der Watzmann*, (1825), Maleri

NMK.2005.0354, **Siri Dokken**, *Vigdis Hjorth*, 2005, Tegning
 NMK.2005.0355, **Ulla-Mari Brantenberg**, Vase, Glass
 NMK.2005.0356, **Ulla-Mari Brantenberg**, Vase, Glass
 NMK.2005.0357, **Ulla-Mari Brantenberg**, Vase, Glass
 NMK.2005.0358, **Terje Risberg**, *Øy*, (2005), Grafikk (NFFGK)
 NMK.2005.0359, **Kai Rittun**, *Jazzmastiff*, 2005, Grafikk (NFFGK)
 NMK.2005.0360, **Franz Widerberg**, *Stjernefisker*, 2005, Grafikk (NFFGK)
 NMK.2005.0361, **Jens Haaning og Superflex**, *Visitor Counter*, (2005), Installasjon
 NMK.2005.0362, Etter **Caspar Scheuren**, Tittelblad til *Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

Bård Breivik, *Partitur for en lengre samtale*. Flere av båtformene er kjøpt inn til museets samling. Bildet viser monteringen av Breviks utstilling i Nasjonalmuseet vinteren 2005/06. Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Detalj av en brodert kvinnejakke designet av Thorvald Hellesen. Den ble produsert av Sylvian moteforetning i Oslo i 1920-årene. Jakken er innkjøpt av museet.
Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

NMK.2005.0363, Etter **Adolph Tidemand**, *Et brudefølge. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0364, Etter **Adolph Tidemand**, *En katekisasjon. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0365, Etter **Adolph Tidemand**, *Haugianerne. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0366, Etter **Adolph Tidemand**, *Søndagskveld i en røkstue. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0367, Etter **Adolph Tidemand**, *Lystringen. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0368, Etter **Adolph Tidemand**, *Juleskikk. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0369, Etter **Adolph Tidemand**, *Eventyrfortellersken. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0370, Etter **Adolph Tidemand**, *Seterreisen. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0371, Etter **Adolph Tidemand**, *Liv på seteren. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0372, Etter **Adolph Tidemand**, *Sildefiske. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0373, Etter **Adolph Tidemand**, *En brudeferd til vanns. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0374, Etter **Adolph Tidemand**, *En likferd. Norske Folkelivsbilleder*, 1854, Grafikk

NMK.2005.0375, Etter **Adolph Tidemand**, *Avskjeden. Norske Folkelivsbilleder*, 1858, Grafikk

NMK.2005.0376, Etter **Adolph Tidemand**, *Kortspillerne. Norske Folkelivsbilleder*, 1858, Grafikk

NMK.2005.0377, Etter **Knud Bergslien**, *Det indre av en sildebod i Bergen. Norske Folkelivsbilleder*, 1858, Grafikk

NMK.2005.0378, Etter **Knud Bergslien**, *En brudevielse. Norske Folkelivsbilleder*, 1858, Grafikk

NMK.2005.0379, Etter **Adolph Tidemand**, *Et gravøl. Norske Folkelivsbilleder*, 1858, Grafikk

NMK.2005.0380, Etter **Adolph Tidemand**, *Brydepynting på stabburet. Norske Folkelivsbilleder*, 1861, Grafikk

NMK.2005.0381, Etter **Adolph Tidemand**, *Slagsmål i et bondebryllup. Norske Folkelivsbilleder*, 1861, Grafikk

NMK.2005.0382, Etter **Adolph Tidemand**, *Sognebud. Norske Folkelivsbilleder*, 1861, Grafikk

NMK.2005.0383, Etter **Adolph Tidemand**, *En rettsscene på landet. Norske Folkelivsbilleder*, 1861, Grafikk

NMK.2005.0384, **Arne Bendik Sjur**, *Den gamle kona I*, 2004, Grafikk

NMK.2005.0385, **Arne Bendik Sjur**, *Sovende mann III*, 2004, Grafikk

NMK.2005.0386, **Arne Bendik Sjur**, *En stær III*, 2004, Grafikk

NMK.2005.0387, **Iselin Hafselid**, Produsent: Tinde, Jakke, til kvinne, 2005, Tekstil

NMK.2005.0388, **Iselin Hafselid**, Produsent: Tinde, Vest, til kvinne, 2005, Tekstil

NMK.2005.0389, **Iselin Hafselid**, Produsent: Tinde, Antrekk, til kvinne; skjørt og genser, 2003, Tekstil, Gave fra designeren

NMK.2005.0390, **Per Remfeldt**, *Signaler*, Maleri, Gave fra Ellen Haugen Remfeldt

NMK.2005.0391, **Per Remfeldt**, *Nordenvind*, (1967), Maleri, Gave fra Ellen Haugen Remfeldt

NMK.2005.0392-0481, **Per Remfeldt**, To skisebøker, Tegning, Gave fra Ellen Haugen Remfeldt

NMK.2005.0482, **Johan Christian Dahl**, *Plantestudie*, Maleri, Gave fra Astrid Elisabeth Boysen

NMK.2005.0483, **Kim Hiorthøy**, *The return of the Ninja*, 2005, Tegning/maleri

NMK.2005.0484, **Johan Fredrik Monrad**, Grammofonkabinett, ca. 1950, Møbel

NMK.2005.0485, **Karen Berner Brochmann**, Produsent: J.F. Monrad, *Oslo-skapet*, ca. 1938, Møbel

NMK.2005.0486, **Arne Korsmo og Grete Prytz Kittelsen Korsmo**, Produsent: Tostrup, Salt- og pepperbøsse, ca. 1950, Metall og moderne materiale

NMK.2005.0487, **Aksel Holmsen**, Brosje, Metall

NMK.2005.0488, **Guttorm Kristiansen**, Vase, ca. 1930, Metall

NMK.2005.0489, **Henrik Møller**, Tekanne, ca. 1900, Metall

NMK.2005.0490, **Fido Industridesign ved Merete Nes, Morten Kihldal og Øyvar Svendsen**, Produsent: Jordan, Tannbørster, Moderne materiale, Gave fra Fido Industridesign

NMK.2005.0491, **Johannes Rygh**, *Belleskålen*, 2004, Metall, Gave fra Norsk kulturråd

NMK.2005.0492, **Arne & Carlos**, Kåpe, Genser og skjørt, 2005, Tekstil

NMK.2005.0493, **Truels Simonsen**, Konsollbord, ca. 1760, Møbel

NMK.2005.0494, **Gerhard Munthe**, *Najader*, 1904, Tekstil

NMK.2005.0495, **Ludwig Wittmann**, Sigarett-skrin, 1910-1915, Metall
 NMK.2005.0496, **Henning Moldenhawer**, Produsent: Bang & Olufsen Beovision, 1977-1980, (TV-kabinett), Møbel, Gave fra Henning Moldenhawer
 NMK.2005.0497, **Thorbjørn Lie-Jørgensen**, Bolle, ca. 1950, Metall
 NMK.2005.0498, **Norway Says, Thorbjørn Andersen, Andreas Engevik, Espen Voll for L.K. Hjelle, Twin**, (bord), 2005, Møbel, Gave fra Norway Says
 NMK.2005.0499, **Ingegerd Råman**, Produsent: Kosta Boda, *Night and Day (4)*, 2005, Glass
 NMK.2005.0500, **Ingegerd Råman**, Produsent: Kosta Boda, *Caracalla (4)*, 2005, Glass
 NMK.2005.0501, **Ingegerd Råman**, Produsent: Kosta Boda, *Caracalla (3)*, 2005, Glass
 NMK.2005.0502, **Ingegerd Råman**, Produsent: Kosta Boda, *Snow Paintings II (2)*, 2005, Glass
 NMK.2005.0503, **Ingegerd Råman**, Produsent: Kosta Boda, *Caracalla Bowl (3)*, 2005, Glass
 NMK.2005.0504, **Ingegerd Råman**, Produsent: Kosta Boda, *Wishes Bowl Studio (1)*, 2005, Glass
 NMK.2005.0505, **Louise Lawler**, *Do not drill*, (2005), Fotografi
 NMK.2005.0506, **Louise Lawler**, *The Princess, now the Queen*, (2005), Fotografi
 NMK.2005.0507, **Mathias Faldbakken**, *Away from the Sound*, (2005), Installasjon
 NMK.2005.0508, **Ulf Rollof**, *Grøn målning*, Bord, Lampa, (2004), Installasjon
 NMK.2005.0509, **Ulf Rollof**, *Bälg, no. 9*, (1992), Installasjon, Gave fra kunstneren
 NMK.2005.0510-0539, **Gerd Tinglum**, Fra serien *Usynliggjorte, utryddede og truede arter*, 1991, Fotografi

Bård Breivik, *Organiske strenger I-VI*, 2005 i drevet kobber. Hver streng er 633 cm. Verket ble kjøpt inn til museets samling.
 Foto: Børre Høstland, © Bård Breivik / BONO 2006

NMK.2005.0540, **Gerd Tinglum**, *Forsoning*, Video, Gave fra kunstneren
 NMK.2005.0541, **Gerd Tinglum**, *Horisontal komplementær*, (1990), Tekstil, Gave fra kunstneren
 NMK.2005.0542, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 6, (1995), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0543, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr.14, (1987), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0544, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 30, (2003), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0545, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 36, (1996), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0546, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 54, (2005), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0547, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 66, (2005), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0548, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 75, (1987), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0549, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0550, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 51, (1985), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0551, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 63 Sugimoto, (1987), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0552, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 65, (1983), Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0553, **Bård Breivik**, *Partitur for en lengre samtale*, kat.nr. 39, (1985-2005),

- Skulptur/moderne materiale
 NMK.2005.0554, **Bård Breivik**, *Organic Strings*, (2005), Installasjon
- NMK.2005.0555, **Erik Lauritzen**, Produsent: Fiskars, Finland, Havekanne, 2001, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0556, **Egil Hyggen og Esben Wingerei**, Produsent: Fiskars, Norge, Camping-spade, 1972/1992, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0557, **Egil Hyggen og Esben Wingerei**, Produsent: Fiskars, Norge, Snøskuffe, 1981, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0558, **Egil Hyggen og Esben Wingerei**, Produsent: Fiskars, Norge, Hagespade, 1981, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0559, **Kalle Kaas**, Produsent: Fiskars, Norge, *Ergolett*, 2004, (snøskuffe), Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0560, **Formel Industridesign AS for Glamox Asa**, Norge, C20 P2, 2004, (lysmatur for tak), Moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0561, **Aleksander Borgenhov, Formel Industridesign AS for Luxo**, Norge, *Circus*, 2003, (lupelampe), Moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0562, **Geir Eide, Formel Industridesign AS for Topro AS**, Norge, Rullator, *Taurus*, 2002, Moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0563, **Aleksander Borgenhov, Formel Industridesign AS for Peek Traffic AS**, Norge, *Alu Star*, (trafikklys), 2001, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0564, **Geir Eide, Formel Industridesign AS for Oras Armatur AS**, Norge, *Oramix*, (dusjarmatur), 1999, Metall, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0565, **Geir Eide, Formel Industridesign AS for ABB**, Norge, Tre stk. sikringsbrytere, Stor, Medium, Liten, 2001-2002, Metall/moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0566, **Aleksander Borgenhov og Anne Nord, Formel Industridesign AS for Simrad AS**, Norge, *PI Sensor*, (sensor for fiske), 2000, Metall/moderne materiale
- NMK.2005.0567, **Aleksander Borgenhov og Anne Nord, Formel Industridesign AS for Simrad AS**, Norge, *Spread Sensor*, (sensor for fiske), 2001, Metall/moderne materiale
- NMK.2005.0568, **Geir Eide, Formel Industridesign AS for Swix Sport**, Norge, Racing skistaver *Star*, 1997, Moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0569, **Geir Eide, Formel Industridesign AS for Swix Sport**, Norge, Tur skistaver *Nordic*, 2000, Moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0570, **Geir Eide, Formel Industridesign AS for Swix Sport**, Norge, Alpin skistaver *Cobra*, 2001, Moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0571, **Geir Eide, Formel Industridesign AS for Swix Sport**, Norge, Alpin skistaver *Mack*, 2001, Moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0572, **Geir Eide, Formel Industridesign AS for Swix Sport**, Norge, Nordic Walking staver *Twist&Og*, 2004, Moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0573, **Hareid Designmill for Lilas Finmekaniske AS og Rolls Royce Marine**, Manøverhendel for propellfjernstyring i båter, 2003, Metall/moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0574, **Hareid Designmill for Helle fabrikker AS, Fire**, (slirekniv), Metall/tre, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0575, **David Solh for Helly Hansen, Shorehike**, (løpesko), 2004, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0576, **Piers Thoams for Helly Hansen, Kidsafe**, (redningsvest), 2003, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0577, **Piers Thoams for Helly Hansen, Watersport**, (redningsvest), 2004, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0578, **Peter Opsvik**, Produsent Håg, *H05.-5500*, (kontorstol), 2002, Møbel, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0579, **Svein Asbjørnson**, Produsent Håg, *H09 Privacy 9420*, (kontorstol), 2003, Møbel, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0580, **Svein Asbjørnson**, Produsent Håg, *Ho09 Inspiration 9220*, (kontorstol), 2003, Møbel, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0581, **Gerhard Berg**, Stol, 1957-1958, Møbel, Gave fra Gerhard Berg
- NMK.2005.0582, **NPK for Hamax**, Norge, *Snøformel I*, (akebrett), 1999, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0583, **NPK for Hamax**, Norge, *Cross*, (kjelke), 2003, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0584, **NPK for Hamax**, Norge, *Kiss*, (barnesete for sykkel), 1997, Moderne materiale, Gave fra produsenten
- NMK.2005.0585, **Hareide Designmill, Einar Hareide og Anders Hansen for Startloop AS**, Norge, *Startloop*, (starter for bil), 2002, Metall/moderne materiale, Gave fra designeren
- NMK.2005.0586, **K 8 Industridesign, Bjørn Refsum, Hilde Økseth og Bjørn Ekren, Industrial Design for Stokke Gruppen, Stokke Xplory**, (barnevogn), 2003, Metall/tekstil/mo-

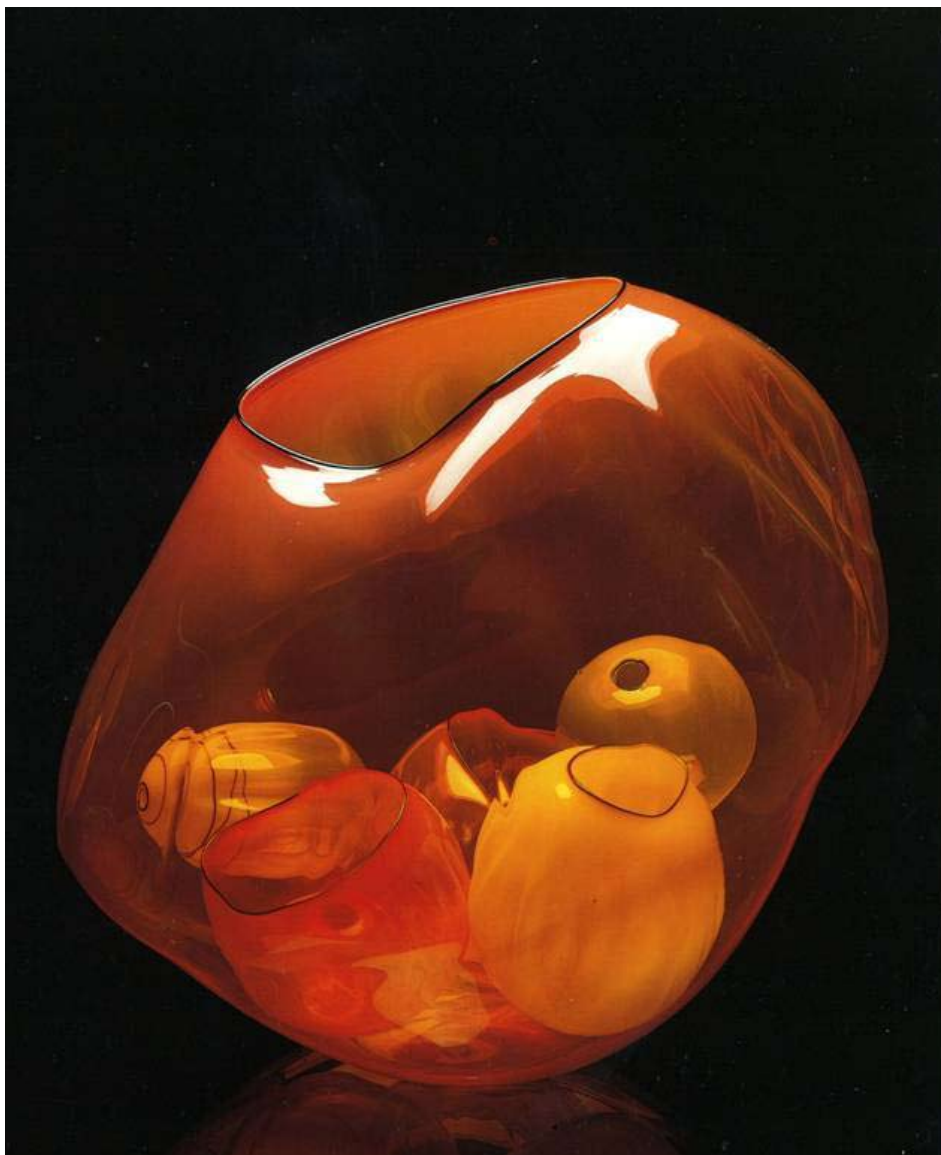
Ulf Rollof, *Bälg*, no. 9, 2002, installasjon.
Gave til samlingen fra kunstneren.
Foto: Ulf Rollof, © Ulf Rollof / BONO 2006

derne materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0587, **Jukka Setälä for Luxo**,
Norge, *Air*, (leselampe), 2001, Metall, Gave
fra produsenten
NMK.2005.0588, **Isao Hosoe for Luxo**, Norge,
Heron, (leselampe), 1995, Metall, Gave fra
produsenten
NMK.2005.0589, **Yaacov Kaufman for Luxo**,
Norge, *Arketto*, (leselampe), 2003, Metall/moderne
materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0590, **Vidar Hermansen**, Laby-
rinth Development for Multiroller AS, Norge,
Multiroller, (rullebrett for gjenstander), 2000,
Moderne materiale, Gave fra designer/pro-
dusent
NMK.2005.0591, **Norway Says, Torbjørn
Anderssen, Andreas Engesvik, Espen Voll**,
Break, (sofa), 2004, Møbel, Gave fra Norway
Says
NMK.2005.0592, **Norway Says, Torbjørn
Andersen, Andreas Engevik, Espen Voll for
L.K. Hjelle**, *Twin*, (bord), 2005, Møbel, Gave
fra Norway Says
NMK.2005.0593, **Gruppen K8 Industride-
sign**, Nordpapp, *Sittingpapp*, Stol, 2001,
Papp, Gave fra K8
NMK.2005.0594, **Gruppen K8 Industride-
sign**, Nordpapp, *Dompapp*, Fuglekasse, 2001,
Papp, Gave fra K8
NMK.2005.0595, **Gruppen K8 Industride-
sign**, Nordpapp, Pappsandaler, 2001, Papp,
Gave fra K8
NMK.2005.0596, **Gruppen K8 Industride-
sign**, Nordpapp, *Frokostpapp*, Eggeglass,
2001, Papp, Gave fra K8
NMK.2005.0597, **Gruppen K8 Industridesign**,
Nordpapp, *Værpapp*, Paraply, 2001, Papp,
Gave fra K8
NMK.2005.0598, **Gruppen K8 Industride-**

sign, Nordpapp, *Pap-Shui*, Madrass, 2001,
Papp, Gave fra K8
NMK.2005.0599, **K8 Industridesign og Code-
rock for Hovemøbler**, *Hotgo*, (16 stokker med
stativ), 2003, Tre, Gave fra K8
NMK.2005.0600, **Geir Økseth**, Produsent Jor-
dan, *Sanodent*, (tannbørste), 1994, Moderne
materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0601, **Geir Økseth**, Produsent Jor-
dan, *Sensation*, (tannbørste), 1996, Moderne
materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0602, **Geir Økseth**, Produsent Jor-
dan, *Advanced*, (tannbørste), 2001, Moderne
materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0603, **Geir Økseth**, Produsent
Jordan, *T-24*, (tannbørste), 2000, Moderne
materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0604, **Geir Økseth**, Produsent
Jordan, *Click*, (tannbørste), 2003, Moderne
materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0605, **Geir Økseth**, Produsent
Jordan, *Fun 2 Brush*, (tannbørster), 1999,
Moderne materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0606, **Designgruppen Permafrost**,
Brusletto & Co, *Fjord*, (sportskniv), 2004, Mo-
derne materiale/metall, Gave fra Permafrost
NMK.2005.0607, **Designgruppen Permafrost**,
Wm-trykk, *Foldabowl I*, (bolle), 2002, Mo-
derne materiale, Gave fra Permafrost
NMK.2005.0608, **Designgruppen Permafrost**,
Wm-trykk, *Foldabowl II*, (bolle), 2002, Mo-
derne materiale, Gave fra Permafrost
NMK.2005.0609, **Design Sigrid Eckhoff**,
Produsent Viking Fottøy, *Uno*, (støvel), 1988,
Moderne materiale, Gave fra designeren
NMK.2005.0610, **Design Sigrid Eckhoff**, Pro-
dusent Viking Fottøy, *Face*, (støvel), 1994,
Moderne materiale, Gave fra designeren
NMK.2005.0611, **Design Sigrid Eckhoff**,

Dale Chihuly, *Tokyo Orange Basket Set with Odsidian Lip Wraps*, glassbolle, 2001, ble kjøpt inn til samlingene.
Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Produsent Viking Fottøy, *Klo*, (støvel), 1997, Moderne materiale, Gave fra designeren
NMK.2005.0612, **Design Sigrid Eckhoff**, Produsent Viking Fottøy, *Gekko*, (støvel), 2002, Moderne materiale, Gave fra designeren
NMK.2005.0613, **Design Roy Tandberg og Hallgrim Sagen**, Produsent Tandberg ASA, *Tandberg 1000*, (videokonferanse maskin), 2001, Moderne materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0614, **Design Geir Økseth**, Produsent Jordan, *Tannstikkereske*, 1992, Moderne materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0615, **Design Geir Økseth**, Produsent Jordan, *Tanntrådeske*, 2000, Moderne materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0616, **Design Geir Økseth**, Produsent ITP, Norge, *Strømsparende plugg*, 1999, Moderne materiale, Gave fra produsenten
NMK.2005.0617, **Design Tias Eckhoff**, Produsent Dansk Knivfabrikk AS, København, *Opus* gaffel, kniv og skje, 1959, Metall, Gave fra Tias Eckhoff
NMK.2005.0618, **Design Tias Eckhoff**, Produsent Trio fabrikk AS, *Trio-nøkkelen*, (fem nøkler), 1957, Metall, Gave fra Tias Eckhoff
NMK.2005.0619, **Design Tias Eckhoff**, Produsent Porsgrund Porcelænfabrik AS, *Regent* tekanne og te kopp, 1961, Keramikk, Gave fra Tias Eckhoff
NMK.2005.0620, **Design Tias Eckhoff**, Produsent Porsgrund Porcelænfabrik AS, *Glohane* sausekopp, middagstallerken, suppetallerken, 1955, Keramikk, Gave fra Tias Eckhoff
NMK.2005.0621, **Design Tias Eckhoff**, Produsent Dansk Knivfabrikk AS, København, *Fuga* gaffel, kniv og skje, 1962, Metall, Gave fra Tias Eckhoff

NMK.2005.0622, **Design Tias Eckhoff**, Produsent Porsgrund Porcelænfabrik AS, *Det Riflede*, terrin og fløtemugge, 1953-54, Keramikk, Gave fra Tias Eckhoff
NMK.2005.0623, **Tias Eckhoff**, *Cypress* kniv, gaffel og skje, 1954, Metall, Gave fra Georg Jensen, København
NMK.2005.0624, **Baard Nielsen Bonsach**, *Sukkerskål på stett*, 1755, Metall, Gave fra Johanne Sophie Jæger [Kristiansand]
NMK.2005.0625, **Irene Nordli**, *Prins nr. 2*, 2005, Skulptur
NMK.2005.0626, **Trond Kasper Mikkelsen**, *Ventaglio*, Vifte m/ emballasje
NMK.2005.0627, **Gunvor Nervold Antonsen**, *Conciliatory I (Forsonende jeg)*, Tekstil
NMK.2005.0628, **Julie Skarland**, *Belle de Jour*, (kjole), Tekstil
NMK.2005.0629, **Gunhild Tjåland**, *Løv I*, Brosje, Metall
NMK.2005.0630, **Gunhild Tjåland**, *Kruser*, Metall
NMK.2005.0631, **Anne Lene Løvhaug**, *Organdonasjon, nr. 4*, *Organ*, (smykke), Metall/tekstil
NMK.2005.0632, **Anne Lene Løvhaug**, *Organdonasjon, nr. 5*, *Ørkenrose*, (smykke), Metall/tekstil
NMK.2005.0633, **Elsie-Ann Hochlin**, *Bursdagskrone II*, (til mann), (smykke/skulptur), Metall (aluminium + collage)
NMK.2005.0634, **Sidsel Hanum**, *Rede gult*, (bolle), Keramikk
NMK.2005.0635, **Sidsel Hanum**, *Trådkurv beige*, (bolle), Keramikk
NMK.2005.0636, **Sidsel Hanum**, *Rede grønt*, Keramikk
NMK.2005.0637, **Liv Blåvarp**, *Ådenes tale III*, (smykke), Tre

NMK.2005.0638, **Design Peter Opsvik**, *Gravity*, (stol), 1983, Møbel
 NMK.2005.0639, **Design Peter Opsvik**, *Garden*, (stol), 1985, Møbel
 NMK.2005.0640, **Design Peter Opsvik**, *Cylinder*, (stol), 1986, Møbel
 NMK.2005.0641, **Design Peter Opsvik**, *Python*, (stol), 1986, Møbel
 NMK.2005.0642, **Design Peter Opsvik**, *HÅG*, (stol), 2000, Møbel
 NMK.2005.0643, **Design Peter Opsvik**, *Nomadi*, (stol), 2001, Møbel
 NMK.2005.0644, **Design Peter Opsvik**, *Safari*, (stol), 2002, Møbel
 NMK.2005.0645, **Design Peter Opsvik**, *Motion*, (stol), 2003, Møbel
 NMK.2005.0646, **Design Peter Opsvik**, *Reflex I*, (stol), 2002, Møbel
 NMK.2005.0647, **Produsent Fiskars**, Sakser, (fem stk.), 1989-1995, Metall
 NMK.2005.0648, **Arvid Pettersen**, *Komposisjon nr. IV*, 1976-1978, Maleri/collage, Gave fra Petter Snare

9.2 Gaver / tilvekst til arkitektursamlingen 2005

120 titler, tilvekst til Christian Norberg-Schulz' boksamling, Gave fra Anne Marit Vagstein, Oslo

NMK.2005.00129, Byste av Magnus Poulsson, **kunstner Arnold Haukeland**, fra arkitekt Halvor Poulssons arkiv, (Tegningsarkiv, fotoarkiv), Gave fra Liv-Randi Ellingsson, Asker

Tre modeller fra **arkitekt Håkon Mjelvas** arkiv, (Tegningsarkiv, fotoarkiv), Gave fra Karen Mjelva, Ski

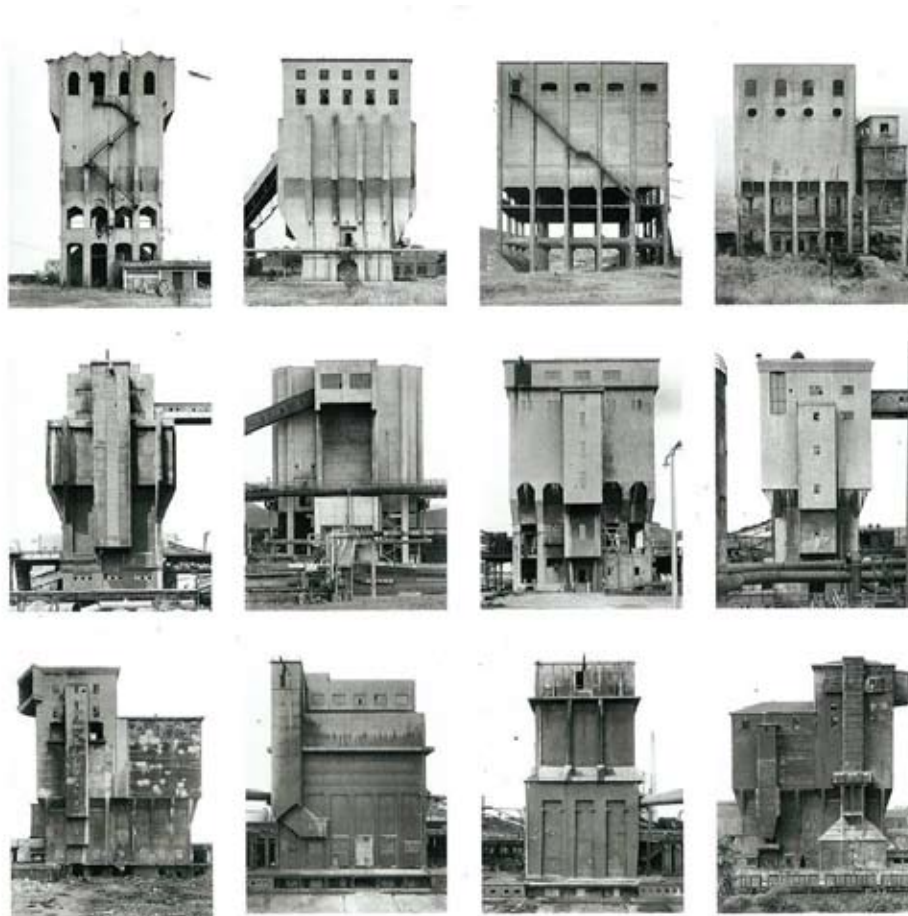
Kopi av Idéutkast til utvidelse av Nasjonalgalleriet, Tullinløkka, **Arkitekt Lund & Slaatto**, 1959, Gave fra Arbeiderbevegelsens arkiv, Oslo

Fargelagt kopi, perspektiv av bolighus, Myrhaugen 20, Oslo, **arkitekt Wenche Selmer**, Gave fra Mari Thjømøe, Oslo

25 stk. pennetegninger fra skisseblokk, 1956, **arkitekt Nils Ole Lund**, Gave fra Nils Ole Lund, Århus

Diverse korrespondanse vedr. HF-bygget, Blindern, UiO, 1958, **Leif Olav Moen / Nils Ole Lund**, Gave fra Nils Ole Lund, Århus

45 beskrivelser fra arkitektkonkurransen om Tullinløkka, 1995, Gave fra Norske Arkitekters Landsforbund ved konkurransekommiteén, Oslo

Bernd og Hilla Becher, *Kohlebunker*, (*Typologi #96*), 1965/1999, fotografi. Vinteren 2005 viste Nasjonalmuseet kunstnerparets fotografier i utstillingen "Bernd & Hilla Becher. Industribygningenes grunnformer". Verket ble kjøpt inn til museets samlinger. Foto: Nasjonalmuseet

10 Avdeling for kommunikasjon

Nasjonalmuseet arrangerte mer enn 300 omvisninger i utstillingen "Kyss frosken! Forvandlingens kunst". Her passerer en gruppe Kara Walkers *Virginia Lynch Mob* fra 1998, sorte papirsilhuetter klippet ut og montert rett på veggen.

Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Avdelingens overordnede mål er å realisere museets forpliktelse som nasjonal kunstinstitusjon og å sørge for at Nasjonalmuseet utvikler seg til å bli en attraktiv møteplass for kunst- og kulturopplevelser. Kommunikasjonsavdelingen skal være en drivkraft for en inviterende, publikumsrettet utstillings- og formidlingsvirksomhet.

Avdeling for kommunikasjon var i 2005 delt i tre seksjoner. Seksjon markedsføring med Katia Banoun som leder, seksjon informasjon med Elise Lund som leder fram til 1. juli. Da tok Atle Faye over som leder. Seksjon formidling ble ledet av Anne Qvale. Martin Biehl var avdelingens direktør.

Seksjon informasjon hadde som oppgave å informere om og profilere programvirksomheten, samlingene, aktiviteter og hendelser ovenfor media, presse, publikum og ansatte ved museet. Seksjon markedsføring skulle markedsføre programvirksomheten, aktiviteter og hendelser ovenfor sponsorer og andre eksterne samarbeidspartnere, og seksjon formidling hadde som mål å skape et attraktivt formidlingsprogram knyttet til utstillingene og andre aktuelle temaer innenfor museets virkeområde.

Avdelingen hadde per 31.12.05 24 årsverk, en økning på 7 årsverk fra 31.12.04. Økningen skyldes integreringen av Riksutstillinger og etableringen av museets landsdekkende kunstformidling.

Nasjonalmuseet hadde et ambisiøst utadrettet aktivitetsprogram for 2005: Lanseringen av tre nye basisutstillinger – én i Nasjonalgalleriet, én i Museet for samtidskunst og én i Kunstindustrimuseet, samt "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst" på Tullinløkka. Alle disse lanseringene kom i tillegg til det ordinære utstillingsprogrammet, og var både krevende og utfordrende for avdelingen. Tallene viser gledelig fremgang på alle områder: rekord med 689.413 besøkende

(en økning på 25,4 % i forhold til året før), en kraftig økning i antall omvisninger fra 1610 i 2004 til totalt 1830 i 2005 (Nasjonalgalleriet 627, Museet for samtidskunst 487, Kunstindustrimuseet 335, Arkitekturmuseet 33, Kunsthallen på Tullinløkka 19 stk, og Kyss Frosken: 329).

Nasjonalmuseet opplevde en intens medieinteresse i 2005. Det var primært to store begivenheter som dominerte; "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst", og den nye basisutstillingen i Nasjonalgalleriet "Kunst 1". Museets informasjonsstrategi har gitt god uttelling i media. Gjennom en aktiv hjemmeside, hyppige nyhetsbrev og utstrakt kontakt med kulturjournalister har vi gjennom hele 2005 fått forhåndstale av nesten alle våre utstillinger, viktige begivenheter og arrangementer i dagspressen. Vi har etablert merkevaren Nasjonalmuseet og vårt utstillingsprogram følges med interesse av publikum.

Nasjonalmuseet fortsatte i 2005 det langsiktige arbeidet med å profesjonalisere formidlingsarbeidet. Seksjon formidling etablerte en egen publiseringsenhet med en redaktør og en grafisk designer. Enheten startet arbeidet med ny publiseringsstrategi for utstillinger, samt maler for standardpublikasjoner. Arbeidet med å utvikle verksteds- og ateliertilbudene fortsatte. Seksjonen utarbeidet flere tverrfaglige undervisningstilbud for skoleverket, og programtilbud for studenter og fagfolk innen det kunstfaglige området.

Nasjonalmuseet ønsker å etablere både langsiktige og kortsiktige sponsorrelasjoner med næringslivet, og har i 2005 for alvor etablert seg som attraktivt sponsorobjekt. Seksjon markedsføring utarbeidet et eget sponsorprogram for "Kyss Frosken", som ble et synlig og velekspontert utstillingsprosjekt. For dette arbeidet ble Nasjonalmuseet og "Kyss Frosken" nominert i klassen årets sponsorobjekt av Sponsor- og Eventforeningen.

10.1 Seksjon formidling

Seksjon formidling har hatt mange utfordringer og et høyt aktivitetsnivå i 2005, både knyttet til de nye basisutstillingene og til de mange skiftende utstillingene. Ikke minst formidlingen av "Kyss frosken" har krevd mange ressurser og et stort engasjement. Ansatte ved avdelingen har utformet et omfattende skriftlig materiell til alle de nye utstillingene, som lærerveiledninger, vegg- og katalogtekster. Til sammen deltok 40.875 personer i organisert pedagogisk virksomhet i museet. Av disse utgjorde barn og unge 25.205. Mange av oppleggene inkluderte også ulike verkstedsaktiviteter. I tillegg kommer planlegging og gjennomføring av et stort antall offentlige omvisninger (fortrinnsvis avholdt i helgene), kunstnersamtaler, foredrag, workshops og seminarer beregnet på ulike fagmiljøer. Integrasjonen av Riksutstillinger har medført at Nasjonalmuseet fra 1. juli har en stor virksomhet over hele landet, med utstillinger for ulike arenaer, omvisninger, kurs og lærerseminarer. Barnekunstklubben "Griffen" er i år utvidet til å omfatte alle museets utstillingssteder i Oslo, med program den første lørdagen i hver måned. Klubben hadde ved utgangen av 2005 ca 100 medlemmer.

Nytt av året er museets samarbeidsavtale med Høgskolen i Oslo, estetisk avdeling, om formidlingspraksis og undervisning for 1. og 2. års lærerstudenter. Seksjon formidling bidro med tilrettelegging, veiledning, omvisninger og pedagogisk materiell.

Seksjonen har også blitt engasjert i deltidsstudiet i Kunstformidling ved Høgskolen i Telemark med foredrag, omvisninger og studentveiledning i museet. Flere av seksjonens ansatte har undervist og vært sensorer ved Universitetet i Oslo.

10.1.1 Formidlingsprogram

Januar

Søndag 2. Familieomvisning med verksted i "Sikt - Marijke van Warmerdam" ved kurator Anna Lindblad.

Onsdag 5. Omvisning på Senteret for nytt operabygg for vinnerne av "Pepperkakehuskonkurranse 2004" for barn og ungdom, ved kurator Eli Solsrud.

Torsdag 13. Åpning av "Schtilig", studentutstilling fra Høgskolen i Oslo.

Onsdag 19. Omvisning i Oslo Rådhus for vinnerne av "Pepperkakehuskonkurranse 2004", ved seksjonsleder Ulf Grønvold.

Torsdag 20. Lærerseminar ved kurator Eva Gran i tilknytning til "Sikt - Marijke van Warmerdam".

Torsdag 20. Filmseminar: Dokumentarfilm av Ulrike Ottinger.

Torsdag 20. Lærerseminar til "Schtilig" for lærere og studenter ved HiO, ved høyskolelektor Thurid Vold, designer Petter Opsvik og filmskaper Margreth Olin.

Torsdag 20. Omvisning på Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo for vinnerne av "Pepperkakehuskonkurranse 2004".

Lørdag 22. Åpning av utstillingen "Torbjørn Kvasbø. Keramikk".

Onsdag 26. Lærerseminar i "Torbjørn Kvasbø. Keramikk" ved seksjonsleder Harald Solberg og kurator Brynhild Slaatto.

Lørdag 29. Samtale om "Sikt - Marijke van Warmerdam" med billedkunstner Marte Aas og kurator Eva Klerck Gange.

Februar

Torsdag 3. Omvisning for Kunstindustrimuseets venneforening i "Torbjørn Kvasbø. Keramikk" ved seksjonsleder Harald Solberg.

Lørdag 5. "Griffen" besøkte utstillingen "Sikt - Marijke van Warmerdam". Omvisning og drageverksted ved seniorkurator Ellen Lerberg og kurator Anna Lindblad.

Søndag 13. Familieomvisning med verksted, tema: "Lek med ornament" ved keramikker Elin Aasheim og kurator Brynhild Slaatto.

Søndag 13. Foredrag om "Kunst 2" ved kurator Gavin Jantjes.

Torsdag 17. Spesialopplegg for St. Sunniva skole. Omvisning i "Torbjørn Kvasbø. Keramikk" ved kurator Brynhild Slaatto.

Foredrag ved keramikker Elin Aasheim.

Torsdag 17. Lærerseminar "Torbjørn Kvasbø. Keramikk" ved seksjonsleder Harald Solberg og kurator Brynhild Slaatto.

Torsdag 17. Lærerseminar i "Kunst 2" ved kurator Eva Gran. Debattmøte om basisutstillingene.

Torsdag 17. Familiedag i vinterferien. Omvisning og verksted i "Sikt - Marijke van Warmerdam".

Tirsdag 22. Familiedag i vinterferien, tema: "Lek med ornament". Omvisning i "Torbjørn Kvasbø. Keramikk" ved kurator Brynhild Slaatto og verksted ved keramikker Elin Aasheim.

Fredag 25. Familiedag i vinterferien, tema arkitektur. Husbygging og byplanlegging ved kurator Eli Solsrud.

Mars

Torsdag 3. Foredrag om "Sikt - Marijke van Warmerdam" ved den tyske kunsthistorikeren Stephan Urbaschek.

Lørdag 5. "Griffen" besøkte utstillingen "Historien hus". Utstillingen var utgangspunktet for at medlemmene laget sin egen by med skoler, kirke, svømmehall, parkeringsplass og alt en by skal ha. Ved kurator Eli Solsrud og omviser Truls Ramberg.

Søndag 6. Familieomvisning med verksted i "Sikt - Marijke van Warmerdam".

Fredag 11. Forelesning og omvisning for UD's aspiranter, "Kunst 1", ved seniorkurator Ellen Lerberg.

Lørdag 12. Åpning av "Design og Kunsthåndverk 1905–2005". Omvisning ved seniorkuratorer Widar Halén, Anne Kjellberg og Randi Gaustad.

Søndag 13. Arkitekturvandring til Bankplassen 3 ved arkitekturhistoriker Ola Storsletten.

Søndag 13. Familieomvisning med verksted i "Design og Kunsthåndverk 1905–2005". Tema: "Mønster på porselen og lage esker for CD". Verksted ved keramikker Elin Aasheim og student Anders Kunz, samt omvisning ved kurator Brynhild Slaatto.

Det er ikke alle som får ta på kunstverkene! Her er bilder fra en spesialomvisning med en gruppe blinde som blir kjent med Kristian Marius Kvaklands skulptur *Protest* fra 1972. Skulpturen står i utstillingen "Alle snakker om museet. Ny basisutstilling. Kunst 1". Foto: Frithjof Bringager, Nasjonalmuseet

Her monteres Lars Rambergs tredelte installasjon *Liberté*, 2005. De tre toalettene har ordene *Liberté* (Frihet), *Égalité* (Likhhet) og *Fraternité* (Brorskap) i neonlys på taket.
Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

April

Lørdag 2. "Griffen" så på skulpturene i "Kunst 1" og rettet oppmerksomheten mot menneskekroppen i kunsten. Med piperensere, isopor, skumgummi og ståltråd laget medlemmene sine egne skulpturer i verkstedet. Ved seniorkurator Ellen Leberg.

Søndag 3. Arkitekturvandring til Stortingsgaten 6, tema: innplassering av nytt bygg i eldre omgivelser ved arkitekt Kristin Jarmund.

Tirsdag 5. Omvisning i "Design og Kunsthåndverk 1905–2005", ved professor i indutridesign Jan Michl.

Torsdag 7. Workshop: "Hvordan snakke og skrive om kunst?" ved forfatter Peter Serck og kurator Nina Denney Ness.

Fredag 15. Paneldebatt: *Café Diplomatique* i "Populismen".

Søndag 17. Familieomvisning med verksted, tema "Modellstoler". Omvisning i "Design og kunsthåndverk 1905–2005" og "Stil 1100–1905" ved kurator Brynhild Slaatto. Verksted ved student Teresa Lewoc.

Søndag 17. Foredrag om "Populismen" ved kurator Gavin Jantjes.

Torsdag 21. Lærerseminar i "Populismen" ved kurator Eva Gran og kurator Anna Lindblad.

Torsdag 21. Kunstnersamtale i "Populismen": "Talking populism, Artistic strategies" med Mauricio Diaz og Walter Riedweg i samtale med kurator Gavin Jantjes.

Torsdag 28. Lærerseminar "Kunst 2", ved kuratorer Eva Gran og Anna Lindblad.

Mai

Søndag 1. Arkitekturvandring "Tullinløkka, et byområde i forvandling" ved seksjonsleder Ulf Grønvold.

Onsdag 4. Seminar i "Design og kunsthåndverk 1905–2005" ved seniorkurator Widar Halén.

Lørdag 7. "Griffen" besøkte "Design og kunsthåndverk 1905–2005". I verkstedet laget medlemmene modellstoler, sammen med student Teresa Lewoc og kurator Brynhild Slaatto.

Torsdag 12. Omvisninger i "Kunst 1" for Oslo Guidelaug.

Torsdag 12. Performance ved Birgitta Tolander og Stig Sjölund. Begge i forbindelse med "Populismen".

Fredag 13. Performance ved Birgitta Tolander og Stig Sjölund. Begge i forbindelse med "Populismen".

Torsdag 19. Kunstnersamtale i "Populismen": "Talking populism, Artistic strategies" med Marius Faldbakken og Gardar

Eide Einarsson i samtale med kurator Gavin Jantjes.
Lørdag 21. Konsert "Fra ekspresjonisme til nyromantikk".
Konsert på Kunstindustrimuseet.

Juni

Fredag 3. Kulturnatten i Oslo. Familieverksted ved smykkekunstner Kaja Gjedebo og tekstilkunstner Kristine Fornes, samt kuratorer Eli Solsrud og Brynhild Slaatto. Prosjekt "Trykk frosken" – verksted med linotrykk og smykker av godteri. Timeomvisninger "Fra skumring til natt i kunsten" i "Kunst 1" ved seniorkurator Frithjof Bringager.
Torsdag 16. Klaverkonsert på Kunstindustrimuseet.
Lørdag 18. "Dansk/norsk romantikk", romansekonsert på Kunstindustrimuseet.

Juli

23.–31. Griegfestivalen 2005, 16 konserter og 4 omvisninger.
Hovedansvarlig for arrangementet seniorkurator Frithjof Bringager.

August

Onsdag 17. Seminar for formidlingsavdelingen, guider og verter i "Stil 1100–1905" og "Design og kunsthåndverk 1905–2005", ved seniorkurator Widar Halén og kuratorer Helga Gravermoen og Brynhild Slaatto.
Onsdag 24. Seminar for omvisere i "Design og kunsthåndverk 1905–2005" ved kuratorer Brynhild Slaatto og Helga Gravermoen.

September

Torsdag 1.–søndag 4. september. ICOM (ICDAD)konferanse på Kunstindustrimuseet ved seniorkurator Widar Halén.
Torsdag 1.–fredag 2. Produksjonssamlingen 2005. 44 delta-

kere fra nettverket skole; fra fylkenes produksjonsmiljøer.
Ansvarlig Hilde Mortvedt.

Lørdag 3. Griffen på besøk i "Kys frosken". Etter omvisning i utstillingen trykket medlemmene frosker på t-skjorter og papir, "Trykk frosken". Ved tekstilkunstner Kristine Fornes, kurator Eli Solsrud og seniorkurator Ellen Lerberg.

Søndag 11. Arkitekturvandring til nye Bislett stadion av Arkitektfirmaet C.F. Møller ved arkitekt Ketil Aakhus.

Søndag 18. Arkitekturvandring til utstillingspaviljongene i "Kys frosken" av mmw sivilarkitekter mnal as ved arkitekt Magne M. Wiggen.

Lørdag 24. Kunstnersamtale og foredrag i "Museumsfeber" ved Louise Lawler og kurator Andrea Kroksnes.

Tirsdag 27. Seminar for omvisere i "Museumsfeber: Verk fra samlingene. Inkludert: Louise Lawler".

Onsdag 28. Seminar for vertene i "Design og kunsthåndverk 1905–2005" ved kuratorer Brynhild Slaatto og Helga Gravermoen.

Onsdag 28.–fredag 30. Omvisninger/forelesninger for deltidsstudiet i kunstformidling, Høgskolen i Telemark.

Oktober

Lørdag 1. "Griffen". Boltanskis verk *Théâtre d'ombres* var utgangspunkt for medlemmenes eget skyggeteater. Ved omviserne Ingunn Skogholt og Elin Olaussen.

Søndag 2. Familieomvisning med verksted i utstillingen "Museumsfeber: Verk fra samlingene. Inkludert: Louise Lawler".

Fredag 7. Åpning av utstillingen "Italiensk design 1945–2000".

Torsdag 20. Kunstdialog "Heidegger og Kunstverkets opprinnelse" med filosofene Einar Øverenget og Ståle Fink.

Søndag 23. Arkitekturvandring til den nyåpnede Ekebergrestauranten.

Nasjonalmuseets pedagogiske arbeid i omvisninger og verksteder er rettet mot barn i alderen 5–12 år. Denne fantasifulle og fargerike masken er inspirert av Annette Messagers utstilling høsten 2004, og ble vist på Barneverkstedets Sommerutstilling 2005. Foto: Børre Høstland, Nasjonalmuseet

Nesten 120.000 så de fem store installasjonene inne i selve "Frosken". Bildet viser detalj fra Pipilotti Rists store videoinnstallasjon *Stir Heart, Rinse Heart*, 2004, som ble vist i utstillingen "Kyss frosken! Forvandlingens kunst" sommeren 2005. Verket ble kjøpt inn til museets samlinger.

Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Mellbye Arkitekter AS ved arkitekt Ajas Mellbye.

Torsdag 27. Lærerseminar i "Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner".

Torsdag 27. Foredrag "Da Norge vant gull i Milano". Ved seniorkurator Randi Gaustad.

Torsdag 17. Foredrag "Italiensk design 1945–2000" ved seniorkurator Widar Halén

Fredag 28. Seminar: "Locating context - reflections on the spaces and framings in art". Til utstillingen "Museumsfeber: Verk fra samlingene. Inkludert: Louise Lawler".

Lørdag 29. Familieomvisning med atelier i "Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner".

Lørdag 29. Familieomvisning med verksted i "Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner". Ved kurator Eva Gran og omviser Camilla Sramek.

Søndag 30. Let og lær – skattejakt for barn og foreldre i "Italiensk design 1945–2000" ved kuratorer Eli Solsrud og Helga Gravermoen."

November

Torsdag 3. Lærerseminar i "Design og kunsthåndverk 1905–2005" med innvielse av verkstedvognen med oppgaver til bruk i utstillingen. Ved kuratorer Eli Solsrud og Helga Gravermoen.

Lørdag 5. "Griffen" i "Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner". Etter omvisning i utstillingen laget medlemmene bølger i verkstedet ved hjelp av blant annet frottage sammen med kunstneren Kjersti Kise og seniorkurator Ellen Lerberg.

Søndag 6. Familieomvisning med verksted i "Museumsfeber. Verk fra samlingene. Inkludert: Louise Lawler".

Torsdag 10. Designbad: "Italiensk versus norsk design". Ledet av seniorkurator Widar Halén. Deltagere: dekan og leder av instituttet for design ved Kunsthøgskolen i Oslo Halldor Gislason, statsviter ved Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo Erling Dokk Holm, glassdesigner Cathrine Maske, og Andreas Engesvik, seniordesigner og partner i Norway Says.

Lørdag 12. Familieomvisning med verksted i "Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner".

Lørdag 12. Familieomvisning med atelier i "Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner" ved kurator Nina Denney Ness og Kari Skippervold.

Onsdag 16.–fredag 18. Omvisninger/forelesninger/verksted for

deltidsstudiet i kunstformidling, Høgskolen i Telemark.
Lørdag 19. Danseforestilling fra Operaens barneballett.
Torsdag 24. Kunstdialog ”Foucault og billedkunsten” mellom litteraturviter Knut Ove Eliassen og forfatter Ole Robert Sunde.
Søndag 27. Let og lær – skattejakt for barn og foreldre i ”Italiensk design 1945–2000”, ved kuratorer Eli Solsrud og Helga Gravermoen. Etter skattejakten pyntet barna juletreet.

Desember

Torsdag 1. Elevene i 6. kl. på Ruseløkka skole formidler utstillingen ”Design og kunsthåndverk 1905–2005” til sine foreldre. Avslutning for høstens store samarbeid NM/HiO og Ruseløkka skole, med høyskolelektor Thurid Vold, studenter, elever, foreldre og seniorkurator Frithjof Bringager og kurator Helga Gravermoen.

Torsdag 1. Omvisning i ”Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner” ved billedkunstner Bård Breivik.

Fredag 2. Seminar ”Vendinger i fotografiets historie” til utstillingen ”Robert Meyers Samling”.

Lørdag 3. ”Griffen”. Claude Monets besøk i Norge i 1895 for å se på snø og vinterlys var første tema. Deretter gikk medlemmene i gang med å lage julepynt. Ny rekord: en 130 meter lang sammenhengende lenke prydet etter hvert juletreet i Nasjonalgalleriet. Ved Håkon Andersen og seniorkurator Ellen Lerberg.

Lørdag 3. ”Blant engler og nisser. Julens musikk og billedkunst”, Kor Ad lib og seniorkurator Frithjof Bringager.

Søndag 4. Familieomvisning med verksted i ”Museumsfeber: Verk fra samlingene. Inkludert: Louise Lawler”.

Søndag 4. ”Blant engler og nisser. Julens musikk og billedkunst”, Kor Ad lib og seniorkurator Frithjof Bringager.

Torsdag 8. Foredrag ”Fra design til antidesign”. Industride-

sign i Italia og Europa som estetisk fenomen etter modernismen v/Erlend G. Høyersten, direktør for Sørlandets Kunstmuseum.

Søndag 18. Samtale i ”Vortex. Works in progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner” mellom kunstner Bård Breivik og kurator Nina Denney Ness.

10.1.2 Publikasjoner

Gjennom hele året har museets ansatte skrevet artikler i ulike eksterne publikasjoner. De er ikke tatt med i denne oversikten, som kun inneholder publikasjoner utgitt av Nasjonalmuseet.

Kunst 1. Guidebok, Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaksjon Vibeke Petersen, Øystein Ustvedt, Frode Haverkamp, Ellen Lerberg, Anne Qvale og Frithjof Bringager.

Kunst 2. Guidebok. Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaksjon Vibeke Petersen, Gavin Jantjes og Anne Qvale.

Design og kunsthåndverk 1905–2005. Guidebok. Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaksjon Vibeke Petersen, Cathrine Lorange og Anne Qvale.

Thorbjørn Kvasbø. Keramikk, katalog, Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaktør Harald Solberg.

Guidebook. One Collection, Three Buildings. Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaktør Frithjof Bringager.

Kyss frosken! Forvandlingens kunst, katalog, Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaktør Kari J. Brandtzæg.

Kiss the Frog! The Art of Transformation, katalog, Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaktør Kari J. Brandtzæg.

100 års nasjonsbygging. Norsk arkitektur og samfunnsliv

Mange mennesker så verket *Goodbye Horses* fra 2005 som ble vist i utstillingen "Kysst frosken! Forvandlingens kunst" inne i selve "Frosken" sommeren 2005. Det er den spanske kunstneren Ana Laura Aláez som har laget installasjonen, som i tillegg til video består av musikk av Ascii.disko. Tekst og sang er av Daniel Holc og Ana Laura Aláez. Foto: Morten Thorkildsen, © Ana Laura Aláez / BONO 2006

1905–2005. Oslo 2005. Utgitt av Pax Forlag i samarbeid med Nasjonalmuseet. Redaktør Ulf Grønvold.

Museumsfeber: Verk fra samlingene. Inkludert: Louise Lawler, katalog, Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaksjon: Andrea Kroksnes, Ellen Lerberg, Marianne Yvenes.

Vortex. Works in Progress. Bård Breivik. Nye skulpturer og installasjoner, katalog, Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaktør Marianne Yvenes.

Robert Meyers samling, katalog Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaktør Marianne Yvenes.

Endelig hjemme, katalog Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Tekster av Siri Hermansen og Carl-Fredrik Hårleman.

Architecture from Norway. Buildings, Architects, History, Nasjonalmuseet, Oslo 2005. Redaktør Ulf Grønvold.

Arkitektur i Norge. Årbok 2005. Utgitt i samarbeid med Pax Forlag. Redaktør Ulf Grønvold. Redaksjonssekretær Ellen Lerberg.

Kunst & Kultur 1–4 2005. Utgis i samarbeid med Universitetsforlaget. Redaktør Ellen J. Lerberg. Redaksjonssekretær Beate Marie Bang.

I tillegg til disse utgivelsene er det produsert en rekke enklere formidlingsbrosjyrer og lærerveiledninger til museets temporære utstillinger dette året. Fra 2005 har Nasjonalmuseet økt satsingen på egenproduserte publikasjoner gjennom opprettelsen av to nye stillinger, en designer og en redaktør.

10.1.3 Turnerende utstillinger i gallerier, museer og offentlige rom

"Tegnebiennalen" som ble vist i Sogndal Kunstlag, Gol Kunstforening, Stord Kunstlag og Bomuldsfabriken Kunsthall, Arendal

"Grenseløs": Eikaasgalleriet i Jølster, Trondenes Distriktsmuseum i Harstad, Høytorp Fort i Mysen og Grenselandsmuseet, Kirkenes.

"Unizone" ble vist utendørs i: Oslo, Halden, Strömstad, Uddevalla, Sunne, Morokulien, Kiruna, Abisko, Narvik, Kåfjord, Trondhjem, Östersund, Åre, Funäsdalen, Eidsvoll, Elverum og Stockholm.

"20 under 40": Stavanger Kunstforening, Bodø Kunstforening og Nord-Trøndelag Fylkesgalleri i Namsos.

"Generator.X" startet turneen i Nasjonalmuseet: Kunsthallen på Tullinløkka.

"Endelig hjemme" startet turneen i Stenersenmuseet.

10.1.4 Turnerende utstillinger til skoler

”Litt lik deg I”	
”Litt lik deg II”	
”Det lille galleri II”	
”Helter og antihelter”	
”Smykke seg”	
”Skrift”	
”Video Vides Videmus I”	
”Video Vides Videmus II”	
”Reisen til jordens indre”	
”Vis á Vis”	
”Kart og Geografi”	
”Lydspor”	
”Det lille galleri I”	
”Adbusters /JAM”	
”Når alt er design”	

10.1.5 Statistikk – turnévirksomhet

Produksjonsseminar	1
Kunstformidlerseminar	2
Publikumsbesøk totalt	95.413
Voksne	34.498
Barn og ungdom	60.915
Antall deltakere på omvisninger	3.010
Antall deltakere på seminarer/kurs m.m.	465
Antall turnéstopper	357

10.1.6 Andre faglige bidrag

Foredrag og faglige innlegg i Norge:	107
Foredrag og faglige innlegg i utlandet:	5
Artikkel/tekst i norske verk/tidsskrifter/aviser:	36
Artikkel/tekst i utenlandske verk/tidsskrifter/aviser:	5

10.2 Seksjon informasjon

Seksjon informasjon har ansvar for intern og ekstern informasjon, museets hjemmesider og adressedatabase.

10.2.1 Hjemmeside

Nasjonalmuseets hjemmeside www.nasjonalmuseet.no var ny ved årsskiftet 2004/2005. I løpet av meldingsåret er nettstedet blitt videreutviklet. Sommeren 2005 ble en engelsk versjon lansert. Hjemmesiden er i dag den viktigste informasjonskanalen for Nasjonalmuseet og nettstedet skal gi oversikt over alle utstillinger og arrangementer, samt informasjon om museets kjernevirksomhet.

Etter integreringen av Riksutstillinger har Nasjonalmuseet fra 1. juli 2005 også driftet nettsidene www.riksutstillinger.no som inneholder informasjon og opplysningsmateriell om alle vandretstillingerene. De to sidene skal slås sammen, slik at all informasjon om vandretstillingene og museets landsdekkende program blir å finne på Nasjonalmuseets hjemmesider.

Nasjonalmuseet hadde besøksrekord i 2005. I alt 689.413 besøkte museet. Flest besøkende hadde den nye basisutstillingen ”Alle snakker om museet. Kunst 1” i Nasjonalgalleriet. Blant bildene i den nye basisutstillingen finner vi Harald Sohlbergs *Vinternatt i Rondane* fra 1914.

Foto: Jacques Lathion, Nasjonalmuseet

Edvard Munchs *Skrik*, 1893, henger i "Alle snakker om museet. Ny basisutstilling. Kunst 1" som åpnet 12. februar 2005.
Foto: Jacques Lathion, © Munch-museet / Munch-Ellingsen-gruppen / BONO 2006

10.2.2 Ekstern informasjon og presse

Nasjonalmuseet har svært høy medieprofil og er en av de mest synlige kulturinstitusjonene i landet. Som en del av oppdraget med landsomfattende kunstformidling og dokumentasjon mottar museet presseklipp om all medieomtale av kunst, arkitektur og design.

Pressearbeidet har høy prioritet. Det blir arrangert pressevisninger før alle utstillingsåpninger og det blir i tillegg sendt ut pressemeldinger, arrangert pressekonferanser og arbeidet mot redaksjonene når det gjelder utstillinger og andre aktuelle saker for museet. Våren 2005 ble det gjort et særskilt arbeid i samband med lanseringen av "Kyss froksen! Forvandlingens kunst". Å svare på det offentlige ordskiftet i media har også vært prioritert høyt. Emner som har vakt stor offentlig interesse har vært nyopphengingen av verk fra samlingene på Nasjonalgalleriet, "Kyss froksen" og en engasjert debatt om hva Nasjonalmuseets vil framover.

Det blir sendt ut pressetips til lokale media i samband med utstillingsåpninger for vandretstillinger på turné.

En e-postliste med rundt 1400 abonnenter mottar jevnlig nyhetsbrev som informerer om utstillingsåpninger, arrangementer og foredrag. Nyhetsbrevet fikk ny design i 2005.

Det ble for 2005 publisert to publikumsbrosjyrer med presentasjon av museets utstillinger, et vår- og et høstprogram.

Museet arrangerte to store, åpne debattmøter. Våren 2005 kom 300 personer for å drøfte de nye basisutstillingene og nyopphengingen på Nasjonalgalleriet. Høsten 2005 møtte 220 personer opp til debattmøtet "Hva slags Nasjonalmuseum trenger vi?".

10.2.3 Intern informasjon

Intranettet er en viktig informasjonskilde for tilsatte og inneholder oversikt over relevant informasjon. I tillegg går mye informasjon ut via e-postmeldinger, samt at museets Nyhetsbrev også er en viktig informasjonskilde internt.

Det ble arrangert flere allmøter. I tillegg til aktuelle saker om institusjonen blir viktige utstillingsprosjekter presentert på disse møtene. Alle etasjer i administrasjonsbygget har egne oppslagstavler. Pressetavlen ved kantinen har oppslag med aktuelle medieklipp.

10.2.4 Adressedatabasen

Nasjonalmuseet har egen adressebase med i overkant av 3000 navn. Denne er grunnlaget for utsending av invitasjoner til utstillingsåpninger og annen informasjon.

Etter integreringen av Riksutstillinger drifter museet i tillegg en adressedatabase med over 4000 navn, med blant annet presseregister for alle distrikts- og regionsmedia. Det er et mål å slå sammen de to registrene, samt se registrene i sammenheng med den elektroniske databasen for utsending av nyhetsbrev.

10.2.5 Publikumstall

689.413 personer besøkte Nasjonalmuseet i 2005. Dette er en økning på 25,4% fra året før. Hovedårsaken til den store økningen er utstillingen "Kyss froksen! Forvandlingens kunst". Utstillingen er med 116.259 besøkende det best besøkte en-

keltarrangementet i samband med markeringen av 100-årsjubileet for unionsoppløsningen.

Besøkstallene for Nasjonalmuseets arenaer i Oslo fordeles slik:

Museumsbygning	2004	2005
Nasjonalgalleriet ¹⁾	410.198	459.075
Museet for samtidskunst	80.524	66.752
Kunstindustrimuseet	37.438	42.869
Arkitekturmuseet ²⁾	21.413	3.178
Kunsthallen på Tullinløkka ³⁾	-	1.280
Kyss frosken ⁴⁾	-	116.259
Totalt	549.573	689.413
Landsdekkende program ⁵⁾	220.033	95.413

¹⁾Nasjonalgalleriet var stengt fram til 12. februar (1.1.–12.2.05).

²⁾Arkitekturmuseet i Kongens gate 4 stengte 18. mars 2005. Nytt bygg åpner på Bankplassen 3 i 2007.

³⁾Kunsthallen på Tullinløkka åpnet i samband med utstillingen "Kyss frosken". Besøkstallet gjelder utstillinger etter "Kyss frosken", regnet fra 24. september 2005.

⁴⁾"Kyss frosken" var en betalingsutstilling der publikum løste billett. Alle andre utstillinger hadde fri entré.

⁵⁾Arena vrimlerom i Kulturhus: utstillingene "Operaen som kulturhus" og "Det lysende manuskript" hadde henholdsvis 47.879 og 71.175 besøkende (tils. 119.054). Det har ikke blitt laget nye utstillinger til denne arenaen i 2005.

10.3 Seksjon markedsføring

Seksjon markedsføring har blant annet ansvar for markedsføring, arbeid med sponsorer og museets grafiske profil.

10.3.1 Sponsing

Seksjonsleder markedsføring har ansvar for utarbeidelse av sponsorgjenværelser og sponsorpakker. Dette innebærer utarbeidelse av presentasjoner, holde presentasjoner for bedrifter, utarbeidelse og opprettholdelse av kontrakter, pleie av og

Utstillingen "Kyss frosken! Forvandlingens kunst" var Nasjonalmuseets store manifestasjon og bidrag til 100-årsmarkeringen. Museet tok virkelig Tullinløkka i besittelse og skapte gjennom utstillingen med både nasjonale og internasjonale kjente kunstnere og arkitekt Magne Magler Wiggens arkitektur ringvirkninger som for all fremtid vil stå som et vendepunkt for presentasjon av kunst i Norge. "Kyss frosken!" var den best besøkte utstillingen basert på samtidskunst i Norge noensinne. På bildet ser vi direktør Sune Nordgren som ønsker besøkende nr. 100.000, Lena Bjørnson fra Oslo, velkommen. I bakgrunnen sees utstillingens kurator Kari J. Brandtzæg og seksjonsleder informasjon Atle Faye. Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Irma Salo Jægers installasjon, *Blick*, 1970–1990, er stilt ut i "Alle snakker om museet. Ny basisutstilling. Kunst 2". Utstillingen åpnet 12. februar 2005.

Foto: Nasjonalmuseet, © Irma Salo Jæger / BONO 2006

relasjonsbygging med sponsorer, planlegging og utføring av arrangementer for sponsorer.

Innenfor dette segmentet er det mange barteravtaler som oppnås. Det vil si at det ikke er penger som blir byttet, men tjenester og rabatter. Dette har vist seg å være spesielt gunstig ved innhenting av annonsepriser.

Det ble i 2005 inngått en femårig sponsoravtale med Entra Eiendom AS, som er Nasjonalmuseets hovedsponsor. Den samlede verdien av sponsoravtalen er 15 millioner. Bidraget for 2005 på 3 millioner gikk i sin helhet til "Kyss Frosken! Forvandlingens kunst". OBOS finansierte byggingen av "fros-

ke-paviljongen" som var den viktigste delen av utstillingen "Kyss Frosken! Forvanlingens kunst".

Arbeidet med å etablere flere langsiktige samarbeidsforhold har pågått gjennom året. Det er mottatt prosjektrelaterte bidrag på til sammen 5.3 millioner.

Nasjonalmuseet mottok i 2005 en videreføring av den betydelige donasjonen fra Umoe AS øremerket forskning og utvikling ved museet. I perioden 2004–2006 vil Umoe-konsernet gi årlige bidrag til en samlet verdi av 37,5 millioner. Donasjonen gir mulighet til å frigjøre midler fra museets ordinære driftsbudsjett slik at prosjektering og bygging av en paviljong i tilknytning til Nasjonalmuseets avdeling for Arkitektur på Bankplassen 3, tegnet av Sverre Fehn, kan bli realisert. Paviljongen skal hete "Ulltveit-Moe-paviljongen".

Nasjonalmuseet mottok i 2005 3.1 millioner fra Leif J. A. Engh til oppbygging av et fond til for utdeling av en nordisk arkitekturpris. Målet er at fondet skal bygges opp til å utgjøre 5 millioner. Første prisutdeling er planlagt i 2008.

10.3.2 Relasjonsmarkedsføring

Markedsføringsseksjonen har opprettet viktige relasjoner med visitOSLO. I forbindelse med "Kyss Frosken"-utstillingen ble alle turistkontorene invitert, slik at de hadde førstehåndskunnskap om utstillingen og kunne gi turistene god informasjon. Det er også blitt opprettet kontakt med de forskjellige guidebyråene i Oslo-området og videreformidlet omvisning i "Kunst 1" i Nasjonalgalleriet. Begge disse nettverkene er viktige å videreutvikle med hensyn til turist-sesongen. Nye nettverk som det jobbes med for tiden er et utstillingsprosjekt fra vannverket i Oslo som først skal vises

i Shanghai. Her vil Nasjonalmuseet bli profilert som det viktigste museet i Norge. Utstillingen vises ti steder rundt om i verden, og pågår i tre år.

10.3.3 Markedsundersøkelse

Det er utarbeidet en felles markedsundersøkelse for museet i samarbeid med formidling i løpet av 2005. Dette er et viktig redskap for markedsføring og formidling av utstillinger. Markedsføringsseksjonen har sett på tidligere undersøkelser og tatt kontakt med Statistisk sentralbyrå.

Markedsføringsseksjonen har ansvar for at bruk av logo, font og farger følger en enhetlig profil i alle museets publikasjoner. Profilen vil bli videreutviklet og ferdiggjort i samarbeid med grafisk designer slik at museet får en egen designmanual som dekker alt materiell museet lager, unntatt katalogpublikasjoner som kan ha egen profil.

10.3.4 Legat og Fond

Seksjon markedsføring etablerte et tverrfaglig råd som gjennom 2005 møttes fire ganger. Hensikten med rådet var å etablere søknadsprosesser knyttet til kommende utstillinger, forskningsprosjekter og publikasjoner. Seksjonen har utarbeidet en database over legater og fond, koordinerer og hjelper prosjektledere med å søke relevante fond og legater. For 2005 sendte museet 26 søknader og fikk tilsagn på 11 av dem.

10.3.5 Skilt/bannere/ plakater

Seksjon markedsføring har etablert nye informasjonstavler i samtlige bygninger knyttet til museet. Hovedtavlene blir oppdatert ukentlig med arrangements- og utstillingsprogram.

10.3.6 Nasjonalmuseets venneforeninger

Ved etableringen av Nasjonalmuseet 01.07.2003 var det fire venneforeninger: Nasjonalgalleriets Venner, Museet for samtidskunsts Venner, Venneforeningen for Kunstindustrimuseet i Oslo og Norsk Arkitekturmuseums Venner. De fire venneforeningene eksisterer fortsatt, og er i dag meget ulike hva gjelder medlemsmasse, midler til disposisjon, aktivitetsnivå, ambisjoner og den daglige drift.

Nasjonalmuseets ønske er på sikt å ha én venneforening. Men selv om initiativet til sammenslåing har kommet fra museets ledelse, er det foreningene selv som avgjør om og når dette skal skje, og de bestemmer selv tempoet i prosessen. De fire venneforeningene er:

Arkitekturmuseets venneforening

Norsk Arkitekturmuseums Venner ble stiftet i 1994, og har ca 40 medlemmer. Målsettingen er i første rekke å gi Arkitekturmuseet et bedre fundament gjennom aktivisering av venner rundt museet. Arbeidsoppgaver er blant annet innsamling av materiale om norske arkitekter, gamle tegninger og fotografier, videointervju av eldre arkitekter og å finne sponsorer til Venneforeningens drift, spesialutstillinger og publikasjoner.

Det ble i alt gitt 329 omvisninger i utstillingen "Kyss frosken! Forvandlingens kunst". Her fascineres skolebarn av Børre Sæthres store installasjon *beauty's summer dead*, 2005. Foto: Eva Gran, Nasjonalmuseet

Kunstindustrimuseets venneforening

Venneforeningen for Kunstindustrimuseet i Oslo ble stiftet i 1919. Foreningen har i dag ca 500 medlemmer. Foreningens formål er å støtte Kunstindustrimuseet ved å berike museets samlinger, både med eldre og moderne kunsthåndverk, mote og design, yte praktisk hjelp og økonomisk støtte og skape interesse for museets virksomhet og samlinger.

Museet for samtidskunsts venneforening

Museet for samtidskunsts Venner ble stiftet i 1990, og har ca 200 medlemmer. Foreningen har som formål å støtte museets

kunstneriske aktiviteter og fremme interessen for samtidskunst og organiserer omvisninger, møter med kunstnere og andre arrangementer i forbindelse med utstillingene og atelierbesøk, kunstreiser, og arbeider aktivt for å få flyttet museet til nye og bedre lokaler for bedre eksponering av museets kunstsamling.

Nasjonalgalleriets venneforening

Nasjonalgalleriets Venner ble stiftet i 1917, og ca 500 medlemmer. Foreningen arbeider for å øke Nasjonalgalleriets samling av utenlandsk kunst. Venneforeningen arrangerer møter og omvisninger i Nasjonalgalleriet og i andre museer, samt turer til inn- og utland.

Børre Sæthres store installasjon *beauty's summer dead*, 2005, ble vist i "Kyss frosken! Forvandlingens kunst". Foto: Morten Thorkildsen, Nasjonalmuseet

11 Avdeling for administrasjon

15. april flyttet Nasjonalmuseets ansatte inn i Kristian Augusts gate 23. Den nye resepsjonen er betjent av Birte Juvsett og Bjarne Myklebust.
Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Administrasjonen skal være en aktiv, tilgjengelig og serviceorientert støttefunksjon for hele Nasjonalmuseet. Avdelingen var i 2005 delt i fire seksjoner: drift og sikkerhet med Tormod Kaaløy som leder, organisasjon og kontorforvaltning, med Else-Marit Laskerud som leder, økonomi og regnskap med Siri Kristiansen som leder og forretningsdrift med Tone Vesti Wilse som leder (fra 1. oktober). Aud Norlin har vært avdelingens direktør. I alt arbeidet 102 personer tilsvarende 70,6 årsverk i avdelingen. Av disse var 47 årsverk museumsverter.

Administrasjonen har et bredt virkefelt og våre rutiner og arbeidsprosesser skal tilrettelegges for å støtte opp om Nasjonalmuseets overordnede mål, slik at det frigjøres mest mulig tid til museets kjerneoppgaver, nemlig samling, utstilling, formidling og forskning. Når det gjelder økonomiforvaltning er det administrasjonens ambisjon og ansvar å kunne dokumentere årlig forbedring i egeninntektene, samt å vise at pengene vi forvalter og genererer gjennom egeninntekter og sponsorbidrag blir effektivt brukt.

Viktige oppgaver som har stått i fokus i 2005 har blant annet vært integrasjonen av Riksutstillinger fra 1. juli, sikkerhetsgjennomgang med ekstern rådgiver, etablere nye budsjettrutiner for 2006 bygget opp fra prosjektnivå. Museet har gjennomført en større HMS-undersøkelse i etterkant av innflyttingen i Kristian Augusts gate 23. Hele høsten jobbet vi med prosessen rundt organisasjonsjusteringen som skulle tre i kraft tidlig på nyåret 2006. Det ble laget en prosjektmal, og vi startet prosjektlederopplæring. Flere kurs vil følge i 2006. I januar 2005 kjøpte museet et elektronisk arkiv- og saksbehandlersystem. Arkivmodulen ble implementert omgående, mens saksbehandlermodulen ble testet ut mot slutten av året. Planen er at all saksbehandling i museet skal foregå elektronisk innen første halvår av 2006. I Nasjonalgalleriet etablerte

vi en stor, ny museumsbutikk. Vi fortsetter med lederopplæring, samt kartlegging av behov for opplæring i kontorstøttesystemer. Alle som trenger det tilbys slike kurs.

11.1 Innflytting i Kristian Augusts gate 23

Avdeling for administrasjon hadde hovedansvaret for prosjektering og planlegging av flyttingen. Selve innflyttingen skjedde 15. april. Arbeidet omfattet oppfølging av prosjektet i nært samarbeid med byggeteknisk rådgiver Vigleif Næss og interiørarkitekt Hanne Margrethe Hjermann. Museet deltok på brukermøter sammen med Entra Eiendom og PEHAB. Arbeidsmiljøutvalget ble løpende orientert om flyttestrukturprosjektet. Valg av planløsninger og av materialer har vært drøftet på flere møter der bedriftshelsetjenesten og museets rådgivere har vært til stede. Ansatte i seksjon for drift og sikkerhet gjorde en formidabel innsats i samband både med selve flyttingen og oppryddingen i lokalene som ble fraflyttet.

11.2 Seksjonen drift og sikkerhet

Nasjonalmuseets oppgave er å sørge for at vi forvalter fellesskapets verdier på en forsvarlig måte, og å være et nasjonalt forbilde på sikkerhetssiden. Vi har også arbeidet videre med å formalisere samarbeidet med ABM-utvikling når det gjelder sikkerhet.

Seksjon drift og sikkerhet har derfor som oppgave å sørge for at alle bygninger, sikkerhetssystemer og IT-systemer er klargjorte for mottak av publikum og egne ansatte. Ved drift av bygningene bruker vi en kombinasjon av egne ansatte og

Erfaringene fra prøveordningen med egne museumsverter i stedet for personell fra vaktelskapene var så bra at museet fortsetter ordningen. Tilbakemeldingene fra publikum var også positive. To av Nasjonalmuseets blide verter Randi Lilleholte og Hanne Elverland. Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

personell fra dem som eier bygningene Nasjonalmuseet disponerer. Vi har innleid personell fra vaktelskaper for overvåking av bygningene og utstillingssalene samt kontroll av personalinngangene. Vi har 24 timers vaktordning. I tillegg har vi kontrakt på funksjonene IT-tjenester og rengjøring. Både klargjøring og montering av de nye basisutstillingene i henholdsvis Kunstindustrimuseet, Nasjonalgalleriet og Museet for samtidskunst og "Kyss frosken"-prosjektet, samt flyttingen av administrasjonen til Kristian Augusts gate 23 har krevd stor innsats og mye ressurser i 2005. Overgang fra ordnært telefonsamband til IP-telefoni har vært problematisk, og Nasjonalmuseet vurderer alternative løsninger.

Konklusjonen, etter at prøveordningen med egne museumsverter i stedet for personell fra vaktelskapene var over, var at museet ønsket å fortsette ordningen. Tilbakemeldingene fra publikum var også positive. Museumsvertene er nå fast tilsatt ved museet. Det har vært gjennomført en risiko og sårbarhetsanalyse på Nasjonalgalleriet. En av konklusjonene var at det er behov for en oppgradering av ITV-anlegget. Det er derfor etablert et prosjekt for å finne den beste løsningen. Arbeidet forventes ferdig høsten 2006.

11.3 Seksjon økonomi og regnskap

Arbeidet med å forbedre systemstrukturen fortsatte i 2005. Etableringen av "Kyss Frosken" som eget AS medførte en del merarbeid internt i seksjonen. Budsjettprosessen for 2006 ble gjennomført med innspill fra prosjekt, team- og seksjonsnivå som ble aggregert opp til avdelings- og institusjonsnivå. Fra 1. kvartal 2006 vil det være mulig for alle budsjett- og resultatansvarlige selv å kunne hente ut løpende rapporter over

påløpne kostnader i forhold til budsjett. Vi har etter innføringen av elektronisk fakturaflyt i 2004 god kontroll over fakturagangen og gjennomløpshastigheten i fakturagangen er tilfredsstillende. Integrasjonen av Riksutstillinger har medført betydelig merarbeid med hensyn til beregning av honorarer på grunn av de mange prosjektansatte frilanserne, samt tidkrevende oppfølging på grunn av en desentralisert prosjektstruktur. Ingen fra staben i Riksutstillinger som håndterte regnskap og lønn valgte å videreføre sitt arbeidsforhold i Nasjonalmuseet.

11.4 Seksjon organisasjon og kontorforvaltning

Riksutstillinger ble vedtatt integrert høsten 2004. Prosessen med å tilrettelegge integrasjonen pågikk hele våren 2005 med drøfting av integrasjonsprosessen i samarbeid med representanter fra Kultur- og kirke departementet og innplassering i ny felles organisasjon med hovedtillitsvalgte fra begge institusjoner. Arbeidsmiljøutvalget har fulgt opp innflyttingen og integrasjonen, kartlagt erfaringer og vedtatt tiltak på HMS-siden. Nytt felles system for tidsregistrering kom i drift i samband med flyttingen. Tidsregistreringssystemet sikrer at museet til enhver tid har oversikt over ressursbruk, ferier og sykefravær, samt forenkler en del manuelle rutiner for lønnsberegninger som har vært ressurskrevende. I januar kjøpte museet et nytt elektronisk arkiv- og saksbehandlersystem som skal bidra til sikre og effektive rutiner innenfor de lover og regler som gjelder. Arkivmodulen ble tatt i bruk omgående, mens en pilotgruppe brukte siste halvår til å planlegge og tilrettelegge for opplæring av alle saksbehandlere og full innføring av saksbehandlermodulen første halvår 2006.

I løpet av året er det blitt laget i alt 21 standardkontrakter som dekker museets aktiviteter, som blant annet utlån og innlån av kunstverk, mottak av gave og testamentsgave og bruk av fotografisk materiale, utstillingsavtaler, avtale om konservering, sponsoravtaler og avtaler om drift og fremleie i Nasjonalmuseets lokaler.

11.5 Seksjon forretningsdrift

Arbeidet i seksjonen ble fram til 1. oktober 2005 organisert ved at Else-Marit Laskerud og Aud Norlin i fellesskap har delt en del av de løpende utviklingsoppgavene mellom seg, bistått av Anita Rebolledo fra direktørens stab. I løpet av første halvår 2005 produserte vi egne postkort, plakater og magneter med motiver fra Nasjonalmuseets samlinger med ny layout og museets logo for salg i butikken i Nasjonalgalleriet.

Driftsmodellen for butikken i Nasjonalgalleriet, som er et samarbeid mellom Tanum og Nasjonalmuseet, fungerer godt og vil bli videreført. Driften av kafeen i Den franske sal var problematisk første halvår, og fikk først en tilfredsstillende driftsform og produkttilbud fra september. Seksjonen ble vedtatt styrket ved å ansette en seksjonsleder. Tone Vesti Wilse tiltrådte 1. oktober, og har fått ansvaret for å videreutvikle museumsbutikkene i Nasjonalgalleriet og Kunstindustrimuseet, kafedriften, samt utleie og booking av arrangementer i museets konferanserom, auditorier og selskapslokaler

Pause! Vertene yter service til publikum, informerer om utstillingene og bygningene og passer på at alt går rett for seg.
Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

12 Årsregnskap for Stiftelsen Nasjonalmuseet for kunst 2005

12.1 Resultatregnskap og balanse 2005

Resultatregnskap

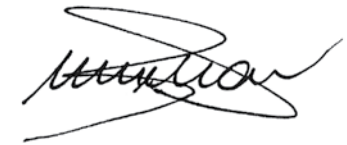
	Note	2005	2004	Konsern 2005
Tilskudd fra KKD	2	155 679 996	129 317 000	155 679 996
Andre offentlige tilskudd	3	6 841 021	1 486 858	6 841 021
Andre tilskudd og gaver	14	14 663 328	14 546 256	24 301 068
Billettinntekter/ inntekter butikk		4 052 300	9 316 022	7 465 766
Annen driftsinntekt		8 823 243	1 093 098	5 427 994
Inntektsføring øremerkede midler	4		174 741	0
Sum inntekter		190 059 888	155 933 975	199 715 845
Lønnskostnader	5	68 592 949	47 410 928	69 438 813
Honorarer	5	1 095 838	3 385 337	2 667 962
Pensjonskostnader	5	4 470 000	3 976 892	4 470 000
Utstillingskostnader og varer		19 870 514	10 433 003	21 816 429
Vakthold		5 620 383	15 782 546	6 125 621
Husleie		42 400 566	25 154 211	45 372 509
Andre driftskostnader		23 384 355	19 141 689	25 193 350
Innkjøp til samlingene		9 688 327	10 057 436	9 688 327
Avskrivninger	6,7,8	1 905 937	428 587	1 905 937
Sum kostnader		177 028 869	135 770 629	186 678 948
Driftsresultat		13 031 019	20 163 346	13 036 897
Annen finansinntekt		585 426	524 583	601 613
Annen finanskostnad		73 039	109 880	95 104
Sum finansielle poster		512 387	414 703	506 509
Årsresultat	14	13 543 406	20 578 049	13 543 406
Disponering av årsresultat				
Avsatt til dekning av tidligere udekket tap			6 177 719	
Avsatt til innkjøpsfond		1 400 000	300 000	
Avsatt netto til fond for forskningsmidler		-200 000	12 400 000	
Bunden Egenkapital - øremerkede		-4 113 200		
Avsatt til/overført til annen egenkapital		16 456 606	1 700 330	
Sum disponering av årsresultat	14	13 543 406	20 578 049	

Balanse

	Note	31.12.05	31.12.04	Konsern 2005
Eiendeler				
Anleggsmidler				
Varige driftsmidler				
Aktiverte investeringer KIM 2 og 3 etage	6	13 122 381	9 248 995	13 122 381
Sikkerhetsutstyr	7	1 318 468	557 521	1 318 468
Driftsløsøre og inventar	8	11 992 272	2 765 092	11 992 272
Sum varige driftsmidler		26 433 121	12 571 608	26 433 121
Finansielle anleggsmidler				
Investering i datterselskap	9	100 000	100 000	
Sum finansielle anleggsmidler		100 000	100 000	
Sum anleggsmidler		26 533 121	12 671 608	26 433 121
Omløpsmidler				
Varebeholdning	10	4 600 000	2 500 000	4 600 000
Fordringer				
Kundefordringer	11	1 482 415	592 894	6 582 655
Andre fordringer	12	34 089 005	7 343 053	29 182 389
Sum fordringer		35 571 419	7 935 947	35 765 043
Bankinnskudd, kontanter og lignende	13	12 066 296	30 357 086	12 074 833
Sum omløpsmidler		52 237 715	40 793 033	52 439 876
Sum eiendeler		78 770 836	53 464 640	78 872 997

Balanse

	Note	31.12.05	31.12.04	Konsern 2005
Egenkapital og gjeld				
Egenkapital				
Innskutt egenkapital				
Grunnkapital		1 000 000	1 000 000	1 000 000
Innskutt EK		1 999 670	1 999 670	1 999 670
Sum innskutt egenkapital	14	2 999 670	2 999 670	2 999 670
Opptjent egenkapital				
Øremerkede midler			4 113 200	
Fond for forskningsmidler		12 200 000	12 400 000	12 200 000
Innkjøpsfond		1 700 000	300 000	1 700 000
Annen egenkapital		27 580 673	11 124 066	27 580 673
Opptjent egenkapital	14	41 480 673	27 937 266	41 480 673
Sum egenkapital	14	44 480 343	30 936 936	44 480 343
Gjeld				
Avsetning for forpliktelser				
Pensjonsforpliktelser	15	765 805	2 565 145	765 805
Sum avsetning for forpliktelser		765 805	2 565 145	765 805
Langsiktig gjeld				
Langsiktig gjeld	16		3 150 000	
Sum langsiktig gjeld			3 150 000	
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld	17	16 107 755	4 404 586	16 209 916
Øremerkede midler / prosjekt	18	121 977	147 211	121 977
Skyldige offentlige avgifter	19	5 096 785	4 490 508	5 096 785
Annen kortsiktig gjeld	20	12 198 171	7 770 254	12 198 171
Sum kortsiktig gjeld		33 524 688	16 812 559	33 626 849
Sum gjeld		34 290 493	22 527 704	34 392 654
Sum egenkapital og gjeld		78 770 836	53 464 640	78 872 997

Christian Bjelland
Styreleder

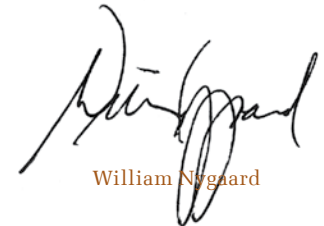
Kari Kjøndalen
Nestleder

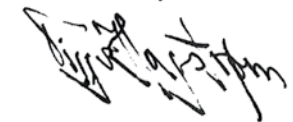
Bergljot Jonsdottir

Turid Aakhus

William Nygaard

Viggo Hagstrøm

Ellen Lerberg

Sune Nordgren
Direktør

12.2 Noter til årsregnskap 2005

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, noteopplysninger, og kontantstrømoppstilling og er avlagt i samsvar med stiftelseslov, regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge gjeldende pr 31. desember 2005.

Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper og klassifiseringen av eiendeler og gjeld følger regnskapslovens definisjoner. Årsregnskapet for 2005 omfatter perioden 01.01.2005 til 31.12.2005.

Endring i regnskapsprinsipper

Stiftelsen har i 2005 endret prinsipp for inntektsføring av tilskudd øremerket til investeringer. Disse ble tidligere inntektsført i takt med avskrivning av investeringen. I samsvar med NRS(HU) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner inntektsføres slike tilskudd nå på det tidspunktet stiftelsen har juridisk rett til tilskuddet, det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt og den kan måles pålitelig. Endringen er foretatt ved å endre inngående balanse for 2005. Balansen for 2004 er omarbeidet i samsvar med det nye prinsippet. Resultatregnskapet for 2004 er ikke omarbeidet. Effekten på egenkapitalen ved omarbeidelsen fremgår av note 14.

Konsern

Konsernet består av Nasjonalmuseet for Kunst og det 100% eide datterselskapet Kyss Frosken AS.

Konsernregnskapet er utarbeidet etter oppkjøpsmetoden. I konsernregnskapet er alle vesentlige transaksjoner og mellomværender mellom virksomheten som inngår i konsernet eliminert, slik at konsernregnskapet viser virksomheten som en enhet.

Regnskapsprinsipper for vesentlige regnskapsposter

Inntektsføringstidspunkt

Tilskudd fra stat og andre offentlige institusjoner inntektsføres i den perioden de er tildelt for, hvilket normalt vil falle sammen med utbetalingsåret. Tilskudd som er øremerket spesielle prosjekter inntektsføres på det tidspunktet stiftelsen har juridisk rett til tilskuddet, det er rimelig sikkert at inntekten vil bli mottatt, og den kan måles pålitelig. Øvrige inntekter resultatføres når den er opptjent, det vil si ved leverings tidspunktet ved salg av varer og tjenester.

Kostnadsføringstidspunkt

Kostnader periodiseres til det året aktiviteten som medfører kostnaden er utført.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger.

Dersom den virkelige verdien av et driftsmiddel er lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående, nedskrives driftsmidlet til virkelig verdi.

Avskrivninger

Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris. Avskrivningene er klassifisert som ordinære driftskostnader.

Varelager

Beholdningen av varer vurderes til det laveste av kostpris etter "først inn - først ut"- prinsippet og antatt salgspris.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventet tap.

Pensjonsforpliktelse og pensjonskostnad

Regnskapsføring av pensjon følger NRS 6. Lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

Note 2 Tilskudd fra KKD

Differanse mellom bevilget og mottatt tilskudd fra Kultur- og kirkedepartementet skyldes merforbruk av Riksutstillingene.

Note 3 Andre offentlige tilskudd

	2005	2004
Tilskudd fra departementene	2 617 183	1 133 858
Tilskudd fra Oslo kommune	0	263 000
Tilskudd ombygging	223 838	
Tilskudd til sikkerhetsutstyr	3 150 000	
Tilskudd andre offentlige inst.	850 000	90 000
Totalt	6 841 021	1 486 858

Note 4 Inntektsføring / kostnadsføring øremerkede midler

Stiftelsen har endret regnskapsprinsipp, jfr. omtale under regnskapsprinsipper og i note 14. Resultatregnskapet for 2004 er ikke omarbeidet. Inntektsføringen på kr 174 741 i 2004 knytter seg til periodisering av tilskudd til ombygging på Kunstindustrimuseet.

Note 5 Lønns- og personalkostnader

	2005	2004	Konsern 2005
Lønninger	57 394 361	39 873 811	57 394 361
Folketrygdavgift	8 018 444	6 226 969	8 018 444
Pensjonskostnader	4 470 000	3 976 892	4 470 000
Andre personalkostnader	3 180 144	1 310 148	4 026 008
Lønns- og personalkostnader	73 062 949	51 387 820	73 908 813
Gjennomsnittlig antall ansatte	194	171	194
Godtgjørelser (i kr)			
<u>Styret</u>	301 250	303 460	
<u>Daglig leder</u>			
Lønn	953 692	850 000	
Ytelse til pensjonsforpliktelse	95 369	85 000	
Annen godtgjørelse	18 081	91 052	
	1 067 142	1 026 052	

Revisor

Samlet kostnadsført revisjonshonorar for 2005 er kr 161 476. Av dette er kr 121 700 honorar for revisjon, kr 17 530 er honorar for bistand til årsregnskapet og andre regnskapsmessige spørsmål og vurderinger. Kr 22 246 er honorarer knyttet til avgiftsspørsmål og spørsmål knyttet til lønnsinnberetninger m.v.

Note 6 Aktiverte investeringer

	KIM 3 etasje	KIM 2 etasje	Sum
Anskaffelseskost 31.12.04	3 493 741	5 929 995	9 423 736
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	0	4 371 386	4 371 386
Akkumulerte avskrivninger	-522 741	-150 000	-672 741
Balansført verdi 31.12.05	2 971 000	10 451 381	13 122 381
Årets avskrivninger	348 000	150 000	498 000
Økonomisk levetid	inntil 10 år	inntil 10 år	Inntil 5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær

Note 7 Sikkerhetsutstyr

	Sikkerhetsprosjekt	Sum
Anskaffelseskost 31.12.04	557 521	557 521
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	760 947	760 947
Akkumulerte avskrivninger	0	0
Balanseført verdi 31.12.05	1 318 468	1 318 468

Sikkerhetsprosjektet ferdigstilles i 2006, avskrives fom ferdigstillingstidspunktet.

Note 8 Varige driftsmidler – driftsløse og inventar

	Butikk Nasj.gall.	Oppgrad. Kongensgt.	Oppgrad. Kunsthallen	Oppgrad. Kr.A.gt 23	PC/digitalt
Anskaffelseskost 31.12.04	1 064 801	0	0	0	381 965
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	-176 930	403 187	437 507	312 621	1 839 165
Akkumulerte avskrivninger	8 145	27 070	4 014	16 476	261 419
Balanseført verdi 31.12.05	879 726	376 117	433 493	296 145	1 959 711

Årets avskrivninger	8 145	27 070	4 014	16 476	202 216
Økonomisk levetid	inntil 9 år	inntil 7,5 år	Inntil 10 år	Inntil 10 år	Inntil 5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

	Bibliotek/ Dok. Arkiv	Inventar Kr.A.gt 23	Flygel og Magasin	Inventar	Sum
Anskaffelseskost 31.12.04		0	453 000	1 249 521	3 149 287
Tilgang kjøpte driftsmidler i år	1 329 897	5 865 441	0	624 234	10 635 122
Akkumulerte avskrivninger	152 061	682 533	78 082	562 337	1 792 137
Balanseført verdi 31.12.05	1 177 836	5 182 908	374 918	1 311 418	11 992 272

Årets avskrivninger	152 061	682 533	27 716	287 706	1 407 937
Økonomisk levetid	inntil 5 år	inntil 5 år	inntil 10 år	inntil 7 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 9 Aksjer i datterselskap

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design har aksjer for kr 100 000 i aksjeselskapet Kyss Frosken AS. Selskapets forretningskontor er i Oslo. Nasjonalmuseets eierandel og stemmeandel i Kyss Frosken AS er 100 %. Kyss Frosken AS`s egenkapital utgjør pr 31.12.05 kr 100 000, og årsresultat for 2005 er kr 0.

Note 10 Varer

	31.12.05
Verdi varelager pr 31.12.04 (IB)	2 500 000
Varelager økning i 2005	2 100 000
Verdi varelager pr 31.12.05 (UB)	4 600 000

Note 11 Kundefordringer

	31.12.05	31.12.04
Kundefordringer	1 632 415	692 894
Delkrederavsetning	-150 000	-100 000
Totalt	1 482 415	592 894

Note 12 Andre fordringer

	31.12.05	31.12.04
Negativ EK Kunstindustrimuseet i Oslo, dekkes inn av Staten i 2005.	0	1 856 135
Forskudd til Statsbygg, ref.2005	22 250 000	2 250 000
Forskuddsbetalte kostnader	6 797 118	1 331 119
Påløpne inntekter	5 000	190 038
Andre kortsiktige fordringer	130 272	1 715 760
Fordring på konsernselskap	4 906 616	0
Totalt	34 089 005	7 343 053

Note 13 Bankinnskudd, kontant

	31.12.05	31.12.04
Kontanter og bankinnskudd	12 066 296	30 357 086
Herav skattetreksmidler	2 541 124	2 343 323
Herav øremerkede midler	7 744 387	17 513 000
Til disposisjon	1 780 786	10 500 763

Note 14 Egenkapital

	Grunnkapital	Innskutt EK	Bunden EK	Forsknings fond	Innkjøps fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 31.12.2004	1 000 000	1 999 670	0	12 400 000	300 000	1 700 330	17 400 000
Omarbeiding 1.1.2005			4 113 200			9 423 736	13 536 936
Årsresultat 31.12.2005			-4 113 200	-200 000	1 400 000	16 456 607	13 543 407
Egenkapital 31.12.2005	1 000 000	1 999 670	0	12 200 000	1 700 000	27 580 673	44 480 343

Stiftelsen har mottatt tilskudd fra Umoe AS på 12,2 mill i 2005 og 12,4 mill i 2004 som skal benyttes til forskning innenfor stiftelsens virkeområde. Beløpet avsettes til eget fond som skal benyttes i hht de retningslinjene som gjelder slike tilskudd. I 2004 er fondet tilført årets tilskudd på 12,2 mill, og belastet bruk av midler til forskningsaktiviteter med 12,4 mill, slik at fondet netto er redusert med 0,2 mill.

Note 15 Pensjonsforpliktelser

Nasjonalmuseet for kunst har pensjonsordning i Statens Pensjonskasse (SPK) som omfatter i alt 185 personer, og Kommunalan-sattes Landspensjonkasse (KLP) som omfatter 40 personer. Pensjonene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsen fra folketrygden. Se også note 1 om regnskapsprinsipper. I tillegg til den sik-rede ordningen i SPK og KLP har virksomheten en udekket forpliktelse i AFP- ordningen.

Tall i hele 1 000	SPK	KLP	Sum
<i>Årets pensjonskostnad:</i>			
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	3 991	0	3 991
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	1 352	726	2 078
Avkastning på pensjonsmidler	(1 629)	(663)	(2 292)
Administrasjonskostnader	122	19	141
Resultatført estimatavvik	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	541	11	552
Netto pensjonskostnad	4 377	93	4 470

<i>Balanseført netto forpliktelse:</i>			
Opptjente pensjonsforpliktelser	27 876	12 644	40 520
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	(29 407)	(10 686)	(40 093)
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	(435)	679	244
Arbeidsgiveravgift	(277)	372	95
Balanseført netto forpliktelse (overdekning)	(2 243)	3 009	766

<i>Økonomiske forutsetninger:</i>			
Diskonteringsrente	6%	6%	
Forventet lønnsregulering og pensjonsregulering	3%	3%	
Forventet G-regulering	3%	3%	
Forventet avkastning på fondsmidler	6,5 %	6,5 %	

Note 16 langsiktig gjeld

	31.12.05	31.12.04
Øremerkede midler sikkerhetsutstyr	0	3 150 000
Sum	0	3 150 000

Note 17 Leverandørgjeld

	31.12.05	31.12.04
Leverandørgjeld	16 107 755	4 404 586
Total	16 107 755	4 404 586

Note 18 Leverandørgjeld prosjekt

	31.12.05	31.12.04
Leverandørgjeld prosjekt	121 977	147 211
Total	121 977	147 211

Kunstindustrimuseet har påtatt seg å stå som arrangør for utstillingen Scandinavian Design Beyond Myth. Dette er en vandrestilling som startet i Berlin i 2002 og kommer til Norge i 2006.

Note 19 Skyldige off. avgifter

	31.12.05	31.12.04
Skattetrekk, påleggstrekk	2 541 124	2 343 323
Fagforeningskontingenter	0	23 747
Merverdiavgift	116 110	14 925
Arbeidsgiveravgift	2 439 551	2 108 513
Totalt	5 096 785	4 490 508

Note 20 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.05	31.12.04
Påløpne feriepenger	5 908 220	4 091 324
Påløpne kostnader	2 513 401	2 681 229
Annen kortsiktig gjeld	3 776 550	997 701
Totalt	12 198 171	7 770 254

12.3 Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	Note	2005	2004	Konsern 2005
Årsresultat		13 543 406	20 578 049	13 543 406
Inntektsføring øremerkede midler			(174 741)	
Ordinære avskrivninger		1 905 937	428 587	1 905 937
Endring i varelager		(2 100 000)	(338 167)	(2 100 000)
Endring i kundefordringer		(889 521)	(182 393)	(5 989 761)
Endringer i leverandørgjeld		11 703 169	(3 633 343)	11 805 330
Endring i andre tidsavgrensninger		(21 753 275)	(426 938)	(16 846 659)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		2 409 716	16 251 054	2 318 253
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		(15 751 166)	(11 856 834)	(15 751 166)
Utbetaling ved kjøp av aksjer i datterselskap			(100 000)	
Endring i pensjonsmidler/forpliktelser		(1 799 340)	246 460	(1 799 340)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(17 550 506)	(11 710 374)	(17 550 506)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter				
Endring avsetning øremerkede midler (1)	16	(3 150 000)	7 987 459	(3 150 000)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(3 150 000)	7 987 459	(3 150 000)
Netto endring i likvider		(18 290 790)	12 528 139	(18 382 253)
Likviditetsreserve pr. 01.01	13	30 357 086	17 828 947	30 457 086
Likviditetsreserve pr. 31.12.		12 066 296	30 357 086	12 074 833

NASJONALMUSEET FOR KUNST, ARKITEKTUR OG DESIGN

Kjelstrup & Wiggen AS
Drammensveien 6
0255 OSLO

Oslo, 30 mars 2006

I forbindelse med Deres revisjon av årsregnskapet for Stiftelsen Nasjonalmuseet for Kunst, Arkitektur og Design pr. 31.12.2005, bekrefter vi på vegne av styret at årsregnskapet blir avlagt i overensstemmelse med lov og god regnskapsskikk.

Vi bekrefter etter beste evne og overbevisning følgende uttalelser:

- Vi erkjenner vårt ansvar for implementering og drift av regnskaps- og intern kontrollsystemer som er utformet for å forhindre og avdekke misligheter og feil.
- Vi erkjenner vårt ansvar for implementering og drift av regnskapssystemer og rutiner, herunder rutiner for registrering, spesifisering, dokumentasjon, presentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger, som er i samsvar med gjeldende lovgivning.
- Regnskapssystemet, registrerte opplysninger og all underliggende dokumentasjon samt alle referater fra stiftelsens møter har vært holdt tilgjengelig for Dem.
- Årsregnskapet inneholder ikke vesentlige feil eller mangler som ledelsen er kjent med.
- Så langt det er krevet etter regnskapslovens §§ 7-31 og 7-32 gir regnskapet med noter fullstendige opplysninger om alle inngåtte avtaler med direktør, styrets leder, øvrige styremedlemmer og andre ledende ansatte om godtgjørelse, pensjon og sluttvederlag fra selskapet, samt alle lån og/ eller sikkerhetsstillelser gitt til styremedlemmer og ansatte.
- Vi har ingen planer eller hensikter som kan medføre vesentlige endringer i balanseførte verdier eller klassifisering av eiendeler og gjeld.
- Stiftelsen har tilfredsstillende hjemmel til alle eiendeler, og det er ingen pantsettelse av eller heftelser på selskapets eiendeler.
- Vi har på tilbørlig måte regnskapsført eller opplyst om alle forpliktelser, både aktuelle og latente.

Nasjonalmuseet for kunst,
arkitektur og design
The National Museum of Art,
Architecture and Design

Pb. 7014, St. Olavs plass
NO - 0130 Oslo, Norge
Telefon +47 22 20 04 04
Telefax +47 22 36 11 32

www.nasjonalmuseet.no
info@nasjonalmuseet.no
Org.nr. 985 686 092
Bankkonto: 9021 13 63427

NASJONALMUSEET

- Det har ikke forekommet hendelser etter periodens utløp som medfører justeringer av, eller tilleggsplysninger i, årsregnskapet eller i noter til årsregnskapet.
- Det eksisterer ingen formelle eller uformelle bindinger eller sikkerhetsstillelser vedrørende noen av våre kontant-, bank- og verdipapirbeholdninger, ut over det som følger av opplysningene om bundne skattetreksmidler og øremerkede midler i note 13.
- Stiftelsen har overholdt alle sider av kontraktmessige betingelser som kan ha vesentlig betydning for årsregnskapet i tilfelle manglende overholdelse. Det har ikke forekommet brudd på krav fastsatt av regulerende myndigheter som kan ha vesentlig betydning for regnskapene i tilfelle manglende overholdelse.
- Det har ikke forekommet uregelmessigheter hvor ledelse eller ansatte med betydningsfull rolle i regnskaps- og intern kontrollsystemene er involvert, eller andre uregelmessigheter som kunne ha hatt vesentlig betydning for årsregnskapet.
- Ingen del av varebeholdningen er oppført til høyere verdi enn netto salgsverdi.
- Det er ikke mottatt krav i forbindelse med rettsaker, og vi forventer heller ikke å motta slike krav.
- Følgende er blitt behørig registrert og, når det er aktuelt, tilfredsstillende redegjort for i årsregnskapet:
  - a) Eventuelle saldoer og transaksjoner med nærstående parter.
  - b) Tap oppstått fra salgs- og kjøpsforpliktelser.
  - c) Eiendeler stilt som sikkerhet.

Sune Nordgren
direktør

Aud Norlin
avdelingsleder administrasjon

KJELSTRUP & WIGGEN AS
Statsautoriserte revisorer

Ole F. Kjelstrup
Per-Henning Lie
Erik Olsen
Petter Røed
Paul G. M. Thomassen
Jon Wiggen

Til Stiftelsen Nasjonalmuseet for Kunst

REVISJONSBERETNING FOR 2005

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Nasjonalmuseet for Kunst for regnskapsåret 2005, som viser et overskudd på kr 13 543 406 for morselskapet og et overskudd på kr 13 543 406 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpstilling, og noteopplysninger. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpstilling, og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav og stiftelseslovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2005 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 30. mars 2006
Kjelstrup & Wiggen AS

Erik Olsen
statsautorisert revisor

Drammensveien 6 - 0255 Oslo - Norge

Tlf: +47 23 11 42 00 - Fax: +47 23 11 42 01 - Org. NO 983 953 328 MVA - Bank 1609 04 17006 - firmapost@jk-w.no - www.k-w.no

MEMBER AV DEN NORSKE REVISORFORENING
MEMBER AV NEXIA INTERNATIONAL

Ansvarlig redaktør: Sune Nordgren
Redaktør: Anita Rebolledo
Redaksjon: Aud Norlin, Sidsel Helliesen, Anne Qvale
Design: Petter Baggerud
Redaksjonen avsluttet 18. april 2006

Forsiden:

Fra utstillingen "Kyss frosken! Forvandlingens kunst". Fra venstre Kunsthallen, videoinstallasjonen til Pipilotti Rist og detalj med ravn fra Børre Sæthres installasjon – begge inne i selve "Frosken".

Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet.

Utstillingen "Kyss frosken! Forvandlingens kunst" var Nasjonalmuseets store internasjonale satsing og museets viktigste manifestasjon hittil. Museet tok virkelig Tullinløkka i besittelse med to arkitektoniske nyskapinger av arkitekt Magne Magler Wiggen. Utstillingen skapte gjennom både nasjonale og internasjonale kjente kunstnere ringvirkninger som for all fremtid vil stå som et vendepunkt for presentasjon av kunst i Norge.

Når de nye museumsbygningene tar Tullinløkka-området i besittelse – får Nasjonalmuseet etterlengtede arenaer å vise nye, varierte utstillinger og større deler av samlingene på nye og annerledes måter.
Foto: Harald Solberg, Nasjonalmuseet

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
The National Museum of Art, Architecture and Design
Postboks 7014 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo Norge

Telefon: + 47 21 98 20 00
Fax: + 47 22 11 17 67

info@nasjonalmuseet.no
www.nasjonalmuseet.no

